

Økonomiplan for 2024 — 2027

Aremark

Kommunedirektørens innledning

Aremark kommune har de siste årene har en god utvikling. Vi har hatt god kontroll på økonomien og vi ser at det investeres ute i Aremark samfunnet. Tydeligst ser vi det på at det graves på Flatebygrenda og at store arealer på Sommerro industrifelt nå er sprengt ut og ligger klart for ny aktivitet.

For organisasjonen Aremark kommunen har vi også hatt en god utvikling. Vi har kontroll på økonomien. Vi har oppsparte midler på vårt disposisjonsfond. Vi driver nøkternt og leverer tjenester på et riktig nivå i forhold til hav det forventes av oss. De siste årene har det ikke vært rom for å gjøre de store krumspringene, sånn vil det være også de nærmeste årene. Vi ser at vi får noe mer midler i overføringer, men vi var den kommunen i gamle Østfold som fikk minst økning for 2024. Tross en viss vekst, så er det fortsatt vanskelig å være liten kommune i på Østlandet.

Det er lagt opp til investeringer også i 2024. Vi arbeider med alternativer rundt ventilasjon og innemiljø på rådhuset. Videre har det blitt lagt inn midler på sykehjemmet. Blant annet fortsetter forprosjektet for nytt kjøkken og det arbeides videre med rehabilitering og bygningsendringer for sykehjemmet. Her er det lagt inn betydelig med midler for gjennomføring i 2025 og 26. Det vil vinteren 2024 også bli satt opp et nytt modulbygg på Bergslund. Dette vil lette og gi et vesentlig bedre tilbud til våre medarbeidere. Det blir både kontorer, garderober og møterom. I tillegg til styrket omsorg, vil også barnevernet bli lokalisert her.

Det vil bli gjort budsjettmessige nedjusteringer for 2024. Skolen vil måtte tilpasse sin drift ytterligere. For å få til dette må man blant annet tilpasse gruppestørrelser, slik at disse fylles opp bedre en i dag. Dette vil føre til at vi ikke lenger kan skjerme norsk, engelsk og matematikk. Også her vil vi måtte ha større grupper en i dag. Vi opplever at implementering av aldersblandet undervisning har gått bra. Vi har en høy grad av ansatte som oppfyller kompetansekravene og vikartimer gjennomført med kvalifisert personell. Tross budsjettmessige tilpassinger har vi mye godt å bygge videre på.

Prosjektet "Fra meg til OSS", hvor fokus er å få til mer samarbeid på tvers og mer fellesskapstenking avsluttes i 2023. Det er planlegges fortsette med en versjon 2.0 av dette i 2024. Vi har et godt samarbeid med bedriftshelsetjenesten og vi opplever at våre lederspesifikke kurs gir gode resultater. I sum har i 2023 hatt en reduksjon i sykefravær og opplever at vi har mer fornøyde medarbeidere. Dette er bra og jeg vil takke våre medarbeidere for at de står på og at løser sine oppgaver på en god måte.

Aremark kommune har en vekst på 3,8% i 2024. Gjennomsnitt for Østfold er 5,0 prosent, mens pris- og lønnsvekst i kommunal sektor er beregnet til 4,3 prosent. Vi har med bakgrunn i dette en reel reduksjon for 2024. Det er derfor ikke avsatt noe til fond i budsjettet. Dette er ikke bærekraftig over tid. For å finansiere kostnader innenfor styrket omsorg, barnevern og legetjenesten er det derfor lagt opp til bruk av disposisjonsfond. Alternativet er å øke eiendomsskatten. Det har ikke vært ønskelig å øke eiendomsskatten ytterligere. Det vil med bakgrunn i dette legges opp til økt kostnadsfokus for alle virksomheter hvor blant annet større kjøp må særskilt vurderes i hvert enkelt tilfelle.

For å sikre en sunn og positiv fremtid for vår kommune, må vi kontinuerlig evaluere oppgavene våre og være åpne for nye ideer. Vi må arbeid for å få til en god befolkningsvekst og å forbedre bo- og livskvaliteten vår. Dette er nødvendig for å sikre en sunn og positiv fremtid for vår kommune i årene som kommer. Det er derfor blant annet lagt opp til en revisjonen av samfunnsplanen i 2024.

Jeg er trygg på at det budsjettforslaget vi presenterer nå, vil bidra til å bevege oss i riktig retning. Men vi må huske at dette arbeidet ikke kan gjøres alene. Det er en kollektiv innsats, og vi må jobbe sammen for å oppnå våre mål.

Andreas Lervik,

Kommunedirektør

Status og rammebetingelser

Dagens situasjon og rammebetingelser

Aremark kommunes samfunns- og arealplan er kommunens to viktigste styrende dokumenter og er førende for budsjett 2024 og økonomiplan for 2024-2027.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av Aremark kommunestyre 27. april 2017. Den har følgende overordnede mål for samfunnsutviklingen i Aremark kommune:

1. Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark.
2. Vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtiden.
3. Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune.

Dette er gode mål som vi kan etterleve. Men det er kommunedirektørens mening at mål og tiltak i samfunnsplanen skal være mest mulig relevante. Det er derfor ønskelig at vi nå endrer praksis, slik at vi ruller samfunnsplanen oftere en tidligere. Dette arbeidet er igangsatt og vi forventer at de mål og strategier som listes opp i det videre vil bli erstattet med en ny samfunnsplan som vi kan jobbe etter i forbindelse med budsjett og økonomiplan for 2025.

Det legges i samfunnsplanen opp til at vi skal tilstrebe å ha en bærekraftig samfunnsutvikling, vi skal skape verdier og vi skal yte tjenester med god kvalitet. Målet må også være at vi skal jobbe for å tilpasse tilbud av kommunale tjenester til innbyggernes behov for tjenester – de aller fleste ønsker å klare så mye som mulig uten hjelp. Dette budsjettforslaget underbygger dette. I arbeidet med samfunnsutvikling står ikke kommunen alene, også næringslivet og det sivile samfunnet er viktige aktører. Suksessfaktoren for økt verdiskaping og attraksjonskraft er samhandling mellom disse tre aktørene. Det sivile samfunnets bidrag spenner fra enkeltpersoners innsats til frivillige og/eller ideelle lag og foreninger.

For å nå målene i samfunnsdelen er flere «fokusområder» lagt til grunn. I planen er det lagt vekt på at kommunen er avhengige av et godt befolkningsgrunnlag, kompetanse, næringsutvikling og attraktivitet. Videre er det fokus på kultur, idrett, tjenestetilbudet og tettstedsutvikling. Samferdsel, transport og infrastruktur er ett område. Det samme er oppvekst, levekår og folkehelse samt bærekraftig utvikling og arealstrategi.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål [\[1\]](#) er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene ble laget på en demokratisk måte gjennom innspill fra land over hele verden og nesten ti millioner mennesker fikk sagt sin mening gjennom en spørreundersøkelse.

Et av hovedprinsippene i bærekraftsmålene er at ingen skal utelates (Leaving no one behind). De mest sårbare menneskene må derfor prioriteres. Eksempel på ekskluderte grupper er mennesker med nedsatt funksjonsevne, flyktninger, etniske og religiøse minoriteter, jenter og urfolk.

Det må legges til grunn at ikke alle bærekraftsmålene er like relevante på kommunalt nivå. Ei heller de 169 delmålene. Men både hovedmål og delmål kan være riktige og viktige å forholde seg til. Og disse sammenstilt med fokusområdene i vår egen kommuneplan vil være med på å føre Aremark samfunnet i samme retning som resten av samfunnet rundt oss.

Fokusområde 1: Befolkningsgrunnlag, kompetanse, næringsutvikling og attraktivitet.

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Aremark kommune står overfor en befolkningsutvikling hvor vi i en periode har hatt en reduksjon. Vi ser nå en øking igjen. Dette kan blant annet knyttes til Ukraina krigen. Vi vil først få en liten økning før vi igjen får færre elever i skolepliktig alder. Samtidig får vi flere eldre. Denne kombinasjonen medfører reduserte inntekter og økte utgifter for kommunen. Som en følge av dette må det i planperioden jobbes med å styrke eldreomsorgen, samtidig som vi må gi et godt utdanningstilbud som er tilpasset det elevgrunnlaget kommunen til enhver tid har.

Vi har i dag både en skole og en barnehage som nylig er oppgraderte. I dag leverer den også gode digitale løsninger. Vi har rullet ut en ordning som har ført til at alle skoleelever i Aremarkskolen har egne PC/nettbrett som skal brukes aktivt i undervisningen. Ved at fellesskapet går for slike løsninger vil vi oppnå at vi bygger ned forskjeller og å jevne ut ulikheter i befolkningen.

Det skal stimuleres til økt næringsutvikling i Aremark, og i samarbeid med Halden har det blitt laget en strategisk næringsplan. Kommunen har i dag opparbeidede næringsstomter som nå blir lagt ut for salg. Et arbeid med å se på ytterligere arealer for næring er også igangsatt.

Aremark kommune må ta mye ansvar i arbeidet med å få en befolkningsøkning. Et viktig tiltak i denne sammenheng er kommuneplanens arealdel. I planen legges det opp til en økt bostedsattraktivitet og det er lagt opp til flere næringsområder og større hyttefelt. Det er ikke et uttalt mål i arealplanen, men planen slik den er nå, vil den være med å styrke lokalt næringsliv og den vil gi forutsigbare rammer for næringslivet og innbyggere i mange år framover. Det arbeides med at de første nye beboerne på Fladebygrenda kan flytte inn i nye leiligheter høsten 2024.

Fokusområde 2: Kulturliv, idrett, tjenestetilbud og tettstedsutvikling

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Det er et uttalt fokus i kommuneplanens samfunnsdel å satse på kulturliv, idrett og næringsutvikling. Det lyses årlig ut økonomiske midler til utviklingsprosjekter fra diverse instanser. Disse ønsker Aremark kommune å kunne bidra aktivt til at Aremarksamfunnet får sin del av.

Aremark kommune har tilgang til «Tilskuddsportalen» hvor både Aremark kommune og lokale lag og foreninger kan søke ulike tilskuddsordninger. Det er viktig at tilbud innenfor både kultur- og idrettsområdet gis med tanke på at begge kjønn og unge som gamle kan benytte seg av disse. Universell utforming må ikke bare være et honnør ord, men må være med i planleggingen av nye prosjekter helt fra starten av.

Aremark kommune skal bygge opp under en bærekraftig samfunnsutvikling som sikrer livskvalitet og et godt livsgrunnlag for alle. For å lykkes med dette må vi fokusere på trivselstiltak, identitetsbygging, inkludering, medvirkning og helhetstenkning om hvordan Aremark skal være både som kommune og som lokalsamfunn. «Levende Aremark» bygger opp under dette og er bestemt videreført framover.

Fokusområde 3: Samferdsel, transport og infrastruktur

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Infrastruktur omfatter muligheten for tilgang til vann, avløp, internett, mobildekning og et tilstrekkelig og stabilt strømnett. Utbygging av ledningsnett til vann og avløp er en pågående prosess i kommunen. Det samme er utbygging av bredbåndstilbudet. Denne type infrastruktur er kommunen avhengig av, både med tanke på å øke attraktiviteten som bostedskommune og med tanke på kommunens stadig økende behov for å ta i bruk digitale hjelpemidler i tjenesteytingen.

I reguleringsplaner settes det rekkefølgebestemmelser som skal sikre at infrastruktur som vann- og avløpsledninger, gang- og sykkelveier, turstier, etc blir opparbeidet. Dette må ivaretas også i nye planer. Å gjøre vårt lokalsamfunn inkluderende, trygt, robust og bærekraftig må ha et hovedfokus og er ett av flere plangrep som er gjort og som det legges opp til i nye planer. Utviklingen av Fossby som lokalsenter er et slikt grep, ved at det legges opp til at det skal kunne bygges nye boliger samt utvikle næringslivet der i tråd med vedtatt kommunedelplan.

Aremark er en pilot i fylkeskommunens bygdemiljøpakker. Det er store forventninger til hvor dette samarbeidet vil ta oss.

For å tilrettelegge for en klimavennlig transport er det etablert en ladestasjon ved rådhuset i Aremark. En kommersiell ladestasjon er etablert på Furulund. Denne er den eneste offentlig tilgjengelige muligheten for lading av kjøretøy mellom Halden og Ørje. Videre ønsker Aremark kommune å være med i prosjekter som har aktuelle problemstillinger for oss, som rene vannveier og kollektivtransportløsninger.

Fokusområde 4: Oppvekst, levekår og folkehelse

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Sosial tilhørighet og deltakelse er en forutsetning for et godt liv. For barn og unge er deltakelse i og tilhørighet til familie, skole- og fritidsmiljø forutsetninger for en best mulig oppvekst og et godt liv. Sett fra samfunnets side er sosial inkludering viktig for å forebygge fremmedgjøring, sosial uro, kriminalitet med videre. Gjennom å delta i sosiale fellesskap og ulike nettverk utvikler den enkelte selvstendighet og knyttes til samfunnet gjennom sosiale og kulturelle bånd.

Tidlig innsats for barn og unge er viktig. Hovedhensikten med en tidlig innsats er å identifisere og iverksette tiltak så tidlig som mulig i barnas oppvekst. Målet er å gi det enkelte barn bedre forutsetninger for å realisere sitt potensial og fullføre et opplæringsløp. Barnehageplanen vil være et godt verktøy i dette arbeidet.

Aremark kommune skal legge til rette for at eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne kan bo hjemme lengst mulig og være mest mulig selvhjulpne.

Det må være fokus på gode tilbud til den økende andelen eldre over 80 år, blant annet gjennom satsing på hverdagsrehabilitering. Målet er at innbyggere med funksjonsbegrensninger opplever aktiv deltagelse, mestrer hverdagen og lever et mest mulig selvstendig liv, og at det legges til rette for at de kan bo hjemme så lenge som mulig. I denne sammenhengen er det også viktig at en plan for god bo og levekårsutvikling kommer på plass.

Det er viktig å ha med et helsefremmende perspektiv i alle beslutningsprosesser – Folkehelseloven pålegger kommunen å tenke «helse i alt vi gjør», og arbeide systematisk for å utjevne sosiale helseforskjeller, slik at alle innbyggere får samme muligheter til å leve et liv med best mulig helse – både psykisk og fysisk.

Det er viktig å arbeide for øke andelen som er tilkoblet offentlig drikkevann, for å sikre at flest mulig har drikkevann av best mulig kvalitet.

Fokusområde 5: Bærekraftig utvikling

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Det må sikres en bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle. Det er derfor bra at hytteområder som ligger i nærhet til offentlig VA-infrastruktur har koblet seg til denne.

Det er kort vei til Rakkestad, Halden og Marker og vi har et godt samarbeid med disse nabokommunen. Felles for disse kommunene er at de alle er porten til Aremark. Dette vil si at en god utvikling der, vil kunne høstes frukter fra også i Aremark. Vi er derfor avhengig av at det er best mulig infrastruktur på vei, som på jernbane, til disse kommunen. Det vil derfor være viktig å fortsette å øve press på sentrale myndigheter for å ferdigstille hele E18 i indre Østfold og Intercity helt til riksgrensen så raskt som mulig.

Aremark grenser også til Dals-Ed og Årjäng kommuner i Sverige. Disse har også virksomheter som gir positive ringvirkninger for Aremark kommune. Det er derfor viktig at det er en mest mulig trygg og enkel passering for innbyggere og reisende som skal passere grensa.

I arealdelen av kommuneplanen legges det fortsatt opp til at Fossby er sentrum i kommunen. Her er det videreført og lagt inn to større boligfelt. Vi har både skole og barnehage beliggende her. Fossby er stedet hvor vi fortsatt må legge opp til at folk kan møtes. Sentrumsutviklingen her vil derfor forbli et satsningsområde gjennom planperioden.

Det er viktig at det sikres bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre i kommunen. Dette gjelder i særdeleshet innenfor landbruket. Skal vi nå fram med målet om å stoppe klimaendringene må vi handle og bekjempe de, og konsekvensene av dem. Vi må søke å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer. Dette vil blant annet si at «svartlista» arter som signalkreps og villsvin må bekjempes. Vi må også sikre en bærekraftig skogforvaltning. Dette vil blant annet være med å stanse tap av artsmangfold m.m.

God vannkvalitet i Haldenvassdraget er meget viktig og kommunen er bevisst dette og deltar i regionale tiltak for å fremme dette. Avrenning fra landbruket må fortsatt reduseres og det må arbeides for at tiltak som kan stimulere til at dette iverksettes.

Fokusområde 6: Arealstrategi

Aktuelle bærekraftsmål kan være;

Aremark kommune skal legge til rette for et levende lokalsamfunn med nyskapingsevne, verdiskaping, kulturelt mangfold, frivillig innsats og like muligheter for alle. Kommunen skal være en god samarbeidspartner for de som skal realisere områder/enkelttomter innenfor planen samtidig som man forholder seg til de prosesser og det lovverket som skal styre utvikling.

Aremark kommune vil ta en aktiv rolle for å utvikle mer varierte boligtyper enn man kan tilby i dag. Dette skal blant annet gjøres igjennom revisjon av plan for god bo- og levekårsutvikling. Det skal legges opp til en boligsammensetning og bebyggelsesstruktur som tilrettelegger for et godt liv for en alle aldre i befolkningen. Utviklingen av et godt lokalsenter, attraktive sentralt beliggende boliger med tilgjengelige fellesarealer og møteplasser, og god dialog med næringsvirksomheter, utbyggere og innbyggere er viktig. Videre skal det stimuleres til sosial interaksjon mellom innbyggere, næringsliv, frivilligheten, offentligheten og besøkende ved å tilrettelegge for nærhet mellom funksjoner og tilbud.

Mye bebyggelse i Aremark er gjort ved at byggenes fasader henvender seg mot vassdrag. I den nye arealplanen legges det opp til at man skal hensyn ta det eksisterende bebyggelse og ha en forsiktig utvikling av nytt. Dette vil si at utbygging bør skje et stykke fra Haldenvassdraget og på en sån måte at jo tettere på man er, jo mer hensyntar man de kultur og landskapsverdiene som vassdraget og kanalen kan by på.

Administrative Fokusområder for planperioden

Aktuelle bærekraftsmål kan være;

Aremark skal bestå som en egen kommune. Dette vil kommunedirektøren følge opp i sitt arbeide, men dette stiller krav til egen organisasjon. De tjenester og oppgaver vi leverer må minst være på samme nivå enn våre nabo-kommuner. Vi har i mange år hatt en reell reduksjon i våre overføringer og krav til effektivisering og rasjonalisering er forventningene som stilles til oss. Selv om det legges opp til en liten reell vekst i de statlige overføringene for 2024, vil administrasjonen ikke kunne levere i den grad man har gjort fram til nå, på nye politiske initiativ. Det vil derfor fortsatt være kommunedirektørens overordnende mål i størst mulig grad å forholde seg til det som allerede er politisk bestilt – og å levere på dette.

Økonomiplan for 2024-2027

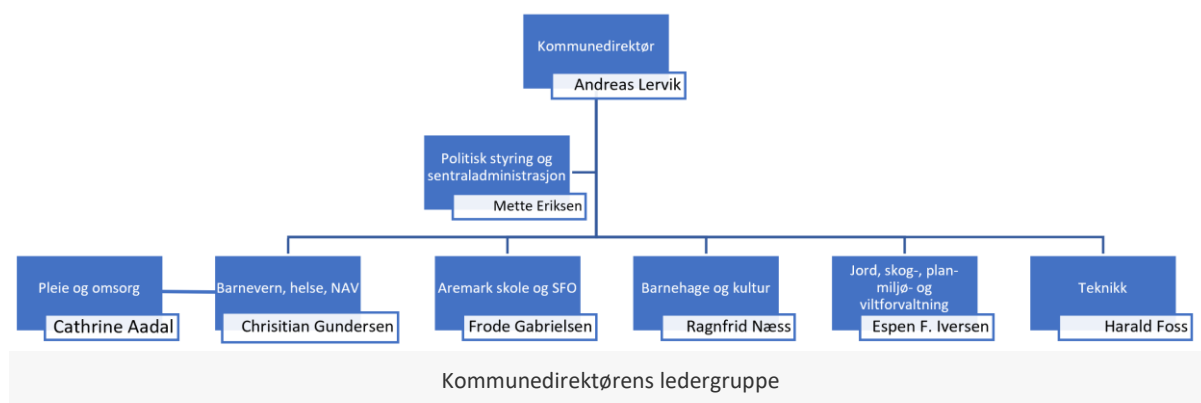
I dette budsjett- og økonomiplandokumentet legges det ikke opp til kutt i tjenestetilbudet. Innen noen områder vil man oppleve en viss vekst. Samtidig vil skolen få et reelt kutt. Vi har også valgt å finansiere noe av driften innen styrket omsorg og barnevern med midler fra disposisjonsfondet. Dette for å kunne skjerme annen aktivitet. I vårt arbeide med tenke annerledes og mer nyskapende, har vi fått gode resultater som for eksempel Levende Aremark, vi skal fortsette å jobbe sånn.

De siste årene har det blitt iverksatt flere tiltak for å få en økt trivsel. Vi jobber nå med mer samarbeid på tvers og økt fokus på endring, slik at kommunens ansatte kan løse flere oppgaver bedre. Følgende områder videreføres og vil ha fortsatt fokus i planperioden:

Ledelse: Det er et mål at man jobber selvstendig innenfor egne virksomheter, lederne vil få mulighet til å være ledere, samtidig så må vi løse oppgaver sammen som en stor enhet. Videre er det viktig at lederne leder etter samme prinsipper. Det vil derfor bli lagt opp til utvidede ledersamlinger med fokus på hvordan man bedriver ledelse og lederoppfølging for den enkelte. Fokus for det hele vil være fra "meg til OSS"

Personal: Aremark kommune er en stor arbeidsgiver med sine ca 120 årsverk, fordelt på opp mot 170 medarbeidere. I en slik organisasjon oppstår det med jevne mellomrom behov for lederstøtte på personal/HR-området. Det er da av vesentlig betydning å ha HR-ressurser som kan bistå og som vet hvordan saker skal håndteres. Kommunens personalrådgiver skal få anledning til å holde seg oppdatert på utviklingen på HR-området. Personalrådgiver deltar i dag i et fagnettverk i SmartKom samarbeidet. Dette skal videreføres.

Organisasjonsutvikling: Vi i dag en organisasjon som jobber relativt bra sammen for å løse de oppgaver og utfordringer. Dette er det viktig å videreføre og forsterke. Vi er avhengig av å ha en god trivsel i organisasjonen. Dette er en nøkkelfaktor for at vi skal kunne levere tjenester som i dag og samtidig som vi skal få til mer samarbeid på tvers og økt fokus på endring og omstilling i organisasjonen. Kommunedirektøren vil sikre dette igjennom fortsatt «lagbygging». Fokus vil være fra "meg til OSS"

Økonomiske måltall

Aktuelle bærekraftsmål kan være;

I et langsiktig økonomisk perspektiv, er det viktig å ha økonomiske måltall å styre etter. Kommunestyret skal i henhold til ny kommunelov gjeldende fra 1. januar 2020, vedta slike økonomiske nøkkeltall som vil være styrende for fremtidige budsjetter og økonomiplaner. I Aremark følger vi disse måltallene:

Mål	Faktisk	
Aremark kommune skal som minimum ha et netto driftsresultat på 1,75 prosent. Et langsiktig mål er netto driftsresultat på 2,5 prosent.	I dette forslaget er tallet -1,5 %	
Egenkapitalandelen bør avspeile risikoen i investeringsprosjektet, men på lengre sikt bør utgangspunktet være en egenfinansieringsgrad på 30,0 prosent.	I dette forslaget er tallet 11,6 %	
Et langsiktig mål er disposisjonsfond som utgjør minimum 5,0 prosent av brutto driftsinntekter.	I dette forslaget er tallet 11,7 %	
Et langsiktig mål er at rentebærende netto lånegjeld til investeringsprosjekter ikke overstiger 120 prosent av brutto driftsinntekter. Dette fordeles med 50% til investeringer i selvkostområdene og 70% til øvrige investeringer.	I dette forslaget er tallet 97,9 %	

Budsjettet for 2024 og økonomiplanen for 2024–2027 tilfredsstill ikke alle disse målsetningene. Når det gjelder netto driftsresultat er vi i dette forslaget et stykke unna måltallene. Det må derfor jobbes for å minske dette gapet i løpet av økonomiplanperioden. Samtidig viser både netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter og disposisjonsfondet gode tall. Vi nå tilstrebe å videreføre disse.

Investeringer og finansiering

Kommunedirektørens forslag til investeringer med finansiering for budsjettåret 2024 og for perioden 2025 – 2027 fremgår av bevilgningsoversikter drift og investering. I økonomiplanen framstilles de investeringstiltak som administrasjonen planlegger etter. Vedtak om gjennomføring av investeringstiltak skjer gjennom bevilgning av midler til tiltak, som del av budsjett- og tertialsak eller som vedtak i særskilte saker. Budsjettet for 2024 er bindende for gjennomføring av tiltak, mens økonomiplan 2025-27 er bindende for videre planlegging.

For nærmere beskrivelse og omtale av investeringene vises det til dokumentets tekstdel for de forskjellige rammeområdene.

Med dagens inntektsnivå ser kommunedirektøren at investeringsnivået og opplåningen isolert sett er på et høyt nivå. Årsaken til at kommunedirektøren likevel tilrår disse investeringene er at en del av investeringene er på vann og avløp som er et selvkostområde.

Økonomiske rammebetingelser

Kommunesektorens inntekter i 2024

Det er lagt til grunn de forutsetninger som er inntatt i regjeringen Støre sitt forslag til statsbudsjett for 2024. Det er videre benyttet KS sin prognosemodell for å anslå forventet rammetilskudd. I statsbudsjettet for 2024 legges det opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 6,4 milliarder kroner i 2024, tilsvarende 1,3 prosent. For kommunene isolert utgjør veksten 5,1 milliarder kroner. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2023 slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2023. Den samlede kompensasjonen på 3,2 mrd. kroner før økt prisvekst mv., som ble vedtatt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023, er inkludert i nivået. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst på 4,3 pst. Skatteanslaget bygger på en forventning til sysselsettingsvekst på 0,1 prosent og 4,9 prosent årslønnsvekst fra 2023 til 2024.

Veksten i frie inntekter i 2024 må ses i sammenheng med kommunesektorens anslåtte merutgifter som følge av befolkningsutviklingen og merutgifter knyttet til pensjon. Beregninger utført av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) viser merutgifter for kommunesektoren i 2024 på 4,6 mrd. kroner som følge av den demografiske utviklingen. Av dette er det anslått at om lag 3,9 mrd. kroner må finansieres av de frie inntektene. De anslåtte merutgiftene er et uttrykk for hva det vil koste å opprettholde tjenestetilbudet i blant annet skole, barnehage og omsorgstjenesten med uendret standard og produktivitet i tjenestene.

I kommuneproposisjonen for 2024 ble det anslått en vekst på om lag 1,2 mrd kroner i kommunesektorens samlede pensjonskostnader utover anslått lønnsvekst i 2024. Med oppdaterte beregninger anslås det nå en økning i de samlede pensjonskostnadene på om lag 2 mrd. kroner i 2024.

Kommunesektorens handlingsrom anslås å øke med om lag 0,5 mrd. kroner i 2024. Da er det tatt hensyn til merutgifter som følge av den demografiske utviklingen på 3,9 mrd. kroner, økning i de samlede pensjonskostnadene på 2 mrd. kroner.

Regjeringens budsjettoplegg innebærer at kommunesektoren får noe økt handlingsrom, men det er fortsatt nødvendig å prioritere og sikre god ressursbruk. Det gjennomføres i dag et betydelig omstillings- og effektiviseringsarbeid i kommunesektoren, og bedre organisering av tjenestene kan frigjøre midler som vil styrke handlingsrommet ut over veksten i frie inntekter.

Lønns- og prisveksten fra 2023 til 2024 (deflatoren) anslås til 4,3 prosent. Årslønnsveksten fra 2023 til 2024 i kommunesektoren anslås til 4,9 pst. (utgjør i underkant av 60 % av deflatoren), mens den kommunale prisveksten ut fra dette kan anslås til 3,4 pst.

Statsbudsjettets virkninger for Aremark kommune i 2024

Kommunesektoren sine inntekter er satt sammen av frie og bundne inntekter. De bundne inntektene består hovedsakelig av øremerkede tilskudd, gebyr og egenbetalinger, som er knyttet til spesifikke kommunale tjenester. De frie inntektene er inntekter som kommunene har fri råderett over, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. De frie inntektene består av rammetilskudd og skatteinntekter, og inntektssystemet fordeler disse inntektene til kommuner og fylkeskommuner.

Innenfor kommunesektoren sine frie inntekter skal skatteinntektene utgjøre om lag 40 prosent. Den overordnede målsettingen med inntektssystemet er å utjevne kommunenes økonomiske forutsetninger, slik at det legges til rette for et likeverdig tjenestetilbud til innbyggere over hele landet.

Distriktstilskudd Sør-Norge skal ivareta kommuner i Sør-Norge med en svak samfunnsmessig utvikling. Tildelingen av distriktstilskudd Sør-Norge tar utgangspunkt i distriktsindeksen, som er et uttrykk for graden av distriktsutfordringer i en kommune. Indeksen bygger på indikatorer for sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, befolkningsstruktur og -utvikling, status for arbeidsmarkedet og inntektsnivå. Tilskuddet blir tildelt kommuner i Sør-Norge som;

- har under 3 200 innbyggere eller en distriktsindeks på 46 eller lavere
- har hatt ei gjennomsnittlig skatteinntekt per innbygger de siste tre åra som er lavere enn 120 prosent av gjennomsnittet i landet.

Aremark kommune sin distriktsindeks for 2024 er satt til 33 (endret fra 34 i 2018). Dette gir kommunen et småkommunetillegg på kroner 6 526 000. I tillegg er kommunen tildelt kroner 500 000 i skjønnstilskudd.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) utgjør for 2024 et redusert tilskudd på kroner 99 000.

Endring i frie inntekter i statsbudsjettet (rammetilskudd, inntektsgarantiordningen INGAR, småkommunetillegg og skjønnsmidler) viser at disse øker med totalt 4 368 mill. kroner i forhold til oppgavekorrigerte frie inntekter 2023. Dette utgjør en økning på 3,8 prosent (gjennomsnitt for Østfold er 5,0 prosent), mens pris- og lønnsvekst i kommunal sektor er beregnet til 4,3 prosent.

Aremark kommune har hatt en økning i innbyggertall fra 1 318 i 2022 til 1 350 pr 01.07.23. Det gir en økning i innbyggertilskuddets del av rammetilskuddet.

Driftsbudsjettet for 2024 vil være utfordrende, men gir fortsatt et forsvarlig servicenivå til innbyggerne. Det vises for øvrig til de respektive rammeområdene i budsjettet.

[1] <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Utvalgte nøkkeltall

Hovedtall i budsjettet	Handlingsregel
Totale driftsinntekter	181 505
Totale driftsutgifter	185 333
Netto driftsresultat	3 690
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-2,0 %
Antall innbyggere	1 324
Renteutgifter	6 334
Netto lånegjeld	173 769
Avdrag	7 850
Eiendomsskatt	6 538
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	5,8 %
Disposisjonsfond	20 241
Årlige investeringer	20 283
Andel lånefinansiering	86,1 %

Utvikling i økonomiske nøkkeltall

	Aremark 2021	Aremark 2022	Marker Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14	
Prioritet						
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	10,2 %	12,8 %	21,1 %	14,3 %	19,4 %	
Økonomi						
Frie inntekter i kroner per innbygger *) **)	70 640	68 692	65 374	65 115	63 821	68 075
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	6,3 %	2,8 %	-1,9 %	-0,7 %	1,7 %	2,4 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	94,4 %	92,1 %	76,9 %	90,6 %	124,9 %	74,8 %

Teoretisk innsparingspotensial

Tjeneste	Indikator	Aremark	Marker	Rakkestad	Halden	Lavest i KOSTRA gruppen	Lavest i KOSTRA-gruppen - kroner	Gjennomsnitt for gruppen	Innbyggere i målgruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
Grunnskole	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)	15 248	15 185	17 340	15 788	Åmli	15 210	18 623	1 329	-4,6	-22,9
Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)	25 921	19 460	23 635	20 478	Tolga	17 001	22 807	1 329	5,8	16,9
Barnevern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)	5 918	6 249	4 603	2 322	Iveland	1 182	3 396	1 329	2,9	36,6
Barnehage	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)	10 064	10 732	9 771	9 892	Rendalen	7 957	11 690	1 329	-1,5	-11,4
Kommunehelse	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	2 846	3 689	4 012	3 633	Aremark	2 846	4 109	1 329	-2,9	-75,9
Sosiale tjenester	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)	3 664	2 552	3 551	3 986	Grane	818	3 114	1 329	0,6	11,7
Kultur og idrett	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)	3 015	2 202	2 159	2 250	Hægebostad	1 225	3 938	1 329	-1,2	-30,6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B)	1 913	1 948	714	717	Værøy	-235	1 805	1 329	0,1	5,6
Adm, styring og fellesutgifter	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)	6 805	6 872	5 338	6 482	Hægebostad	4 931	7 686	1 329	-2,3	-25,1
Brann og ulykkesvern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B)	1 674	1 302	998	1 248	Tolga	1 331	2 153	1 329	-0,6	-28,6
Kommunale boliger	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B)	-328	-135	49	45	Åmli	-790	1 024	1 329	-1,8	0
Samferdsel	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B)	955	1 044	1 218	680	Værøy	578	2 559	1 329	-2,1	-168,0
Næringsforv. og konsesjonskraft	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Næringsforv. og konsesjonskraft (B)	543	670	-138	-259	Fyresdal	-25 967	-4 364	1 329	6,5	903,7
Kirke	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B)	1 425	1 063	752	447	Iveland	874	1 559	1 329	-0,2	-9,4
Landbruk	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Landbruk (B)	134	119	77	136	Værøy	0	121	1 329	0,1	54,4

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Plangrunnlaget

Hovedmål for kommunen

- Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark
- Vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtiden
- Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune

Mål for kommunen

Hovedmål

Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark

Delmål

Lage boliger som bidrar til bedre helse og mulighet for å bo hjemme lengre for eldre

Mangel på infrastruktur skal ikke være et hinder for innflytting og næringsetablering

Moderat, sunn befolkningsvekst

Opprettholde et godt tjenestetilbud

Senke terskelen for deltakelse i samfunnet

Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter

Unge og eldre uten førerkort skal kunne komme seg til aktiviteter og sosiale arenaer uten å bli kjørt

Utjevne sosiale forskjeller i helse

Utvikle attraktive boligformer som skiller seg ut

videreutvikle tettstedet med flere møteplasser og økende aktivitetstilbud

Vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtiden

Flere lokale arbeidsplasser i privat sektor

Moderat, sunn befolkningsvekst

Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter

Utvikle attraktive boligformer som skiller seg ut

Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune

Balanse i befolkningssammensetning

Flere lokale arbeidsplasser i privat sektor

Miljøvennlig boliger

Utvikle alternativer til individuell transport

Hovedmål

Delmål

Videreutvikle tettstedet med flere møteplasser og økende aktivitetstilbud

Strategier

Befolkningsgrunnlag, kompetanse, næringsutvikling og attraktivitet

Strategi	Hovedmål	Delmål	Område
Gjøre det lett for nyinnflyttere å etablere nettverk	Vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtiden	Moderat, sunn befolkningsvekst	Folkehelse, oppvekst
Bygge en levende, attraktiv bygd med gode møteplasser	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Moderat, sunn befolkningsvekst	Hele kommunen
Ha et attraktivt skole- og barnehagetilbud med god kvalitet	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Moderat, sunn befolkningsvekst	Skole, barnehage
Tilrettelegge for pendling og hjemmekontor	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Moderat, sunn befolkningsvekst	Næring
Legge opp til økt interaksjon mellom lokale aktører	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Flere lokale arbeidsplasser i privat sektor	Næring ,kultur

Økonomiplan for 2024-2027

Etablere kontorfellesskap for pendlere og gründere	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Flere lokale arbeidsplasser i privat sektor	Næring
Legge til rette for foredling av lokale råvarer	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Flere lokale arbeidsplasser i privat sektor	Næring, kultur
Satse videre på Haldenkanalen	Vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtiden	Flere lokale arbeidsplasser i privat sektor	Næring, kultur
Bygge opp et tilbud av varierte boligtyper og tomter	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Utvikle attraktive boligformer som skiller seg ut	Næring, plan
Reservere område i arealdelen til økolandsby i tilknytning til sentrumsplanområdet på Fosby	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Utvikle attraktive boligformer som skiller seg ut	Plan

Kulturliv, idrett, tjenestetilbud og tettstedsutvikling

Strategi	Hovedmål	Delmål	Område
Tilby barne- og ungdomsaktiviteter i forlengelse av skoledagen	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår	Opprettholde et godt tjenestetilbud	Skole, kultur

Økonomiplan for 2024-2027

	for barn og unge i Aremark		
Effektivisere og forbedre gjennom samlokalisering	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Opprettholde et godt tjenestetilbud	Næring, kultur
Dra nytte av vekselvirkninger mellom virksomheter i kommunen	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Opprettholde et godt tjenestetilbud	Næring, kultur
Strategisk lokalisering av funksjoner	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Opprettholde et godt tjenestetilbud	Næring
Utvikle nye boligtyper som alternativ til omsorgsplasser	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Opprettholde et godt tjenestetilbud	Sykehjem, næring
Styrke kulturlivet som arena og møteplass	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Videreutvikle tettstedet med flere møte- plasser og økende aktivitetstilbud	Kultur
Stimulere til ildesjel-engasjement og løfte frem ildsjelene	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen.	videreutvikle tettstedet med flere møte- plasser og økende aktivitetstilbud	Kultur

Økonomiplan for 2024-2027

Samlokalisere funksjoner med høy besøks- frekvens	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Videreutvikle tettstedet med flere møte- plasser og økende aktivitetstilbud	Næring, kultur
Støtte selvgrodde miljøer	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Mangel på infrastruktur skal ikke være et hinder for innflytting og næringsetablering	Næring, kultur
Helårs trimløype	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur
Utvide og ferdigstille lysløypesløyfe rundt skoleområdet	Vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtiden	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur
Tilrettelegging av sykkeltraséer, fokus på Ankerfjella og Østkroken	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur
Ny skytebane i Gravdalen	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur
Ny kunstgressbane på Aremark Stadion	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur

Økonomiplan for 2024-2027

	grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark		
--	---	--	--

Samferdsel, transport og infrastruktur

Strategi	Hovedmål	Delmål	Område
Fortsette å bygge ut gang- og sykkelveier	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Senke terskelen for deltakelse i samfunnet	Teknikk
Etablere nye forbindelser mellom Flatebyåsen og Fosbyåsen	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Unge og eldre uten førerkort skal kunne komme seg til aktiviteter og sosiale arenaer uten å bli kjørt	Teknikk
Jobbe for et bedre kollektivtilbud	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Senke terskelen for deltakelse i samfunnet	Politisk
Legge opp til kompakt bebyggelsestruktur i sentrum	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Senke terskelen for deltakelse i samfunnet	Plan, politisk
Lokalisere kommunale tjenestetilbud i sentrum	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av	Senke terskelen for deltakelse i samfunnet	Plan

Økonomiplan for 2024-2027

	befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark		
Forbedre høy kapasitets internett- og telefondekning	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Mangel på infrastruktur skal ikke være et hinder for innflytting og næringsetablering	Plan, politisk, næring
Tilrettelegge for småskala vindkraft og vurdere vindkraft i Kollerødfjella	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Mangel på infrastruktur skal ikke være et hinder for innflytting og næringsetablering	Næring, politisk
Samlokalisere funksjoner med høy besøks- frekvens	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Mangel på infrastruktur skal ikke være et hinder for innflytting og næringsetablering	Næring, kultur
Støtte selvgrodde miljøer	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Mangel på infrastruktur skal ikke være et hinder for innflytting og næringsetablering	Næring, kultur

Oppvekst, levekår og folkehelse

Strategi	Hovedmål	Delmål	Område
Jobbe for et bedre kollektivtilbud	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at	Senke terskelen for deltakelse i samfunnet	Teknikk, politisk

Økonomiplan for 2024-2027

	det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark		
Legge opp til kompakt bebyggelsestruktur i sentrum	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Senke terskelen for deltakelse i samfunnet	Plan, politisk
Lokalisere kommunale tjenestetilbud i sentrum	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Senke terskelen for deltakelse i samfunnet	Plan, politisk
Sysselsette arbeidsledige og uføre i aktivisering av eldre	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Senke terskelen for deltakelse i samfunnet	Helse
Arbeide for å videreføre Aremark som MOT-kommune	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Senke terskelen for deltakelse i samfunnet	Politisk
Tilby aktiviteter i forlengelse av skoledagen	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Utjevne sosiale forskjeller i helse	Skole, kultur

Økonomiplan for 2024-2027

Bruke nøytrale arena, som for eksempel bibliotek	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Utjevne sosiale forskjeller i helse	Hele kommunen
Skreddersy tiltak for den enkelte	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Utjevne sosiale forskjeller i helse	Hele kommunen
Oppmuntre til bokollektiv i arealplanlegging og reguleringsplaner	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Lage boliger som bidrar til bedre helse og mulighet for å bo hjemme lengre for eldre	Plan, politisk
Kommunen foretar strategiske oppkjøp av tomter	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Lage boliger som bidrar til bedre helse og mulighet for å bo hjemme lengre for eldre	Politisk, næring
Kommunen engasjerer seg i prosjekt- og eiendomsutvikling og undersøker samarbeid med Husbanken	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Lage boliger som bidrar til bedre helse og mulighet for å bo hjemme lengre for eldre	Politisk, næring
Helårs trimløype	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur

Økonomiplan for 2024-2027

	for barn og unge i Aremark		
Utvide og ferdigstille lysløypesløyfe rundt skoleområdet	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur
BMX-bane og motorsportbane legges inn i arealdelen	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur
Tilrettelegging av sykkeltraséer, fokus på Ankerfjella og Østkroken	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur
Ny skytebane i Gravdalen	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur
Ny kunstgressbane på Aremark Stadion	Vi vil ha fornøyde innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstvilkår for barn og unge i Aremark	Tilrettelegge for sport og fritidsaktiviteter	Kultur

Bærekraftig utvikling

Strategi	Hovedmål	Delmål	Område
Boattraktivitet gjennom å være en levende bygd	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Balanse i befolkningssammensetning	Plan, politisk
Næringsattraktivitet	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Balanse i befolkningssammensetning	Næring
Større andel boliger i sentrale områder (Fosby og Strømsfoss) og gode gang og sykkelveier	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Utvikle alternativer til individuell transport	Plan
Tilby aktiviteter i forlengelsen av skoledagen	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Utvikle alternativer til individuell transport	Kultur, skole
Digitale løsninger for samkjøring og kollektivtransport	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Utvikle alternativer til individuell transport	Politisk
Eventuelle pilotprosjekter i kommunal regi	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune	Miljøvennlig boliger	Plan, politisk
Tilrettelegge for småskala vindkraft gjennom bestemmelser	Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten	Miljøvennlig boliger	Plan, politisk

	og oversiktlig kommune		
--	------------------------	--	--

Verbalvedtak

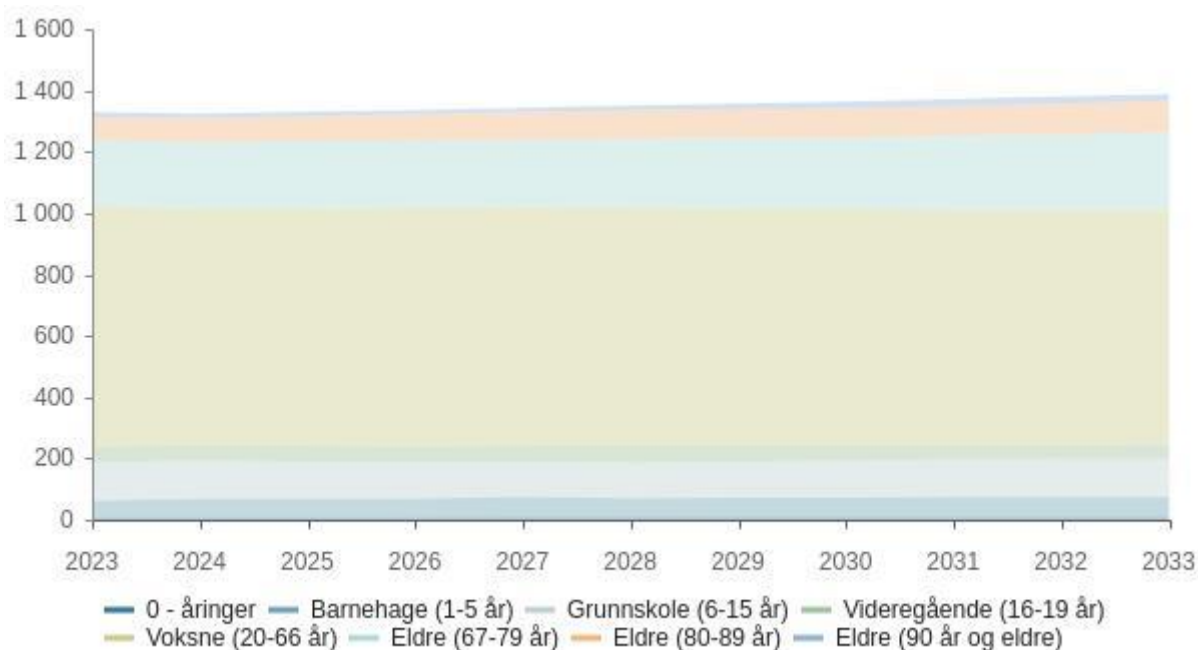
Verbalvedtak

[Saksprotokoll Kommunestyret 07.12.23 - Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027.pdf](#)

Befolkningsutvikling

Demografi

Befolkningsprognose

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0 - åring	9	10	10	10	11	11	12	12	12	12	12
Barnehage (1-5 år)	53	58	58	59	64	60	60	60	63	63	63
Grunnskole (6-15 år)	125	124	122	120	115	115	117	121	122	124	125
Videregående (16-19 år)	52	52	51	50	51	56	53	50	46	42	46

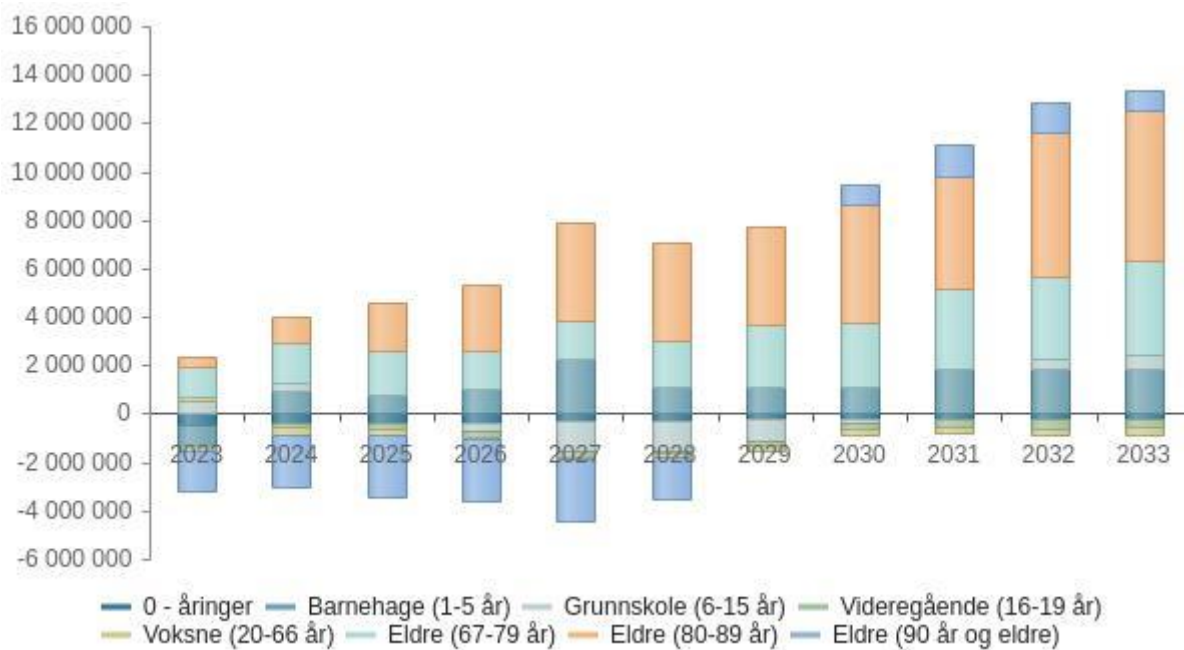
Økonomiplan for 2024-2027

Voksne (20-66 år)	787	769	771	780	779	777	770	769	767	769	764
Eldre (67-79 år)	212	218	222	217	217	223	233	234	244	246	254
Eldre (80-89 år)	75	78	82	86	92	92	92	96	95	101	102
Eldre (90 år og eldre)	16	15	14	14	14	16	20	22	23	23	22
Total	1 329	1 324	1 330	1 336	1 343	1 350	1 357	1 364	1 372	1 380	1 388

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 10

Demografiutgifter

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Totalt
0 - åringar	-448 950	89 790	0	0	89 790	0	89 790	0	0	0	0	-179 580
Barnehage (1-5 år)	-827 480	1 772 918	-165 496	255 286	1 276 430	-1 186 640	0	0	765 858	0	0	1 890 876
Grunnskole (6-15 år)	543 255	-181 085	-362 170	-362 170	-905 425	0	362 170	724 340	181 085	362 170	181 085	543 255
Videregående (16-19 år)	-224 464	9 580	-19 436	-29 016	17 520	133 584	-77 468	-69 804	-104 568	-104 568	98 820	-369 820
Voksne (20-66 år)	161 510	-470 352	6 102	226 944	1 582	-51 982	-141 412	-584	-16 056	57 284	-95 998	-322 962
Eldre (67-79 år)	1 210 642	382 308	254 872	-318 590	0	382 308	637 180	63 718	637 180	127 436	509 744	3 886 798
Eldre (80-89 år)	426 498	639 747	852 996	852 996	1 279 494	0	0	852 996	-213 249	1 279 494	213 249	6 184 221
Eldre (90 år og eldre)	-1 702 448	-425 612	-425 612	0	0	851 224	1 702 448	851 224	425 612	0	-425 612	851 224
Total	-861 437	1 817 294	141 256	625 450	1 759 391	128 494	2 572 708	2 421 890	1 675 862	1 721 816	481 288	12 484 012

Investeringer i økonomiplanen

Investeringstabell for kommunen samlet

Andre investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Aremark skole og SFO					
IT-utstyr Aremark skole	188	188	188	188	750
Sum Aremark skole og SFO	188	188	188	188	750

Økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Barnevern, helse og NAV					
Oppgradering IT-system barnevern	350	0	0	0	350
Sum Barnevern, helse og NAV	350	0	0	0	350
Pleie og omsorg					
Biler omsorgstjenesten	900	0	0	0	900
Oppgradering IT-systemer pleie og omsorg	350	0	0	0	350
Sum Pleie og omsorg	1 250	0	0	0	1 250
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning					
Brygge Tolsby	0	750	0	0	750
Sum Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning	0	750	0	0	750
Teknikk					
Aremark rådhus - ventilasjon	7 500	0	0	0	7 500
Aremark treningssenter og fritidstilbud	812	0	0	0	812
Bryggeanlegg	100	900	0	0	1 000
Fladebygrenda					
Fosbykollen - rehabilitering sykehjem og kjøkken	625	12 500	6 250	0	19 375
Fosbykollen sykehjem - heis	625	0	0	0	625
Furulund - inventar og utstyr	0	150	0	0	150
Furulund - kafe	175	0	0	0	175
Furulund - oppgradering bad	188	438	0	0	625
Furulund - oppgradering brannteknisk	188	0	0	0	188
Helsesenter - ventilasjon	125	0	0	0	125
Kjøp av boliger	0	10 000	0	0	10 000
Kommunale veger	0	1 250	0	0	1 250
Kommunale veger - vegly	625	0	0	0	625
Nødstrømsaggregat	0	1 875	0	0	1 875
Oppgradering omsorgsboliger	250	250	250	250	1 000
SD-anlegg	125	125	125	0	375
Sommero Industrifelt - grunnarbeider	150	0	0	0	150
Utvikling Sommero 2	500	1 500	0	0	2 000
Sum Teknikk	11 988	28 988	6 625	250	47 850

Økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Vann, avløp og renovasjon					
Tjenestebiler teknisk	300	0	0	0	300
Sum Vann, avløp og renovasjon	300	0	0	0	300
Brann og feiing					
Brannstasjon - oppgradering strøm og trykkluft	188	0	0	0	188
Sum Brann og feiing	188	0	0	0	188
Sentrale ansvar					
KLP-egenkapitalinnskudd	400	400	400	400	1 600
Sum Sentrale ansvar	400	400	400	400	1 600
Sum	14 662	30 325	7 212	838	53 038

Selvkost

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Vann, avløp og renovasjon					
Avløp - vannmålere	100	100	0	0	200
Pumpestasjoner	150	150	0	0	300
Renovasjonsordning	450	0	0	0	450
Reservevann	150	0	0	0	150
Skodsberg renseanlegg - teknisk anlegg	170	0	0	0	170
Utskifting ledningsnett vann-eterntledning	3 900	3 900	3 900	3 900	15 600
Vann - jordklorid	200	0	0	0	200
Vann - sonemålere vann-nettet	300	150	0	0	450
Vann - vannledning over fylkesvegen	250	200	200	200	850
Vann og avløp - rehabilitering kummer	150	0	0	0	150
Vanntårn/høydebasseng	0	0	0	6 000	6 000
Vannverk - tekniske anlegg	200	0	0	0	200
Sum Vann, avløp og renovasjon	6 020	4 500	4 100	10 100	24 720
Sum	6 020	4 500	4 100	10 100	24 720

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

Økonomiplan for 2024-2027

Økonomiplan				
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	20 283	34 425	10 913	10 538
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	400	400	400	400
Sum finansieringsbehov	20 683	34 825	11 313	10 938
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 465	-3 505	-1 363	-88
Tilskudd fra andre	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Bruk av lån	-17 818	-30 920	-9 550	-10 450
Videreutlån	600	600	600	600
Bruk av lån til videreutlån	-600	-600	-600	-600
Avdrag på lån til videreutlån	200	200	200	200
Mottatte avdrag på videreutlån	-200	-200	-200	-200
Overføring fra drift	-400	-400	-400	-400
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	-20 683	-34 825	-11 313	-10 938
Sum finansieringsbehov	20 683	34 825	11 313	10 938
Sum finansiering	-20 683	-34 825	-11 313	-10 938
Udekket finansiering	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	21 592	19 751	24 328	20 283	34 425	10 913	10 538
Tilskudd til andres investeringer	19	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	360	400	400	400	400	400	400
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	21 970	20 151	24 728	20 683	34 825	11 313	10 938
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 564	-2 630	-2 668	-2 465	-3 505	-1 363	-88
Tilskudd fra andre	-109	-7 000	-7 000	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-4 008	-5 500	-5 500	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-15 289	-4 621	-4 621	-17 818	-30 920	-9 550	-10 450
Sum investeringsinntekter	-21 970	-19 751	-19 789	-20 283	-34 425	-10 913	-10 538

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Videreutlån	0	600	600	600	600	600	600
Bruk av lån til videreutlån	0	-600	-600	-600	-600	-600	-600
Avdrag på lån til videreutlån	1 434	200	200	200	200	200	200
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 160	-200	-200	-200	-200	-200	-200
Netto utgifter videreutlån	274	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	-400	-4 039	-400	-400	-400	-400
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-274	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-274	-400	-4 039	-400	-400	-400	-400
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	900	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Politisk styring og sentraladministrasjon								
Politisk styring og sentraladministrasjon	239	0	0	0	0	0	0	0
Sum Politisk styring og sentraladministrasjon	239	0	0	0	0	0	0	0
Barnehage og kultur								
Sum Barnehage og kultur	0	0	0	0	0	0	0	0
Aremark skole og SFO								
Aremark skole og SFO	0	0	188	188	188	188	188	750

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Sum Aremark skole og SFO	0	0	188	188	188	188	188	750
Barnevern, helse og NAV								
Barnevern, helse og NAV	0	0	0	350	0	0	0	350
Sum Barnevern, helse og NAV	0	0	0	350	0	0	0	350
Pleie og omsorg								
Pleie og omsorg	360	0	0	1 250	0	0	0	1 250
Sum Pleie og omsorg	360	0	0	1 250	0	0	0	1 250
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning								
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning	0	0	0	0	750	0	0	750
Sum Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning	0	0	0	0	750	0	0	750
Teknikk								
Teknikk	16 841	14 901	19 290	11 988	28 988	6 625	250	47 850
Sum Teknikk	16 841	14 901	19 290	11 988	28 988	6 625	250	47 850
Vann, avløp og renovasjon								
Vann, avløp og renovasjon	1 274	4 850	4 850	6 320	4 500	4 100	10 100	25 020
Sum Vann, avløp og renovasjon	1 274	4 850	4 850	6 320	4 500	4 100	10 100	25 020
Brann og feiing								
Brann og feiing	2 877	0	0	188	0	0	0	188
Sum Brann og feiing	2 877	0	0	188	0	0	0	188
Investeringsmidler								
Investeringsmidler i varige driftsmidler	21 592	19 751	24 328	20 283	34 425	10 913	10 538	76 158

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Trykkavløp Buer - vann F 345 og avløp F 353	19	0	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Tilskudd til andres investeringer	19	0	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

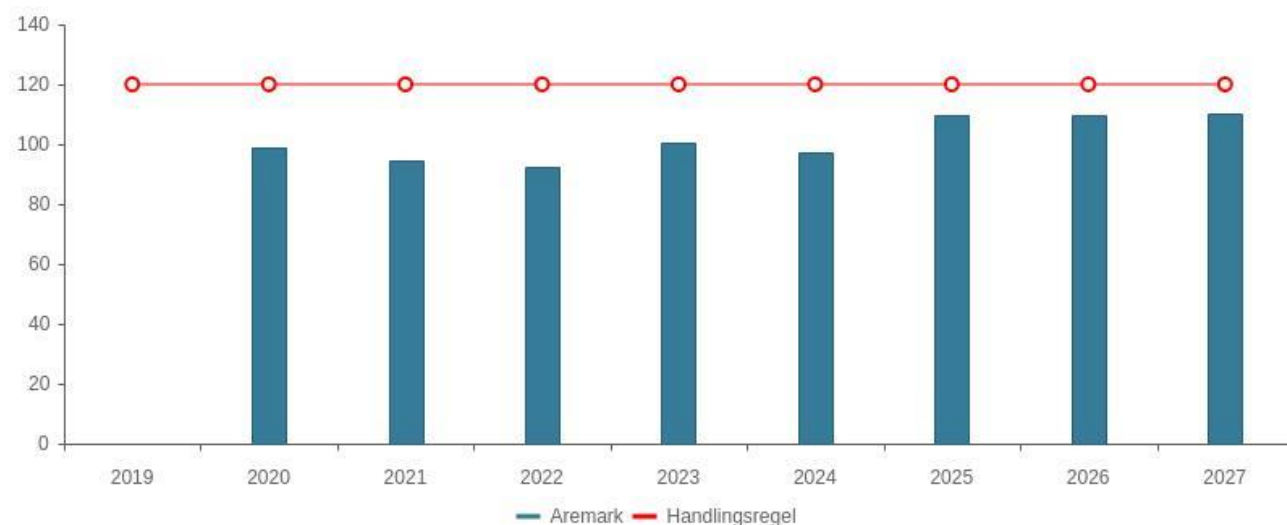
	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
KLP- egenkapitalinnskudd	360	400	400	400	400	400	400	1 600
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	360	400	400	400	400	400	400	1 600

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1- 4	21 970	20 151	24 728	20 683	34 825	11 313	10 938	77 758

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

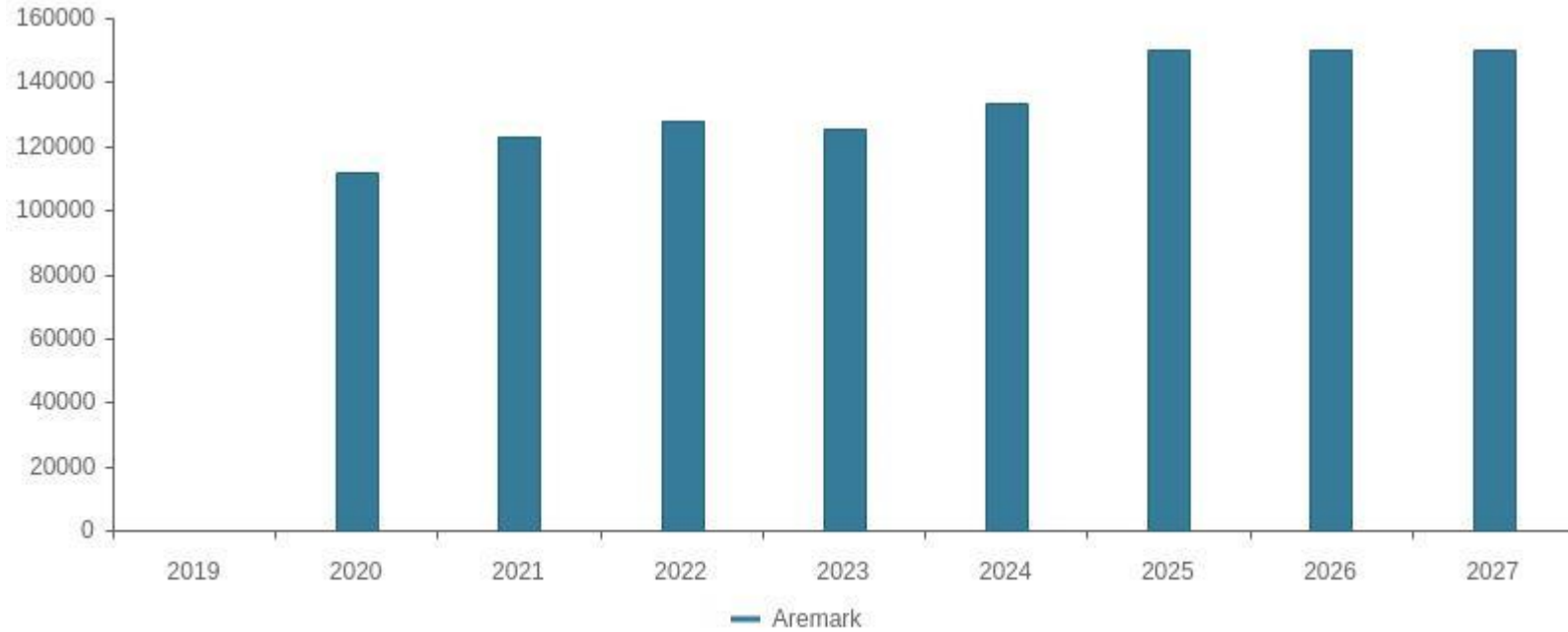

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
--------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Økonomiplan for 2024-2027

Aremark	0,0 %	98,9 %	94,4 %	92,4 %	100,6 %	97,4 %	109,5 %	110,0 %	110,1 %
Handlingsregel	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %

Netto lånegjeld i kroner per innbygger

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Aremark	0	111 868	122 815	127 772	125 501	133 503	150 231	150 013	149 887

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-68 403	-70 226	-75 172	-76 726	-77 226	-77 728
Inntekts- og formuesskatt	-42 226	-40 223	-43 484	-43 484	-43 484	-43 484
Eiendomsskatt	-3 816	-5 939	-6 538	-6 538	-6 538	-6 538
Andre generelle driftsinntekter	-7 265	-6 871	-6 917	-5 787	-5 524	-5 524
Sum sentrale inntekter	-121 710	-123 259	-132 111	-132 535	-132 772	-133 274

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Politisk styring og sentraladministrasjon	16 762	16 621	16 999	18 254	18 154	18 154
Barnehage og kultur	8 928	10 892	13 016	12 811	12 811	12 811
Aremark skole og SFO	15 313	15 557	17 203	16 531	16 531	16 531
Barnevern, helse og NAV	16 805	15 478	19 857	18 359	17 896	17 696
Pleie og omsorg	42 628	43 779	46 247	46 573	46 573	46 573
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning	3 111	4 829	5 431	5 381	5 381	5 381
Teknikk	9 002	12 243	11 965	12 287	12 287	12 287
Vann, avløp og renovasjon	-5 695	-6 360	-7 589	-8 101	-7 657	-7 657
Brann og feiing	2 009	2 033	2 188	2 203	2 203	2 203
Sentrale ansvar	0	0	0	0	0	0
Driftsutgifter per tjenesteområde	108 862	115 070	125 317	124 298	124 180	123 980

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Renteinntekter		-206	-500	-500	-500	-500
Utbytte og eieruttak		-2 809	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Renteutgifter	3 742	5 538	6 334	6 133	5 818	5 818
Avdrag på lån	7 006	7 640	7 850	7 870	8 940	9 570
Netto finansinntekter/finansutgifter	7 733	9 477	10 484	10 303	11 058	11 688
Finansutgifter i tjenesteområdene	0	0	0	0	0	0
Totale finansutgifter	7 733	9 477	10 484	10 303	11 058	11 688
Motpost avskrivninger	-9 902	-	-10 621	-11 878	-12 538	-12 902
		10 571				
Motpost avskrivninger	-9 902	-	0	0	0	0
		10 571				

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

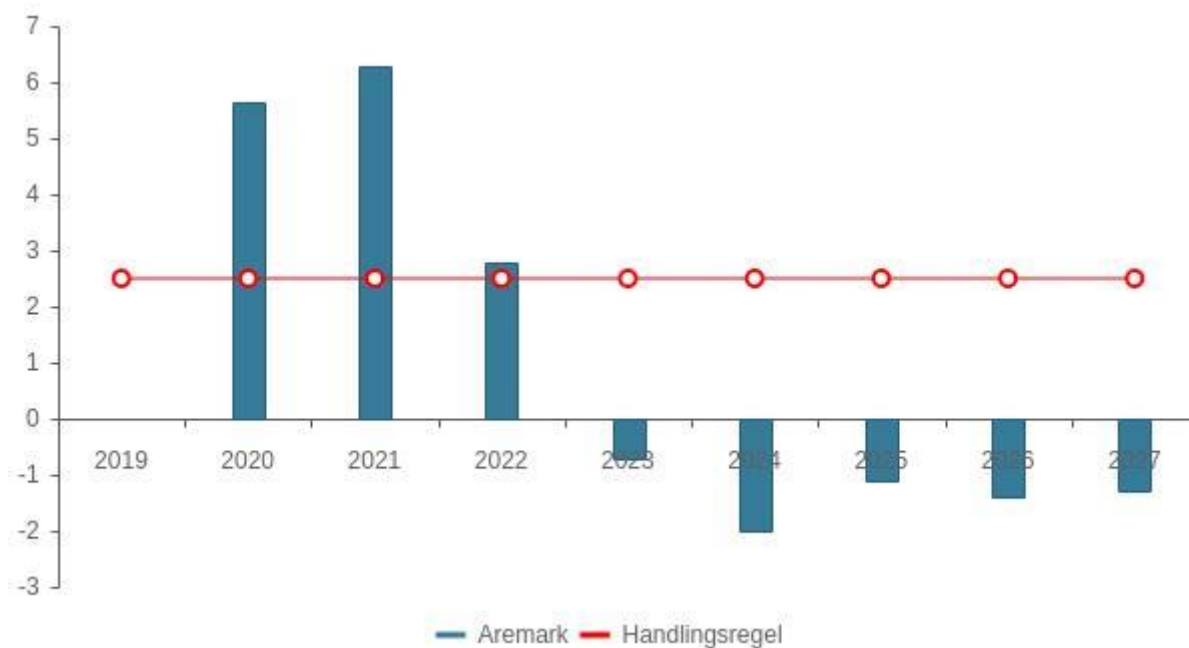
Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Overføring til investering	0	400	400	400	400	400
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-5 998	-1 647	-2 591	-1 536	-1 536	-1 536
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	11 112	0	-1 500	-931	-1 330	-1 258
Netto avsetninger	5 114	-1 247	-3 690	-2 066	-2 466	-2 394
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	0	0	0	0	0	0
Totale avsetninger	5 114	-1 247	-3 690	-2 066	-2 466	-2 394

Økonomisk utvikling i planperioden

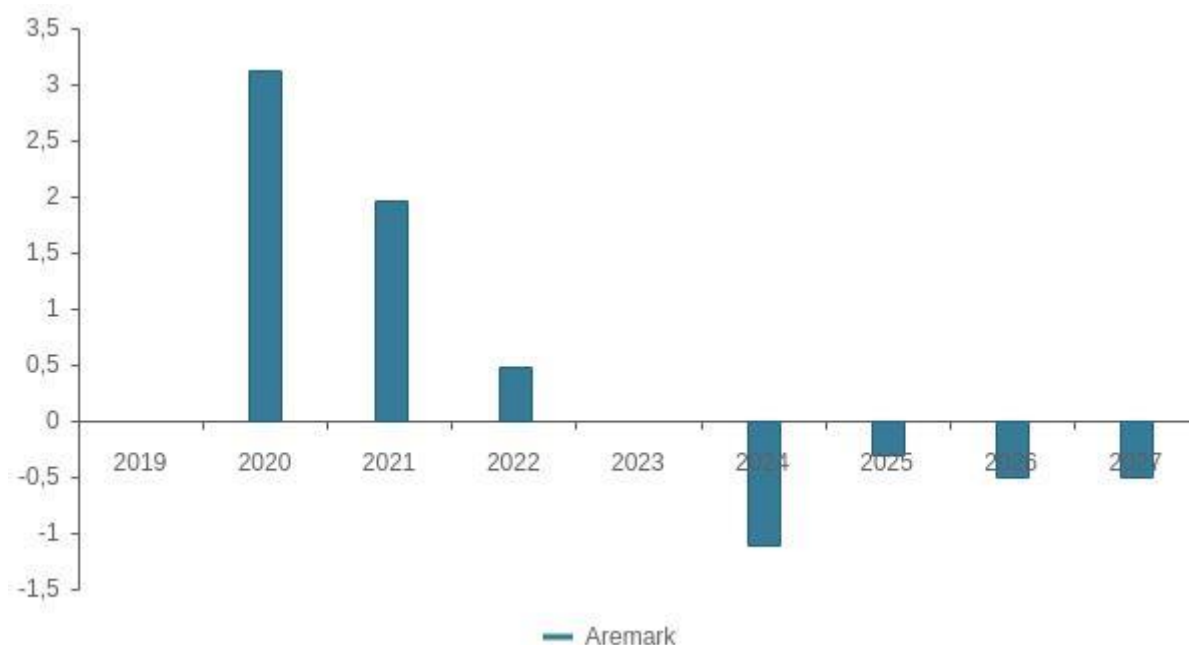
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Økonomiplan for 2024-2027

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Aremerk	0,0 %	5,7 %	6,3 %	2,8 %	-0,7 %	-2,0 %	-1,1 %	-1,4 %	-1,3 %
Handlingsregel	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %

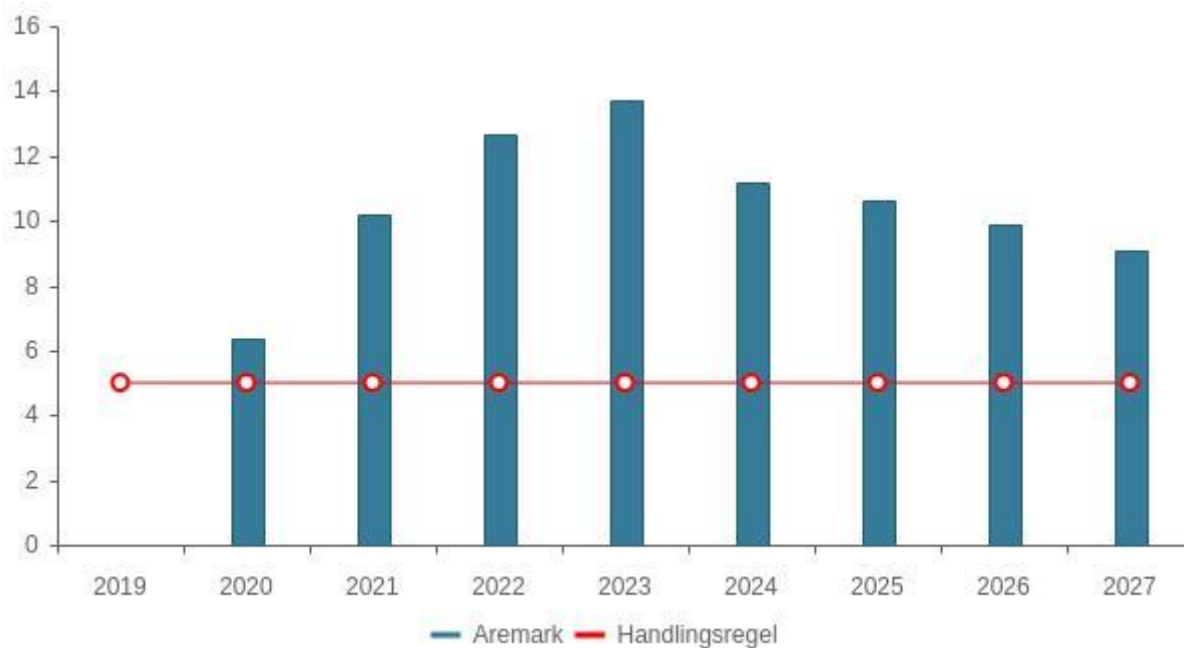
Korrigert netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Aremerk	0,0 %	3,1 %	2,0 %	0,5 %	0,0 %	-1,1 %	-0,3 %	-0,5 %	-0,5 %

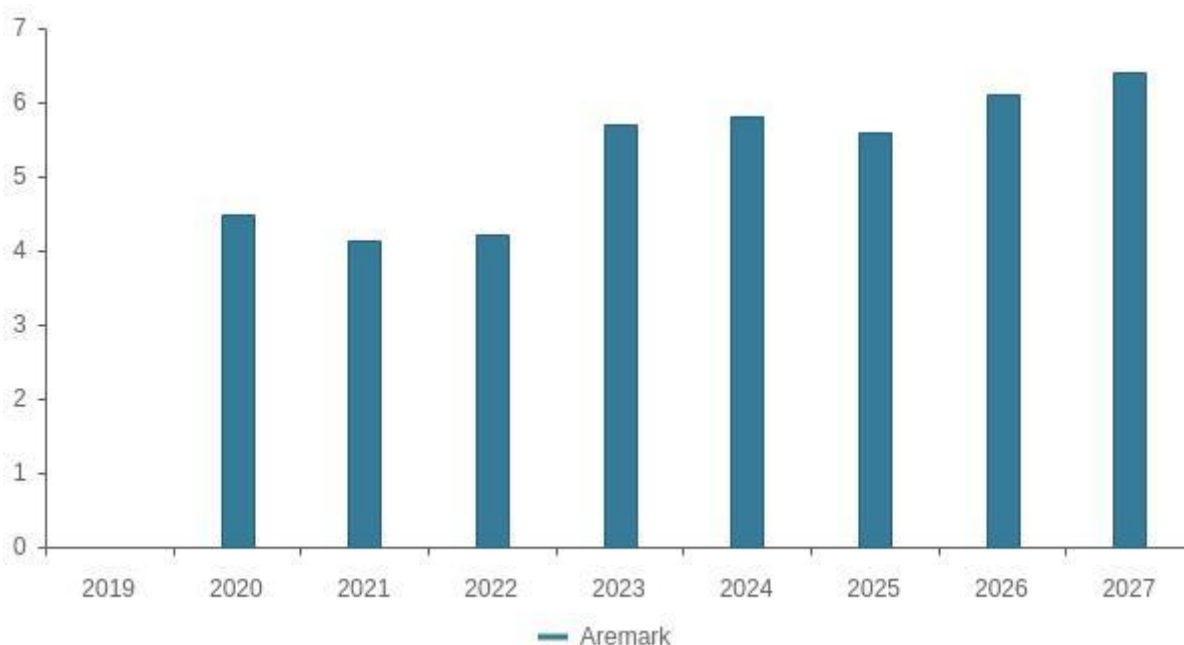
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Økonomiplan for 2024-2027

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Aremark	0,0 %	6,4 %	10,2 %	12,7 %	13,7 %	11,2 %	10,6 %	9,9 %	9,1 %
Handlingsregel	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Aremark	0,0 %	4,5 %	4,1 %	4,2 %	5,7 %	5,8 %	5,6 %	6,1 %	6,4 %

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

Økonomiplan for 2024-2027

	Budsjett 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Sum inntekter	-164 725	-181 505	-182 466	-182 259	-182 761
Sum utgifter	167 065	185 333	186 107	186 205	186 369
Brutto resultat	2 341	3 828	3 642	3 946	3 608
Netto finansutgifter og inntekter	9 477	10 484	10 303	11 058	11 688
Motpost avskrivinger	-10 571	-10 621	-11 878	-12 538	-12 902
Netto resultat	1 247	3 690	2 066	2 466	2 394
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-1 247	-3 690	-2 066	-2 466	-2 394
Årsresultat	0	0	0	0	0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	-0,8 %	-2,0 %	-1,1 %	-1,4 %	-1,3 %

Kommunens tjenesteområder

Politisk styring og sentraladministrasjon

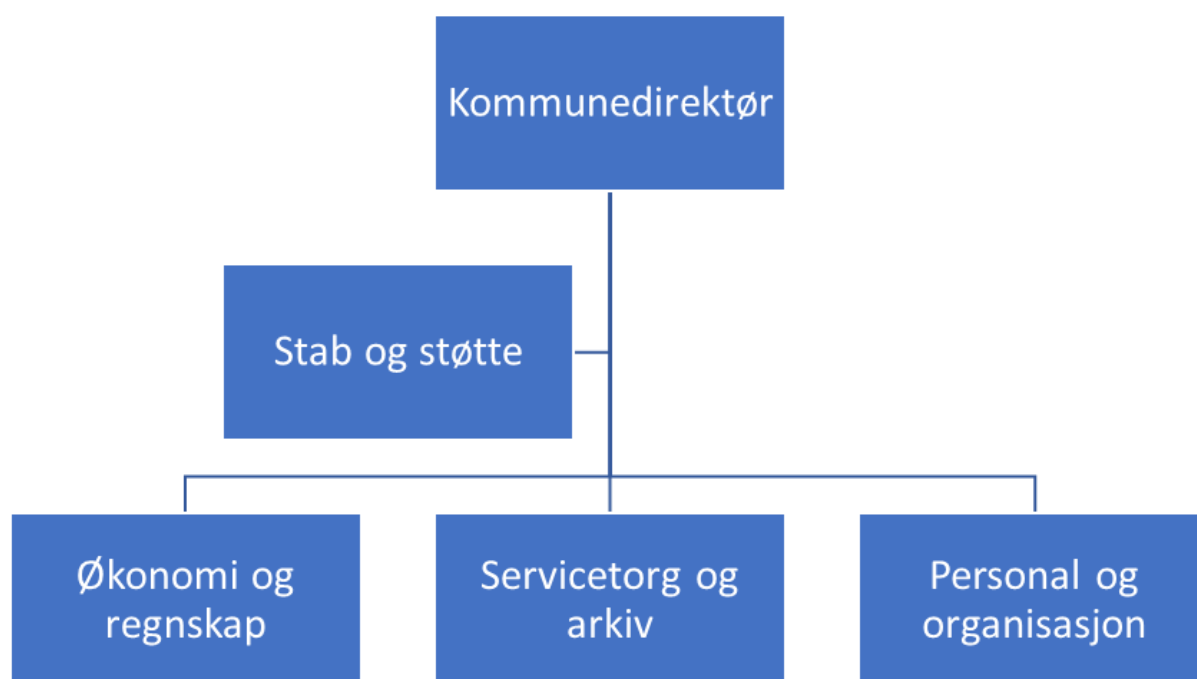
Tjenester og oppgaver

Virksomheten er organisert innenfor følgende områder:

Politisk ledelse, revisjon, valg og andre utvalg.

Sentraladministrasjonen, beredskap, vigsler, tannlege og reserverte tilleggsbevilgninger.

Organisering

Tjenesteområder

Politisk ledelse omfatter kommunestyret, formannskap, utvalg, ordfører og varaordfører.

Revisjon omfatter utgifter til kontrollutvalg, Viken Kontrollutvalgsssekretariat og Østre Viken Kommunerevisjon.

Valg omfatter utgifter i forbindelse med kommune- og fylkestingsvalg, samt stortingsvalg.

Andre utvalg Aremark ungdomsråd (ARUNG), rådet for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, m.fl.

Sentraladministrasjonen omfatter kommunedirektørens kontor, arkiv, økonomiavdeling, eiendomsskattekontor, IT, interkommunalt samarbeid, tilskudd til menighetsrådet, lærlinger og fellesutgifter.

Beredskap omfatter kommunens overordnede beredskapsarbeid i henhold til vedtatt beredskapsplan.

Vigslar omfatter kommunens oppgaver knyttet til vigslar. Oppgaven ble overført kommunene fra og med 1.1.2018.

Tannlege i henhold til kommunestyrevedtak fra 14.12.17 er Aremark tannlegekontor etablert.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Å være en liten kommune i Norge i dag er til dels krevende, i hvert fall når man har en økonomisk tilnærming. En liten kommune skal levere de samme ytelser til innbyggerne som en stor kommune, og overføringene til å utføre disse oppgavene er knappe. Det må derfor jobbes videre med samarbeidsstrategier med våre nabokommuner og å sammenligne seg mot kommuner vi er sammenlignbare med. Dette vil også kunne føre til endringer i egen organisasjon. Vi må ikke bare se på kjøp av tjenester fra andre kommuner, men også gjøre vurderinger om Aremark også kan tilby tjenester til andre. I tilfeller hvor vi faktisk skal tilby en tjeneste, så vil vi måtte tilpasse oss det, også med tanke på nyansettelser.

Mål for perioden

Sentraladministrasjonen skal legge til rette for:

- At organisasjonen skal fremstå som en effektiv, rasjonell, robust, omstillingsorientert og samlet enhet.
- Å videreutvikle effektiv og hensiktsmessig forvaltning av kommunens økonomiske og menneskelige ressurser.
- Å gi innbyggerne best mulig tjenester, informasjon og service.
- Fortsatt fokus på antall lærlinger og fagområder for disse.
- Arbeidet med internkontrollsystem HMS og tjenester.

Følgende forhold bør ha fokus i planperioden:

- Arbeide mot å ha heltidsarbeid som norm for driften i hele Aremark kommune.
- Økt digitalisering og videreføring av SmartKom samarbeidet.
- Arbeide for en personalpolitikk som fremmer rekruttering, har fokus på HMS og kompetanseutvikling.
- Arbeide systematisk og planmessig med sykefraværsoppfølgingen i Aremark kommune.
- Lederutvikling er satt på dagsorden og eget lederutviklingsprogram ble påbegynt i 2022.
- Ha tett oppfølging med/av investeringsprosjektene i kommunen.
- Aremark kommune har mange følgere på sine Facebook-sider, og oppdaterer sidene jevnlig (Aremark kommune, Aremark Frivilligsentral, Bruktstua, Levende Aremark m.m.).
- Det er økende fokus på beredskap og beredskapsplaner. Dette arbeidet vil fortsette i 2024.
- Bolig og næringsattraktivitet er et viktig arbeid i perioden. Det må derfor legges til rette for ny næringsutvikling i kommunen, samtidig som at det må lages gode leve og oppvekstområder i kommunen.

Økonomiplan for 2024-2027

- Videre må det tilrettelegges for et godt samarbeid på tvers av sektorene. Vårt næringsarbeid vil være viktig i så måte.

Nye tiltak

De siste årene har det blitt igangsatt og gjennomført flere IT-prosjekter. Dette er et område som stadig er i utvikling, slik at dette arbeidet er en kontinuerlig prosess.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Politisk styring og sentraladministrasjon	16 627	16 903	17 393	18 648	18 548	18 548
Sum	16 627	16 903	17 393	18 648	18 548	18 548

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Politisk styring	1 967	2 187	2 321	2 431	2 331	2 331
Kontroll og revisjon	768	815	860	860	860	860
Administrasjon	11 392	9 969	10 980	10 980	10 980	10 980
Pensjon	57	35	35	35	35	35
Premiefond	-1 494	-2 282	-3 423	-2 282	-2 282	-2 282
Diverse fellesutgifter	76	2 620	2 786	2 786	2 786	2 786
Interne serviceenheter	0	651	773	773	773	773
Annet forebyggende helsearbeid	57	70	50	50	50	50
Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	23	26	27	27	27	27
Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	67	7	7	11	11	11
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	871	480	480	480	480	480
Beredskap mot branner og andre ulykker	14	30	204	204	204	204
Naturforvaltning og friluftsliv	356	100	100	100	100	100
Den norske kirke	1 894	2 194	2 194	2 194	2 194	2 194
Sum	16 627	16 903	17 393	18 648	18 548	18 548

Kostra-analyse

	Aremark 2021	Aremark 2022	Marker Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Prioritet					
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	10,2 %	12,8 %	21,1 %	14,3 %	8,9 %
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B *) **)	868	761	681	627	224
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B *) **)	200	308	290	210	84
					248

Økonomiplan for 2024-2027

Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) *) **)	5 076	4 984	4 478	3 469	4 887	5 379
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B) *) **)	5 826	6 805	6 872	5 338	6 482	7 686
Tilrettelegging og bistand for næringslivet nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	662	635	603	132	191	1 321
Økonomi						
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	10,2 %	12,8 %	21,1 %	14,3 %	8,9 %	19,4 %
Frie inntekter i kroner per innbygger *) **)	70 640	68 692	65 374	65 115	63 821	68 075
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	6,3 %	2,8 %	-1,9 %	-0,7 %	1,7 %	2,4 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	94,4 %	92,1 %	76,9 %	90,6 %	124,9 %	74,8 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Barnehage og kultur

Tjenester og oppgaver

Rammeområdet omfatter barnehage, barnehager i andre kommuner, Frivilligsentral, Bruktstua, kultur, ungdomstilbud og bibliotek.

Barnehagen gir tilbud til alle barn bosatt i Aremark kommune som måtte ønske det. Den følger lov om barnehager og rammeplan for barnehager.

Frivilligsentralen i Aremark organiserer det frivillige arbeidet i kommunen. Bruktstua er Frivilligsentralens gjenbruksbutikk ved Furulund.

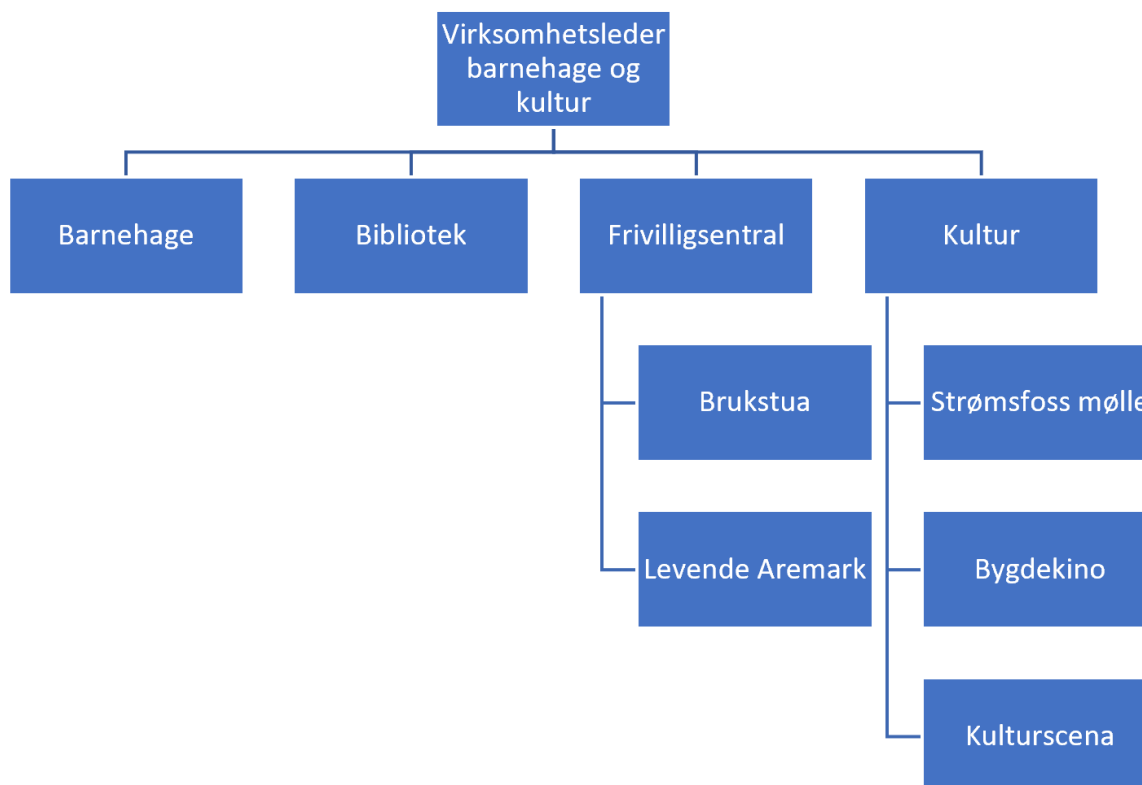
Kultur deler ut tilskudd til frivillige i kommunen og har ansvaret for Bygdekinoen. I tillegg organiseres Den Kulturelle spaserstokk under kultur. Kultur er også med å arrangere/støtter diverse arrangement i kommunen.

Strømsfoss Mølle leies også i 2024 ut til en gallerist.

Det gis et tilbud til ungdom gjennom Frivilligsentralen, dette tilbudet heter Levende Aremark. Levende Aremark organiserer et bredt tilbud til ungdommene i bygda, både gjennom frivillige, organisasjoner og andre gratis tilbud utenfor bygda.

Aremark folkebibliotek gir et tilbud etter bibliotekloven og er kombinert med skolebiblioteket ved Aremark skole.

Organisering

Tjenesteområder

Aremark barnehage

Aremark barnehage er en tre-avdelings barnehage. Det er to avdelinger for barn i alderen tre til fem år og en småbarnsbase for barn i alderen ett til tre år som ved behov kan deles i to avdelinger, totalt plass til 72 barn.

Virksomhetsleder/styrer har 100 prosent stilling. Virksomhetsleder har ansvar for flere områder. Det er derfor tilsatt en styrerassistent i 50% administrativ stilling. Fra 1. januar har barnehagen i tillegg 13 fast ansatte fordelt på 11,8 årsverk. Barnehagen må også midlertidig ansette flere på grunn av §§ 31 og 37 i barnehageloven. i tillegg for vi i perioder flere barn inn i barnehagen og må derfor dekke opp bemanningsnormen og pedagognormen.

Barnehagen er en øvingslærer barnehage og tar imot barnehagelærerstudenter fra Høgskolen i Østfold.

Barnehagen tilbyr stor fleksibilitet med 60 prosent, 80 prosent og 100 prosent plasser.

Hovedopptak av barn foretas én gang pr år med søknadsfrist 1. mars. Så sant barnehagen har mulighet tas det inn barn fortløpende gjennom hele året. Barn uten barnehageplass som fyller ett år senest i november det enkelte år har lovfestet rett til plass i hovedopptaket.

Frivilligsentralen og Bruktstua

Aremark har en godt etablert Frivilligsentral som lever av lokalt engasjement og kontakt mennesker mellom. Kommunen stiller ulike bygg til disposisjon for aktivitetene. Frivilligsentralen skal i 2024 være lokalisert i nye lokaler ved idrettshallen og på biblioteket.

De faste aktivitetene som Trivselsklubb og seniornett er tenkt videreført i 2024. Frivilligsentralen er tilgjengelig med hjelp for de som måtte ønske å starte nye aktiviteter. De bistår også med å organisere TV-aksjonen og juleveiåpning. I tillegg organiserer sentralen et ungdomstilbud i Aremark som kalles Levende Aremark, med forskjellige fritidsaktiviteter for ungdommer etter deres eget ønske.

Bruktstua ligger under Frivilligsentralen, men er selvgående. De har vist seg å være en positiv møteplass. Aktiviteten her videreføres i 2024.

Kultur og Strømsfoss Mølle

Kultur omfatter tildeling av kulturmidler til idrett, lag og foreninger, kultur-/idrettspris, det er videreført noen midler til større arrangementer som kommunen arrangerer, museumsstøtte og bygdekino. Bygdekinoen kommer med filmfremvisning ca. 5 – 6 ganger pr år. Fremvisningen er digitalisert og kan også kjøre 3D visninger.

Aremark Ungdomsklubb

Frivilligsentralen har siden høsten 2021 organisert et bredt tilbud til ungdommene gjennom frivillighet. De har etter egne ønsker hatt klubbkvelder, kurs, workshops, div. aktiviteter og turer med og uten overnatting.

Aremark folkebibliotek

Biblioteket er en lovpålagt tjeneste som skaper tilhørighet i lokalsamfunnet og sikrer innbyggerne fri tilgang til alle typer medier, digitale ressurser og tilgjengelig teknologi. Gjennom aktiv formidling fremmes opplysning, utdanning og kulturell aktivitet. Biblioteket er samfunnets åpne rom og tilbyr opplevelser, leseinspirasjon og kunnskapsformidling. Det er en møteplass som skaper delaktighet og samhørighet. Aremark biblioteket har en mediesamling på ca 12.000 titler, inkludert bøker, e-bøker, tidsskrifter, lydbøker, e-lydbøker og filmer.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Aremark barnehage

Det er lovfestet at alle barnehager skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. Barna regnes som over tre år fra og med august det året de fyller tre år. Pedagognormen sier at det minst skal være en pedagogisk leder per syv barn når barna er under tre år, og en pedagogisk leder per 14 barn når barna er over tre år. Ett barn over pedagognormen utløser en ekstra pedagogisk leder. Aremark barnehage innfrir disse kravene med midlertidig ansettelse.

I Aremark barnehage har vi kjent pr oktober 2023 i løpet av første halvdel 2024, 26 barn under tre år og 29 barn over tre år. Det legger beslag på til sammen 78,6 plasser da barn under tre år opptar to plasser.

Aremark kommune er en liten kommune, men vi ser likevel at barnetallene i kommunen stiger spesielt for 2023 kullet. Barnehagen må ta i mot alle barn som bor i kommunen og ønsker plass i barnehagen vår. Dette medfører at barnehagen har en utfordring med ansatte. Det er de siste årene stadig vært tilsatt personell midlertidig for å kunne dekke opp både pedagognormen og bemanningsnormen. Våren 2024 må det tilsettes midlertidig 2,3 stillinger for å kunne dekke opp både bemanningsnormen og pedagognormen. I tillegg til dette må det også tilsettes ekstra ressurser midlertidig for å kunne følge opp enkelt barn i ca en full stilling.

Bemanningsnormen tar ikke hensyn til åpningstid, noe som gjør at vi store deler av åpningstiden ikke har full bemanning. I løpet av en 10,25 timers åpningstid har vi 3 ansatte på 18 barn. På småbarnsavdeling er det 3 ansatte på 9 barn. De jobber 7,5 time hver. Minst den ene på avdelingen skal være pedagog og jobber da i gjennomsnitt 6,45 timer om dagen, pga plantid. I tillegg skal alle ha 30 minutters pause. Det vil si at på en dag uten møter har vi full bemanning i 3,75 timer. Da er det ikke trukket fra møter som foreldresamtaler, avdelingsmøter, ped.leder møter, medbestemmelsesmøter, medarbeidersamtaler, arbeidsgrupper, tverrfaglige møter og andre samarbeidsmøter. Gjennomsnitt oppholdstid for barn er ca 8 timer om dagen. Dette medfører en slitasje på de ansatte noe som gjenspeiler seg i sykefravær.

Barnehageloven stiller krav om trygt og godt barnehagemiljø. Det er nulltoleranse mot mobbing og andre krenkelsers. Barnehagen pålegges også å forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna. Dette innebærer at barnehagen nå må utarbeide en ny plan for trygt og godt barnehagemiljø. Dette arbeidet er godt i gang gjennom at vi har deltatt i Læringsmiljøprosjektet, vi har satt ned en arbeidsgruppe og inngått et samarbeid med Høgskolen gjennom regional kompetanseheving.

Rammeplanen stiller høye krav til innholdet i barnehagen – dette bidrar til å kvalitetssikre arbeidet som gjøres. Kravet til det pedagogiske arbeidet i rammeplanen er tydelig. Den setter et spesielt høyt krav til pedagogene, noe som krever kompetanseheving og bedre rammevilkår.

Tabell med fødselstall de siste årene

2018	2019	2020	2021	2022	2023
11	9	9	15	14	13

*pr. oktober 2023

Det er budsjettet med de nasjonale maksimumssatsene for en full plass i Aremark barnehage. I tillegg betales matpenger à 500 kroner pr måned pr 1.januar 2024. Fra 1. august 2024 er maksimumsprisen for Aremark kommune satt til kr 1500,-.

I henhold til bestemmelsene i opplæringsloven kan barn ha rett til spesialpedagogisk hjelp. I de tilfeller hvor bestemmelsene trer i kraft skal det gis fratrukk i foreldrebetalingen. Det kan søkes om redusert foreldrebetaling, og gratis kjernetid for 2-, 3-, 4- og 5 åringer, dersom maksimalprisen for et barnehageår utgjør mer enn 6% av husholdningens samlet person- og kapitalinntekt. Det gis også søsken moderasjon med 30% for det andre barnet, for det tredje barnet og oppover gis det 100% reduksjon.

Frivilligsentralen og Bruktstua

De frivillige skaper aktiviteter som gir bedre folkehelse, men det er en utfordring i et lite lokalsamfunn å rekruttere nye frivillige og brukere. Det er derfor viktig å bygge opp et nettverk også med lag og foreninger.

Frivilligsentral videreføres i samme form i 2024. Bruktstua drives uavhengig av kommunen.

Kultur og Strømsfoss Mølle

Kulturscena er nå i stor grad ferdigstilt med nye scenetepper, lys, lyd og lerret.

Aremerk Ungdomsklubb

Det arbeides med å få de frivillige til å drifte ungdomstilbudet gjennom Frivilligsentralen og Levende Aremerk.

Aremerk folkebibliotek

Aremerk bibliotek ønsker å fortsette det gode tilbudet det i dag har, og videreutvikle dette i tett samarbeid med annen kultursatsing.

Biblioteket trenger å øke bokbudsjettet for å kompensere den generelle prisøkningen, samt reduksjonen i skolebibliotekbudsjettet, slik at barn og unge får det utvalget og tilbudet de har krav på som f.eks til Sommerles.

i tillegg til dette ser vi at det er økte krav om digitale lisenser og løsninger som koster penger, feks e-bok og e-lydbøker.

Mål for perioden

Aremerk barnehage sto ferdig renoverert og utbygd høsten 2021. Dette har gitt oss mulighet til å kunne organisere barnehagen på en annen måte der avdelingene kan samarbeide på tvers ved fravær, aktiviteter og slik at vi kan ha flest ansatte i tidsrom der det er flest barn.

Barnehagen må i samarbeid med foreldrene utvikle en tydelig profil. Foreldrene har et ønske om at barnehagen skal bruke det Aremerk har å tilby. Tanken er derfor å profilere barnehagen som en virksomhet som ivaretar Aremerk sine verdier, at vi har stort fokus på dyrehold, landbruk og skog. Dette kommer frem i den ny renoverte barnehagen.

Barnehagen har sammen med skolen vært med i Læringsmiljøprosjektet. Ut fra dette arbeidet har barnehagen satset videre på Circle of Security (CoS) og Trygghetssirkelen. Cos er i utgangspunktet en foreldreveilednings metode som går på trygghet, men det handler også om hvordan de som arbeider med barn møter dem. Våren 2023 fikk også foreldrene tilbud om et foreldremøte med dette som tema. Det er fra høsten 2023 inngått en 2 årig avtale med ReKomp (regional kompetanseheving) om trygt og godt barnehagemiljø, som er en videreføring av det arbeidet vi har gjort tidligere.

Barnehagen har også et samarbeid med Høgskolen i Østfold gjennom at vi i 2022 ble en fullverdig øvingslærerbarnehage. Dvs at barnehagen får studenter fra Høgskolen og får være med på samlinger, forelesninger og kurs i regi av Høgskolen. For å følge opp rammeplan for barnehager, har barnehagen et spesielt fokus på Livsmestring og helse. Arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø er en del av dette. Tidlig innsats er grunnleggende i alt folkehelsearbeid. «Sjumilsteget» er også en del av arbeidet vi har gående for ett tettere samarbeid på tvers av virksomhetene i et folkehelseperspektiv. Kommunen har opprettet et tverrfaglig team, hvor ulike tjenester i kommunen samarbeider.

Økonomiplan for 2024-2027

Arbeidet med en overordnet kommunal barnehageplan er høsten 2023 ferdigstilt. Hovedtillitsvalgte fra Fagforbundet og Utdanningsforbundet, barnehagemyndigheten, styrerassistent og virksomhetsleder barnehage og kultur har vært med i dette arbeidet.

Tjenestemål i planperioden er å fortsette å utvikle Frivilligsentralen og Bruktstua på en slik måte at det er et samlende treffpunkt i bygda. Frivilligsentralen jobber i planperioden videre med muligheten for å kunne organisere frivillige til å drifte ungdomstilbudet. Sammen skal vi bidra til gode kulturelle opplevelser for små og store i Aremark.

Strømsfoss mølle leies også i 2024 ut til en gallerist til selvkost. Dette vil bidra til et høyt aktivitetsnivå i Strømsfoss også framover.

I lys av kommunes behov er det ønskelig å fortsette med et ungdomstilbud på frivillig basis. Det er et tilbud til ungdom som er lokalisert og tilknyttet et treningssenter på Idrettshallen. For å kunne fortsette med å gi et gratis aktivitetstilbud til ungdommene må det nå settes av midler til dette. Tidligere år er det kommet inn midler fra Gjensidigestiftelsen. Det er ingen garanti for at vi denne runden vil få støtte fra dem da deres tidligere bidrag kun er for å igangsette og ikke til videre drift.

Aremark biblioteket arrangerer forfatterbesøk, bokpresentasjoner, teater, Sommerles og foredrag som vekker nysgjerrighet, gir innsikt og utgangspunkt for samtaler.

Nye tiltak

Det er søkt om spillemidler til å oppgradere, samt videreføre lysløypa. Dette arbeidet vil få oppstart når man vet når man får spillemidler. Det legges opp til grunneiermøter i 2024 med tanke på å avtalefeste en forlengelse av lysløypa.

Barnehagen trenger å fornye store deler av sitt IT utstyr, noe som ble påbegynt i 2023 med utbytte av pcene til pedagogene. Flere av telefonene og IPadene er opptil 8 år gamle, disse brukes i det daglige arbeidet med blant annet foreldrekontakt.

Det trengs også å bytte ut et huskestativ på uteområdet, og en oppgradering på noen av de andre lekeapparatene.

Kulturscena trenger et garderobesystem i lobbyen, og speil på toalettene. Det må også kjøpes inn 2 skjermvegger til bruk for bygdekinoen, for lydemping av maskineriet.

I budsjettet til biblioteket må det tas høyde for økte transportutgifter, noe nytt inventar og nytt biblioteksystem.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Barnehage og kultur	9 107	10 529	12 780	12 575	12 575	12 575
Sum	9 107	10 529	12 780	12 575	12 575	12 575

Økonomiplan for 2024-2027

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Førskole	7 886	8 304	10 767	10 788	10 788	10 788
Førskolelokaler og skyss	66	42	44	44	44	44
Aktivitetstilbud barn og unge	5	0	81	51	51	51
Bibliotek	920	912	1 101	1 001	1 001	1 001
Kino	30	44	26	26	26	26
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	856	1 227	761	665	665	665
Sum	9 107	10 529	12 780	12 575	12 575	12 575

Kostra-analyse

	Aremark 2021	Aremark 2022	Marker Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14	
Prioritet						
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	8,1 %	8,0 %	11,7 %	11,5 %	13,3 %	9,4 %
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner *)	3 518	3 015	2 202	2 159	2 250	3 938
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager *) **)	174 343	196 707	227 635	194 848	199 644	234 251
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B) *) **)	10 181	10 064	10 732	9 771	9 892	11 690
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B) *) **)	3 518	3 015	2 202	2 159	2 250	3 938
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr) *)	84,3	92,5	87,4	87,4	112,2	101,1

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Aremark skole og SFO

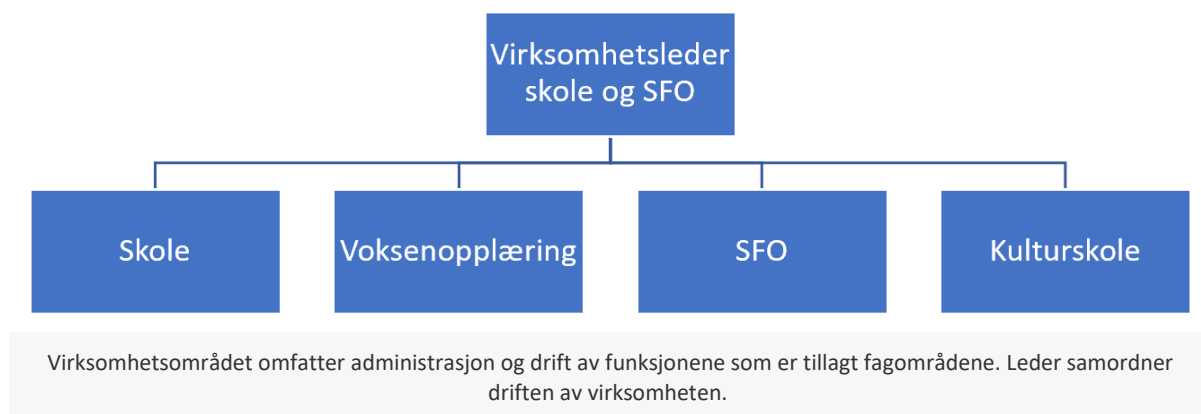
Tjenester og oppgaver

Rammeområdet omfatter grunnskole med skolefritidsordning, kulturskole, voksenopplæring og Strømsfosskiosken. Voksenopplæring gis til voksne som har rettigheter etter aktuell lovgivning. Tjenesten drives nå av Aremark kommune, men ved endring i elevgrunnlaget kan det være aktuelt å kjøpe tjenesten fra annen kommune.

Den obligatoriske grunnskolen gir opplæring etter opplæringsloven med tilhørende forskrifter og annet aktuelt lovverk og retningslinjer. Aremark kommune tilbyr skolefritidsordning ved Aremark skole.

Kulturskolen skal tilby opplæring til de som ønsker det, utover det grunnskolen kan tilby, i estetiske fag. Kommunen kjøper nå inn undervisningstjenesten på kulturskolen og vi har doblet antall elever. Dette skjer hovedsakelig fordi vi kan med den nye ordningen tilby flere aktiviteter. Kjøpskontrakten av undervisningstjenesten legger vekt på trivsel før ferdigheter. Evaluering av ordningen gjør at vi prøver lik organisering noen år til. For skoleåret 2023/24 tilbyr kulturskolen dans, sang, piano, gitar og trommer. Vi hadde også muligheter for teater, men her ble det for få søkere.

Organisering

Tjenesteområder

Aremark skole

Skolen gir opplæring etter opplæringsloven med tilhørende forskrifter, og annet aktuelt lovverk og retningslinjer.

Aremark SFO

Aremark kommune tilbyr også skolefritidsordning ved Aremark skole.

Aremark Kulturskole

Kulturskolen skal tilby opplæring til de som ønsker det, utover det grunnskolen kan tilby, i estetiske fag. Skoleåret 2021/22 gikk kommunen fra å ha fast ansatte til å kjøpe kulturskoleopplæringen. Det er en prioritert oppgave å få denne nye løsningen opp å gå. Målet må være at elevene får et bedre tilbud og møter en minst like god kulturskole framover som de gjorde med faste ansatte.

Aremark voksenopplæring

Aremark kommune driver selv voksenopplæring nå, men vil kjøpe det av andre ved behov. Hvilket behov det er for voksenopplæring avhenger først og fremst av antall elever.

Strømsfosskiosken

Denne drives på oppdrag fra år til år. Så langt har kommunen holdt kiosken åpen to somrer.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Skoleåret 2023/24 blir det tredje året aldersblandingen. Skolen har da prøvd ut forskjellige måter å organisere undervisningen på. Vi vil etter dette skoleåret ha god kompetanse på aldersblandet undervisning. Det var 131 elever ved GSI-innsamlingen for høsten 2023 .

Både på barne- og ungdomstrinn er det bestemmelser for hvor mange studiepoeng lærere må ha for å undervise i de forskjellige fagene. Det må legges stor vekt på rekrutteringsprosessen når det oppstår ledige stillinger de kommende årene, slik at Aremark kommune både kan trekke til seg og holde på god kompetanse. De lærerne som har jobbet i flere år, men som etter nye regler må utvide sine studiepoeng for å få godkjent kompetanse, må innen 2025 ha tatt den nødvendige videreutdanningen. Det er da etter ordningen «Kompetanse for kvalitet» der staten har forskjellige gode stipendordninger

Alle elever i skolen har rett til et trygt og godt skolemiljø. Miljøet skal være så godt at den enkelte elevs helse, trivsel og læring utvikler seg positivt. Denne rettigheten er lovfestet i Opplæringsloven kapittel 9A.

Aktivitetsplikten utløses dersom en elev ikke har det trygt og godt på skolen, uavhengig av årsak.

Aktivitetsplikten omfatter 5 delplikter:

- Plikt til å følge med
- Plikt til å gripe inn
- Plikt til å varsle
- Plikt til å undersøke
- Plikt til å iverksette tiltak og evaluere.

Dette krever en stedlig ledelse som kan fokusere på og ha ressurser til å lede dette arbeidet.

Viktige styringssignaler framgår av dokumentene NOU 2015:2 «Å høre til» - virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø og Stortingsmelding 21(2016-2017): Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen.

Økonomi

Økonomiplan for 2024-2027

Elevtallet ved Aremark skole har gått opp noe dette året, men ville ikke gjort det uten flyktninger fra Ukraina. Lavere årskull på vei inn enn ut gjør at prognosen for de neste årene viser nedgang. Dette fører til at hver elev i gjennomsnitt blir dyrere, gitt at alle andre rammefaktorer holdes stabile. I ansvarsområdets rammer er det en betydelig reduksjon i ressurser de siste 2-3 årene til lønn for ansatte i grunnskole. Det er avgjørende nødvendig at muligheter for samarbeid mellom årstrinn utnyttes i aktuelle fag. Aldersblandet skole er derfor innført fra skoleåret 2021/22. Lønnsinnsparingene som ble gjort ved innføring av aldersblandet undervisning rammet ikke fagene norsk, engelsk og matematikk. Disse tre fagene vil nå med budsjettet for 2024 også få redusert lærertetthet. Skolen vil fortsatt holde seg innenfor lærernormen, men undervisningsgruppene bør ikke være mindre enn 10 - 15 elever på 1. - 4.trinn og 15 - 20 elever på 5. - 10.trinn.

Det er idag 131 elever på Aremark skole. Framtidig prognose pr nå peker på færre elever.

SKOLEÅR	ELEVER INN (1.TRINN)	ELEVER UT (10.TRINN)	ANTALL ELEVER TOTALT
2024/25	11	15	127
2025/26	7	16	118
2026/27	8	21	105
2027/28	14	14	105
2028/29	11	9	107
2029/30	13*	9	109

*Antall fødte pr oktober 2023.

Skal rammeområdet oppnå ønsket utvikling og gode resultater er det viktig med en bevissthet om at dette krever både ressurser til og tydelige mandater for ledelse og ledelsesnivåer. Skolen har over år hatt et betydelig innslag av gjesteelever fra andre kommuner. Dette er økonomisk krevende, dersom gjesteelever flytter ut av kommunen på kort varsel og inntektene uteblir.

SFO drives med en betydelig kostnad grunnet få elever. Store kommuner driver ofte SFO til selvkost.

På kulturskolen betaler man for tjenesten, men det blir likevel en nettokostnad pr undervisningstime. Dette gjør at kostnaden for kommunen blir større ved flere elever.

Mål for perioden

Aremark skole ønsker å bidra med sitt til det grønne skiftet gjennom bevisstgjøring av klimasituasjonen og handling deretter. Digitale arbeidsmetoder fremmes for å øke inkludering og mangfold i samarbeid med elever utenfor Aremark. Samarbeid med elever fra andre land kan øke språkutviklingen. Opplæringen i engelsk kan dra nytte av praktisk trening for å øke forståelsen av tverrfaglige temaer som livsmestring, demokrati og medborgerskap.

De sosiale programmene «RØRE», «MOT», «Young mentor» og «Mitt valg» er særskilte innsatser som skal være med på å bygge plattformen i forbedringsarbeidet for et inkluderende læringsmiljø og god helse. Skolen skal også jobbe for økt trafikksikkerhet i henhold til kommunens arbeid med dette temaet.

Oppfølgingsordningen er nå ferdig og vi fortsetter med målene som ble satt i løpet av de tre årene. Hovedmålet er elevenes faglige utvikling. Under dette ligger følgende tre delmål: Elevene opplever økt medvirkning, forbedre elevenes arbeidsmetoder/ studieutvikling og vurderingspraksis med vurderingskriterier som elevene er trygge på.

Økonomiplan for 2024-2027

Skolemiljøutvalget/samarbeidsutvalget er slått sammen og skal ha en koordinerende rolle i arbeidet med det helhetlige læringsmiljøet. I dette utvalget har elevene og foreldrene flertall.

Grunnleggende ferdigheter i lesing med vekt på tidlig innsats: Skolen samarbeider med barnehagen med bakgrunn i metodikken innenfor «språkløyper», herunder overgang barnehage/skole. Skolen har vedtatt en leseplan der det er tatt inn en tiltaksplan for hvert årstrinn i lesing. Denne følges opp av ledelsen. Elever som trenger det, skal få hjelp på de laveste trinnene i sin leseopplæring.

Det digitale klasserommet: Samtlige lærere i Aremark skal bli trygge i å benytte digitale hjelpemidler i undervisningen. Lærerne har vært gjennom etterutdanning i bruk av IKT. Skoleleder og nye lærere som tilsettes, har IKT innebygd i sin utdanning, og skolen bruker mulighetene dette gir til utveksling av kunnskap slik at skolen utvikles som lærende organisasjon. Alle elever fra 3. til 10.trinn har hver sin PC. Det budsjetteres med at alle elever på 3. og 7.trinn får nye pc'er til låns ved oppstart av skoleåret. Pc'enes levetid beregnes til 4 år. Elevene er daglig brukere av pedagogiske programmer i opplæringen. Skolen har også de siste årene bygd opp et eget spesialrom for programmering.

Fylkeskommunen samarbeider med kommunen for å gjøre overgangen til videregående skole best mulig. Målet er at flest mulig elever fullfører og består videregående opplæring.

Det er et prioritert område å tydeliggjøre skoleeierleddet. I følge opplæringslovens § 13-1 skal kommunen ha skolefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen over skolenivå. Et tydelig administrativt skoleeierledd er viktig som et grunnlag for at politikerne som skoleeiere også kan settes i stand til å fylle sin rolle. Politikere som aktive skoleeiere vil være en drivkraft i det systematiske forbedringsarbeidet med opplæringskvaliteten, både faglig og sosialt.

Mål	Kort sikt	Ansvarlig	Lang sikt	Ansvarlig
<p>Kvalitetsutviklingen i skolen</p> <ul style="list-style-type: none">• Tidlig innsats gjøres til et langvarig utviklingsarbeid for skolen• Satsingsområdene bør gjelde både lesing, skriving, regning og engelsk.• Arbeidet med sosial kompetanse videreføres etter resultater fra «Læringsmiljøprosjektet» og systematisk arbeid på alle nivåer i organisasjonen. Ansvarlig er skoleledelsen.	<p>Følge opp gjennom rapportering, budsjettarbeid og planarbeid</p>	<p>Kommunedirektør Virksomhetsleder (VL)</p>	<p>Systematisk oppfølging og evaluering av utviklingsarbeidet gjennom skolebasert evaluering</p>	<p>Levekårsutvalget og kommunestyre</p>

Økonomiplan for 2024-2027

<p>Følge retningslinjer for hvordan inspeksjon skal foregå for å oppdage og forebygge mobbing.</p> <p>Arbeid med læringsmiljø er tema på samarbeidstid for lærere og øvrige ansatte på skolen. Undersøkelsen «Spekter» gjennomføres 2 ganger årlig + «Elevundersøkelsen» for å avdekke evt. uønsket adferd eller ikke oppnådde mål</p>	<p>Retningslinjer er utarbeidet og vedtatt i skolemiljøutvalget og levekårsutvalget 2017</p>	<p>VL/Rektor (SMU/SU)</p>	<p>Personalgruppa drøfter jevnlig ulike problemstillinger. Møter i SMU/SU gjennomføres minst 4 ganger i året.</p>	<p>VL/Rektor SMU/SU</p>
<p>Skolen skal kjennetegnes av en enhetlig og god klasseledelse.</p>	<p>Mal for «Den Gode Timen»/lærings-sløyfa innarbeides i pedagogisk plattform som vedtatt i SMU 17.10.17</p>	<p>VL/Rektor SMU/SU</p>	<p>Praksis evalueres</p>	<p>VL/rektor SMU/SU</p>
<p>Flest mulig elever skal få et tilfredsstillende læringsutbytte av den ordinære undervisningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Som ledd i dette bør det i samarbeid med PPT gjøres en kartlegging av hvilke elever som vil komme til å ha rett til spesialundervisning gjennom hele grunnskoleløpet og hvilke elever som har forutsetninger for å kunne få tilfredsstillende utbytte av den 	<p>Anbefalingen drøftes i samarbeids møte med PPT</p>	<p>VL/Rektor</p>	<p>Praksis skal rettes mot sammenholdte klasser i størst mulig utstrekning.</p> <p>Alternative læringsarenaer skal utvikles for å ivareta flest mulig elever innenfor ordinær, tilpasset opplæring.</p>	<p>VL/Rektor PPT Levekårsutvalg SMU/SU</p>

Økonomiplan for 2024-2027

ordinære opplæringen.				
Alle som ønsker og trenger det, skal få tilbud om leksehjelp.		VL/Rektor	Organisering av leksehjelp i tråd med målsettingen i lovverket	Kommunedirektøren VL/Rektor Kommunestyret
Voksenopplæringstilbud gis når det er behov enten internt eller tjenesten kjøpes fra andre.		Kommunedirektør VL/Rektor Kommunestyre Levekårsutvalg		Kommunedirektør VL/Rektor Kommunestyre Levekårsutvalg

Kulturskolen: Det er ingen ansatte ved kulturskolen. Vi kjøper kulturskole-opplæringen fra private aktører. Dette gir et bredere og et mer fleksibelt tilbud. Vårt mål er at elevene får et bedre tilbud og møter en minst like god kulturskole som med faste ansatte. Vår utfordring er at vi har få søkere. Dette må det jobbes mer med.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aremark skole og SFO	15 822	16 193	17 658	16 986	16 986	16 986
Sum	15 822	16 193	17 658	16 986	16 986	16 986

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Grunnskole	14 716	14 606	15 521	14 842	14 842	14 842
Voksenopplæring	-485	0	-82	-82	-82	-82
Skolefritidstilbud	536	185	622	628	628	628
Skolelokaler	596	443	358	358	358	358
Skoleskyss	683	800	827	827	827	827
Kommunal næringsvirksomhet	73	42	44	44	44	44
Musikk- og kulturskoler	45	117	368	368	368	368
Sum	15 822	16 193	17 658	16 986	16 986	16 986

Kostra-analyse

Økonomiplan for 2024-2027

	Aremark 2021	Aremark 2022	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Prioritet						
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgifter	24,3 %	18,1 %	18,1 %	22,0 %	22,3 %	21,6 %
Netto driftsutgifter per innbygger (223) skoleskyss (B) *) **)	420	497	612	878	581	583
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B) *) **)	18 118	15 248	15 185	17 340	15 788	18 623
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgiftertil grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev *)	219 185	203 007	136 130	152 180	135 387	199 144
Dekningsgrad						
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	8,9 %	9,4 %	6,1 %	6,8 %	10,2 %	9,3 %
Kvalitet						
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	12,2	13,9	14,2	12,6	14,0	9,4

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
IT-utstyr Aremark skole	188	188	188	188	750
Sum investeringsprosjekter	188	188	188	188	750

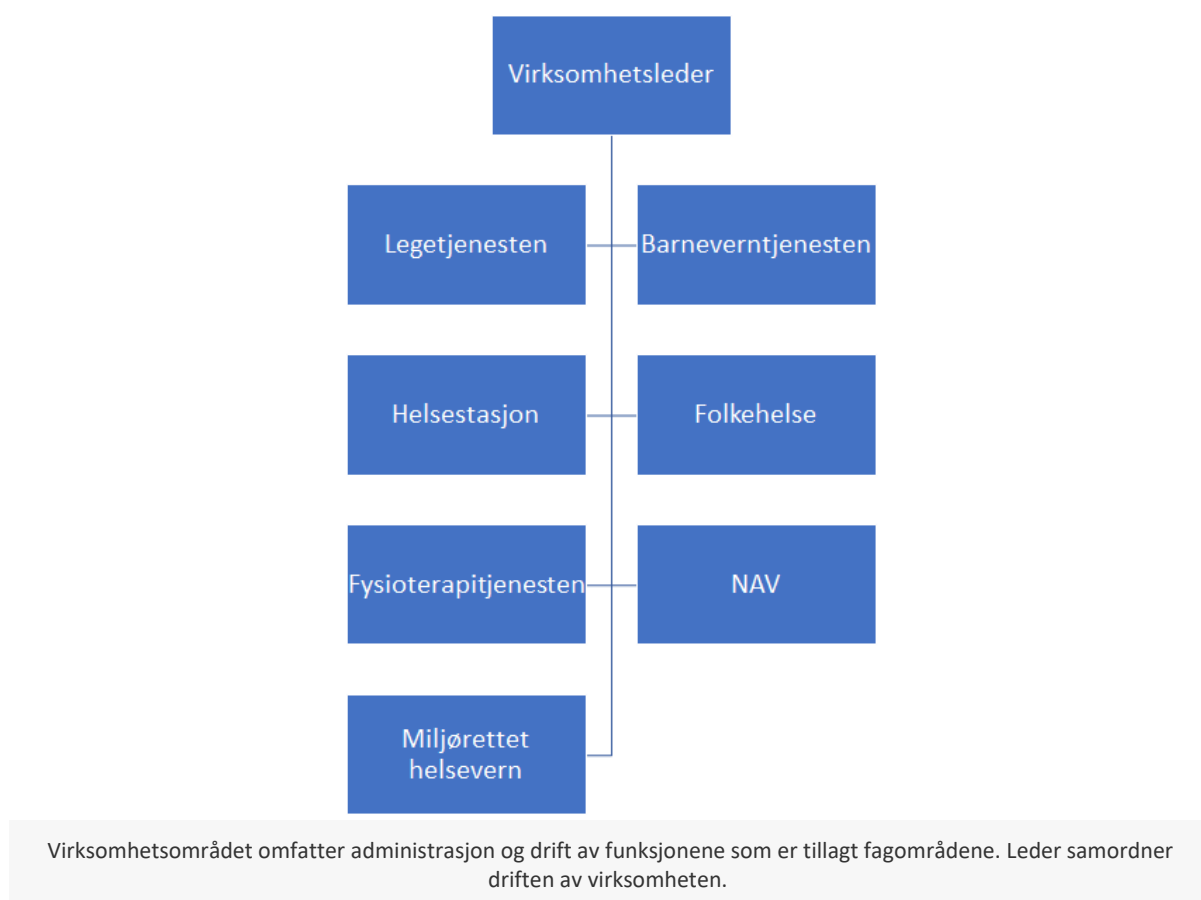
Barnevern, helse og NAV

Tjenester og oppgaver

Rammeområdet omfatter helsestasjonstjenesten, legetjenesten, miljørettet helsevern, fysioterapitjenesten, folkehelse, barneverntjenesten, NAV og folkehelse.

Organisering

Organiseringen av virksomheten har som formål å skape stor fleksibilitet og utnyttelse av ressursene slik at den enkelte medarbeiders kompetanse kan benyttes mellom fagområdene. Fagfeltet skal benytte både faglige og økonomiske ressurser på en slik måte at innbyggerne opplever å møte en helhetlig tjeneste. I tillegg skal den enkelte bruker få kvalitativt gode tjenester relatert til behov.

Tjenesteområder

Helsestasjonstjenesten

Tjenesten drives etter lov om kommunehelsetjenester og omfatter miljørettet helsevern, helsestasjonsvirksomhet, helsetjenester i skoler og opplysningsvirksomhet i henhold til lover og forskrifter. Jordmortjenester kjøpes av Halden Kommune.

Helsesøstertjenesten har et særlig ansvar overfor barn/unge, deres familier og nærmiljø. Ved helsestasjonen er det 1 årsverk og som det fremgår nedenfor, utøver en av fastlegene arbeid som lege i 20 prosent stilling ved helsestasjonstjenesten.

Legetjenesten

Tjenesten omfatter kommuneoverlege samt tre hjemler for fastlege, slik at legedekningen er tilfredsstillende for befolkningen. kommuneoverlegen dekker samfunnsmedisin, smittevern, samt ivaretagelse av folkehelsearbeidet i kommunen. Det er knyttet to legesekretærer til fastlege tjenesten i kommunen, dette utgjør til sammen 1,5 årsverk.

Miljørettet helsevern

Aremark kommune kjøper tjenester fra Sarpsborg kommune på dette området, og som tidligere nevnt utøver kommuneoverlegen arbeidet som smittevernlege i 10 prosent stilling.

Fysioterapitjenesten

Tjenesten omfatter tiltak innen forebyggende helsearbeid, helsestasjonsvirksomhet, skolehelsetjeneste, barnehage, opplysningsvirksomhet, behandling av sykdom, skade eller lyte, habilitering/rehabilitering, tilrettelegging av det fysiske miljøet for den enkelte, tekniske hjelpemidler, samt omsorg i og utenfor institusjon. Tjenesten kan grovt deles inn i forebyggende tiltak, undersøkelse og behandling, habilitering/rehabilitering og veiledning/undervisning.

Kommunalt driftstilskudd gis i dag til 0,5 årsverk for fysioterapeut, samt at kommunen har 0,5 årsverk for fastlønnnet kommunefysioterapeut.

Folkehelse

Folkehelsearbeidet i kommunen skal drives etter Lov om folkehelsearbeid, formålet er å fremme folkehelse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Folkehelse oppgaven utøves innenfor virksomhetsleders ansvarsområde, og ivaretas primært av kommuneoverlegen.

Kommunal folkehelse-komite består av kommunedirektørens ledergruppe, og kommuneoverlege.

Barneverntjenesten

Barnevernet gir tjenester gitt i medhold av lov om barneverntjenester og barneloven. Oppgavene omfatter undersøkelser og utredninger på bakgrunn av bekymringsmeldinger for barn og ungdom, saksforberedelser for fylkesnemnda for sosiale saker, iverksettelse av tiltak som støttekontakter, besøkshjem, fosterhjem, plasseringer i institusjon, oppfølging av vedtak, rådgivning, tilsyn og forebyggende tiltak for barn og ungdom. Det er en stor økning i barnefordelingssaker i kjølvannet av samlivsbrudd og vold i nære relasjoner. Dette er ressurskrevende og er et satsningsområde barneverntjenesten og sentrale myndigheter er opptatt av. Kommunenes politiske ledelse har blitt som følge av reformen blitt tillagt ansvar knyttet til barnevernets arbeid. Barnevernreformen som trådte i

kraft 01.01.2022 vil påføre tjenesten betydelige økonomiske belastninger, dette i form av opphør av statlige refusjoner til fosterhjem og institusjonsplasseringer. Opphør av øremerkede midler til tjenesten påvirker også den økonomiske utviklingen. Nødvendigheten av kjøp fra private tjenesteutøvere er også en situasjon som vil påvirke økonomien i 2024.

På barnevernområdet ser vi en utvikling som krever mer innsats og flere kostbare tiltak, samtidig er vi avhengige av å kjøpe flere eksterne tjenester, spesielt veiledning til fosterhjem, foreldreveiledning og juridisk bistand samt konsulent bistand i tunge og krevende saker. Dette påvirker den økonomiske situasjonen på området negativt. Barnevern er en uforutsigbar tjeneste, som påvirkes av omfattende og til tider kostbare tiltak. Barnevernreformen vil i tillegg pålegge kommunen flere og omfattende oppgaver, dette vil føre til større behov av ressurser på personalsiden og flere utgifter knyttet til nødvendige tiltak.

NAV

Halden kommune tar seg av de kommunale oppgavene knyttet til NAV. Aremark har inngått en samarbeids avtale om kjøp av tjenester fra NAV Halden.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

I 2024 vil vi videreføre arbeidet med en tverrfaglig tilnærming. Barnevern, psykiatri og rus har flere fellesnevner. Kommunens øvrige tjenester overfor barn og unge er også viktige samarbeidsparter. "tverrfaglig team" som ledes av barnevernet videreføres i 2024. Det skal være en høy bevissthet i organisasjonen om forhold som kan medføre tiltak fra barneverntjenestens side. Målet er tidlig innsats og at tiltak iverksettes tidligst mulig på rett nivå.

Lov om folkehelse stiller krav til kommunens folkehelsearbeid. Det kan søkes om midler fra år til år til spesifikke folkehelse prosjekter. Søknadsarbeidet i forhold til prosjektsøknader og regnskap er ressurskrevende. Kommuneoverlegen har et overordnet ansvar for folkehelsearbeidet i kommunen og vil ha fokus på dette arbeidet fremover.

Mål for perioden

Det overordnede målet for alle tjenestene i barnevern, helse og NAV vil i perioden være å levere, kostnadseffektive og gode tjenester i tråd med lovverk, forskrifter, krav og retningslinjer.

De ulike reformene som trer i kraft på flere av tjenesteområdene vil være toneangivende for utøvelsen av tjenestene til den enkelte bruker.

På noen av områdene vil dette by på store økonomiske utfordringer, med bakgrunn av bortfall av statelige refusjonsordninger, og tilskudd som blir implementert i rammestilskudd,

For NAV-Halden-Aremark vil følgende overordnede målsettinger ligge til grunn:

- Få flere i arbeid og færre på stønad.
- Gjøre det enklere for brukerne, og tilpasse forvaltningen til brukernes behov.
- Få en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning.

Økonomiplan for 2024-2027

- Det arbeides målrettet med enkeltklienter for å få disse over på annen inntekt enn sosialstønad og fra passivitet til aktivitet.

I tillegg vil disse sakene ha særskilt fokus i 2024 og utover i planperioden:

- Et prioritert område i 2024 vil være kompetanseheving. Det vil foregå via våre kvalitetsutviklings-program, Veilederen og Compilo. Interne og eksterne kursholdere vil bli benyttet.
- I tillegg vil SmartKom-samarbeidet bidra med muligheter for kompetanseutveksling som nettverks-samlinger og skulder-til-skulder opplæring.
- Det vil i planperioden satses på økt samarbeid med frivillige, da særlig i forhold til sosiale aktiviteter.
- Sykefraværarbeidet eller nærværarbeidet vil ha et sentralt fokus i planperioden.
- Bistå tilflyttere i å bygge nettverk
- Bygge opp under en levende bygd med gode møteplasser.

Nye tiltak

I 2022 ble det iverksatt en ny barnevernreform, dette er en omfattende reform som pålegger kommunen flere ressurskrevende oppgaver, både økonomisk og på personalsiden. Aremark Kommunes barneverntjeneste jobber med å tilpasse tjenesten til reformen, slik at tjenestene inneholder det kvalitetene og tilbud dette innebærer. Dette arbeidet videreføres i 2024, slik at vi leverer tjenester i tråd med reformen.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Barnevern, helse og NAV	16 721	15 478	19 893	18 395	17 932	17 732
Sum	16 721	15 478	19 893	18 395	17 932	17 732

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	833	705	1 106	1 098	1 098	1 098
Annet forebyggende helsearbeid	289	25	35	35	35	35
Diagnose, behandling, re-/habilitering	4 925	4 078	5 693	5 696	5 696	5 696
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	1 741	3 976	1 818	825	563	563
Barneverntjeneste	2 421	2 216	2 277	2 277	2 277	2 277
Barneverntiltak i familien når barnet ikke er plassert av barnevernet	443	367	210	210	210	210
Barneverntiltak utenfor familien når barnet er plassert av barnevernet	3 809	3 068	5 180	5 180	5 180	5 180
Introduksjonsordningen	507	0	2 186	1 686	1 486	1 286
Økonomisk sosialhjelp	1 922	1 043	1 388	1 388	1 388	1 388
Sum	16 721	15 478	19 893	18 395	17 932	17 732

Økonomiplan for 2024-2027

Kostra-analyse

	Aremark 2021	Aremark 2022	Marker Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14	
Prioritet						
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)	10,4 %	6,6 %	12,8 %	7,3 %	11,7 %	10,5 %
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244)	35,8 %	37,0 %	33,0 %	35,1 %	34,0 %	41,9 %
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn med tiltak *)	344 007	562 333	370 250	313 852	236 629	319 373
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B) *) **)	3 523	5 918	6 249	4 603	2 322	3 396
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252) *)	538 504	806 600	484 000	559 694	433 280	495 764
Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak *)	242 756	373 000	250 146	209 370	164 437	190 403
Dekningsgrad						
Andel barn med barnevernstiltak pr 31.12 ift. innbyggere 0-17 år	4,5 %	3,7 %	5,1 %	3,3 %	3,3 %	3,0 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år		3,2 %	4,0 %	5,7 %	4,6 %	3,6 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Oppgradering IT-system barnevern	350	0	0	0	350
Sum investeringsprosjekter	350	0	0	0	350

Pleie og omsorg

Tjenester og oppgaver

Rammeområdet omfatter Fosbykollen sykehjem, hovedkjøkken Fosbykollen, hjemmetjenester/hjemmesykepleie, styrket omsorg, omsorgslønn og støttekontakter, avlastningstiltak for unge med psykiske og fysiske funksjonshemminger, samt hjemmehjelp.

Rammeområdets hovedoppgave er å gi tjenestemottakerne tilfredsstillende og mest mulig likeverdige tilbud i tråd med BEON (beste effektive omsorgsnivå) uavhengig av bosted, inntekt og sosial status.

Aremark kommune skal sikre brukerne et forsvarlig og kvalitativt godt tilbud av helse - og omsorgstjenester. Tjenestene skal tilpasses gjennom å ivareta hensynet til endringer i befolkningens behov og særlig ivareta hensynet til de svakeste brukerne. Funksjonshemmede skal ha full deltakelse og likestilling i samfunnet.

Tjenesteproduksjonen drives blant annet med hjemmel i helse og omsorgstjenesteloven, samt «Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten».

Målsettingen om å dreie fokus bort fra institusjonsomsorg og over mot hjemmebaserte tjenester har og har hatt en sentral plass i arbeidet. Omsorgs tunet Bergslund er under utvikling og målet om gode tilbud til målgruppen er på plass. Omsorgs tunet skal ivareta personer med spesielle behov, som trenger omfattende bistand. Den økonomiske belastningen knyttet til dette arbeidet har vært og er betydelig.

Det har i perioden vært rettet fokus mot tjenesteområdets økonomi og et behov for effektivisering og å redusere utgifter. Fokuset på kostnadseffektive tiltak videreføres i 2024, samtidig som leveranse av gode tjenester vil ha en sentral plass i arbeidet.

I mindre kommuner som Aremark er man avhengig av et nært samarbeid lederne imellom, slik at ressurser fordeles mest hensiktsmessig utfra den totale tjenestens behov. Aremark kommunes psykiatritjeneste er lagt under ledelse av leder sykehjem og hjemmetjenester. Dette for å skape en mer robust psykiatritjeneste og mulighet for et faglig fellesskap for kommunens medarbeidere. Utviklingen på psykiatriområdet krever mer personalressurs fremover, grunnet at behovet for slike tjenester hos befolkningen er økende.

Organisering

Virksomhetsområdet omfatter administrasjon og drift av funksjonene som er tillagt fagområdene. Leder samordner driften av virksomheten.

Tjenesteområder

Fosbykollen sykehjem

Sykehjemmet har 17 sykehjems plasser, hvorav 13 er langtids plasser og fire er korttids plasser. Kommunale akutte døgn plasser (kjøpes av Sarpsborg kommune), demenskoordinator, kreftkoordinator, rehabilitering og ergoterapi (alle kjøpes av Halden kommune) ligger også under sykehjemmet.

Samarbeid med sykehuset: Samarbeidsavtalen mellom kommunene og Sykehuset Østfold (SØ) omfatter også et administrativt samarbeidsutvalg (ADMS). Utvalget har myndighet til å fatte bindende beslutninger på tvers av forvaltningsnivåene. Saksbehandling i Administrativt samarbeidsutvalg skjer i en to-trinns behandling: Først drøftes sakene og i påfølgende møte settes saken opp til beslutning. Beslutninger i Administrativt samarbeidsutvalg skjer gjennom konsensusprinsippet. Aremark er representert i utvalget av Kommunelegene i Halden. Kommuneoverlegen i Aremark deltar i for- møtene.

Sykehjemmet er bygningsmessig utformet slik at seks beboerrom ligger avskjermet fra sykehjemmets øvrige rom. De seks rommene er forbeholdt personer med demens. De siste årene har det vært satset på styrking av kompetanse og en helhetlig oppfølging av demensarbeid. Utredning og diagnostisering, planlegging, iverksetting og oppfølging av tiltak overfor personer med demens og deres pårørende utføres av vår demenskoordinator i samarbeid med kommuneoverlege og øvrige ansatte.

Virksomheten har delt tjenestene i sykehjem og hjemmetjenester. Hjemmetjenesten bør styrkes på en slik måte at Aremark kommune i økende grad kan ivareta brukerne lenger i deres egne hjem. Behovet for ytterligere styrking av hjemmetjenestene gjør seg allerede nå synlig og vil bli en nødvendighet fremover.

Virksomheten har kommet langt i å tenke sirkulasjon på korttids plassene ved sykehjemmet. Dette muliggjør at kommunen oftere har plasser til disposisjon ved meldte utskrivningsklare pasienter. Men det oppleves fra tid til annen at vi får overliggere i sykehus på grunn av plassmangel og en økning av USK plasser. Vi ser at vi får større utfordringer av behandlingsskrevende pasienter som krever høyere kompetanse og, mer sofistikert utstyr. På bakgrunn av reformen "leve hele livet" jobbes det målrettet med kartlegging av omsorgsbehovet til den enkelte utskrivningsklare pasient, med tanke på muligheten til å bo hjemme å bli tilbudt tjenester der.

Det vil i budsjettåret 2024 bli en økende utfordring i forhold til personell med fagkompetanse, spesielt høyskoleutdanning. Det gir seg særlig utslag i forbindelse med ferieavvikling og ved sykdom. En konsekvens er økt bruk av vikar innleie og overtid og dermed økte utgifter knyttet til dette. Situasjonen forsøkes løst ved eventuell omgjøring av stillinger fra fagarbeidere til høyskolepersonell. Arbeidsgiver har fortløpende dialog med arbeidstakerorganisasjonene i disse spørsmålene. Kostnadseffektive og gode tjenester har fokus, i den forbindelse er det iverksatt flere tiltak for å redusere kostnadene. Innleie av vikarer er redusert til et minimum, fordeling av ressurser i hjemmetjeneste og sykehjem vil bli prioritert, samt fokus på nærværarbeid blir viktig.

Nattevakt bemanningen må økes slik at driften blir forsvarlig i forhold til antall brukere i hjemmesykepleien og sykehjemmet, tilstedeværelse av tre ansatte på natt til enhver tid bør være et minimum.

All saksbehandling forgår via Gericca. Alle tjenester og vedtak registreres og benyttes til rapportering.

Elektronisk meldingsutveksling er innført og virksomheten er nå knyttet til ulike legekantor, sykehuset Østfold og NAV. Virksomheten benytter elektroniske timelister via Visma Ressursstyring.

Hovedkjøkken Fosbykollen

Kjøkkenet omfatter drift og matproduksjon til:

- Sykehjemsbeboerne.
- Aremark barnehage.
- Eldre og funksjonshemmede utenfor institusjon i henhold til enkeltvedtak, herunder servering i Fosbykollen kantine og utbringning av varm mat til hjemmeboende.
- Ordinært kantinesalg for besøkende og kommunens ansatte.
- Salg av mat til arrangementer i kommunal regi.
- Hovedkjøkkenet bør øke personalressursen med en 100% merkantilstilling skal vi klare å møte de utfordringene lovverket pålegger oss i forhold til matproduksjon, samt økning av matproduksjon i forhold til reformene "leve hele livet" og "bo hjemme lenger".

Hjemmetjenester/hjemmesykepleie

Omfatter helse og omsorgstjenester til hjemmeboende.

Styrket omsorg

Omfatter lønns- og driftsutgifter til individuelle omsorgstiltak, herunder kjøp av aktivitetstilbud og spesialiserte tjenester. Ivaretar brukere med spesielle behov, og omfatter omsorgstunet Bergslund og brukere bosatt i ulike boliger utfor omsorgstunet, samt kjøp av spesielt tilpassede tjenester fra andre aktører. Brukerne omfatter personer med til dels store og omfattende bistandsbehov, døgkontinuerlig. Brukergruppen er avhengig av kompetent personell og bistand 24/7, 365 dager i året. Vi har også her utfordringer på rekrutterings siden. De utfordringene styrket omsorg står overfor både faglig og på personalsiden krever en økning på en stilling som ledende miljøterapeut.

Omsorgslønn, støttekontakter og avlastningstiltak

Omsorgslønn omfatter lønn til pårørende som ivaretar personer med omfattende omsorgsbehov. Erstatte delvis kommunale tjenester. Støttekontakter gis til personer med fysiske eller psykiske problemer med behov for hjelp til sosial omgang. Avlastningstiltak gjelder for unge med psykiske og fysiske funksjonshemminger.

Hjemmehjelp/hjemmesykepleie

Hjemmehjelp leverer praktisk bistand i hjemmet for de som har behov for det, grunnet funksjonsnivå, alder eller diagnoser. Hjemmetjenester omfatter hjemmeboende brukere med behov for praktisk bistand i hjemmet, hjemmesykepleie leverer spesialiserte tjenester til hjemmeboende pasienter med

fysiske, psykiske og somatiske diagnoser. Reformen "leve hele livet" bidrar til at flere og dårlig fungerende eldre kan få bo hjemme lenger. Dette fører til nødvendigheten av et mer spesialisert tilbud og behov for mer spesialisert kompetanse i tjenesten. Rekruttering av kompetent personell er til enhver tid utfordrende og kostbart. Ergoterapitjenesten og fysioterapitjenester har en svært sentral plass i tjenesten og vi ser nødvendigheten av en økning av tilbudet, for å kunne levere tilfredsstillende og faglig nødvendige tjenester til hjemmeboende brukere. Det bør opprettes et team bestående ergoterapeut, Fysioterapeut og sykepleier med fokus på rehabilitering og habilitering i hjemmene.

Psykiatritjenesten

Hjemmetjenesten har ansvaret for psykiatritjenesten under rammeområde Pleie og omsorg. Med bakgrunn i et økende behov av psykiatritjenester bør tjenesten økes fra 50% stilling til en 100% stilling i 2024.

Psykiske problemer hos barn og unge øker og vil stille krav til økt innsats fra virksomheten, bruken av omfattende tiltak og veiledning er og blir en betydelig faktor.

Kommunepsykolog er en digital tjeneste Aremark kjøper fra ekstern leverandør, dette oppleves å fungere tilfredsstillende.

Stortinget har i Stortingsmelding 26 (2014-2015) *Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet* vedtatt et lovkrav om psykologtjeneste i norske kommuner som trådte i kraft 1. januar 2020. Aremark kommune kjøper digitale psykolog tjenester til sine brukere som har behov for dette. Tilbudet tilfredsstiller de lovkrav sentrale myndigheter har vedtatt.

Rus og psykisk helse: Etter helse- og omsorgstjenesteloven skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Tilbudene skal primært bygges opp og gis i nærmiljøet - kommunene. Spesialisthelsetjenesten skal støtte opp om arbeidet i kommunene og gi tilbud om utredning og behandling av mer alvorlige tilstander. Regjeringen vil styrke tjenestetilbudet til mennesker med rusproblemer og eller psykiske lidelser. Vi vil arbeide for at alle mennesker skal få de beste muligheter til å mestre og til å leve det livet de selv ønsker – vi vil skape brukernes og pasientens helse- og omsorgstjeneste. Det gjelder ikke minst for rusavhengige og personer med psykiske lidelser og deres barn og pårørende. Dette krever flere og mer omfattende ressurser i fremtiden.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Virksomheten har gjennom 2023 jobbet målrettet med å redusere sykefraværet og øke nærværet. Dette arbeidet videreføres gjennom planperioden. Virksomheten har hatt et gjennomgående høyt sykefravær de siste årene, men har tett oppfølging med den enkelte sykemeldte. Den tette oppfølgingen fra virksomheten og et samarbeid med IA rådgiver fra NAV Halden/Aremark har bidratt til reduksjon i sykefraværet. BHT bidrar også i dette arbeidet, med oppfølgings samtaler og tilrettelegginga forslag.

Virksomheten står foran flere store utfordringer:

- Større krav til kompetanse hos kommunalt helsepersonell i forhold til behandling som videreføres i sykehjem eller i pasientens hjem. Terskelen for sykehusinnleggelse er høyere og kommunen må utføre flere spesialiserte oppgaver.
- Antall sykehjemsplasser anses å være tilstrekkelig pr nå, utviklingen sier at behovet for sykehjemsplasser vil øke både i form av ordinære sykehjemsplasser, plasser for heldøgns

omsorg og plasser for demente. Det bør arbeides målrettet slik at pasientene kan bo lengst mulig hjemme, behovet for ergoterapi og fysioterapi er nødvendig for å kunne tilfredsstille denne gruppen. Kriterier for sykehjemsplass i Aremark kommune og omsorgstrappen legges til grunn for vurderingen av tjeneste. Men den demografiske utviklingen i Aremark kommune vil på sikt utfordre oss på dette området.

- Vedlikeholde og implementere prosedyrer og kvalitetsutvikling.
- Nye Gericamoduler LMP, henvisningsmodul og legejournal er på plass, dette for å tilfredsstille kravene samfunnet har til digital utvikling tilpasset dagens pasient- og helseadministrasjon. Fortsatt vil det være behov for utvikling på det digitale området i kommunen og det vil jobbes målrettet for å få på plass tilfredsstillende systemer fremover.
- Pleie og omsorgssektoren i Aremark kommune vil i fremtiden stå ovenfor store utfordringer, spesielt utfordrende vil personalressursen utfordre oss.
- Bygningmessige utbedringer og tilpasninger vil bli nødvendig for å kunne møte utfordringene og behovet kommunen vil stå overfor på en tilfredsstillende måte

“Eldreboenheten” og behovet for spesialiserte tjenester til mennesker med spesielle behov, må ha en sentral plass i planleggingen av de ulike helsetjenestene fremover.

Styrket omsorg er en tjenestene som er meget ressurskrevende på både personal og økonomisiden, og belaster kommunens personalressurs og økonomi betydelig. Styrket omsorg må etter hvert tilby et dagtilbud til noen av brukerne, dette er under kartlegging og planlegging. Samtidig oppleves det utfordrende å rekruttere kompetent personell til tjenesten. Det er forventet et høyt aktivitetsnivå innen styrket omsorg fremover og kommunedirektøren varsler allerede nå at det hefter stor usikkerhet til lønnskostnader for 2024. Disse kan forventes å økes betydelig i løpet av året.

Videre ser man en tendens til økende behov for avlastning for brukere med nedsatt funksjonsevne. Avlastningstiltak er kostbare, dette vil utfordre økonomien gjennom planperioden. Aremark kommune vil forsøke å legge til rette slik at vi kan tilby noen av brukerne av tjenesten avlastning lokalt, da primært ved omsorgstunet Bergslund. Noen tjenester er så spesialisert at Aremark kommune er avhengig av å kjøpe disse tjenestene eksternt.

Mål for perioden

Det overordnede målet for alle tjenestene i pleie og omsorg vil i perioden være å levere, kostnadseffektive og gode tjenester i tråd med lovverk, forskrifter, krav og retningslinjer.

De ulike reformene som har tredd i kraft på flere av tjenesteområdene vil være toneangivende for utøvelsen av tjenestene til den enkelte bruker.

På noen av områdene vil dette by på store økonomiske utfordringer, på bakgrunn av bortfall av statlige refusjonsordninger, tilskudd som blir implementert i rammetilskudd, økning av hjemmeboende eldre som er i behov av flere og mer spesialiserte oppgaver. Et alvorligere somatisk sykdomsbilde hos pasienter med behov for sykehjemsplass preger også tjenesten. Vi ser i tillegg en økende antall demente som trenger sykehjemsplass, dagaktivitet og hjemmetjenester.

Rekruttering av personell med høyskoleutdanning vil ha fokus fremover, slik at vi kan imøtekomme de krav som stilles i forhold til økt spesialisert behandling hos brukerne dette er en oppgave som utfordrer oss og vil være utfordrende fremover.

Disse sakene vil ha særskilt fokus i 2024:

Økonomiplan for 2024-2027

- Et prioritert område i 2024 vil være kompetanseheving. Det vil foregå via våre kvalitetsutviklings-program, Veilederen og Compilo. Interne og eksterne kursholdere vil bli benyttet. Undervisningsrom er etablert på Fosbykollen og benyttes til intern kompetanseheving.
- I tillegg vil SmartKom-samarbeidet bidra med muligheter for kompetanseutveksling som nettverks-samlinger og skulder-til-skulder opplæring.
- Det vil i planperioden jobbes med økt samarbeid med frivillige, da særlig i forhold til sosiale aktiviteter.
- Sykefraværarbeidet eller nærværarbeidet vil ha et sentralt fokus i planperioden.
- Bygningsmessige endringer som følge av mulig endret tjenestetilbud

Nye tiltak

Eldreformen «Leve hele livet» har stor betydning i forhold til arbeidet i tjenesten fremover. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. «Leve hele livet» handler om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Aremark kommune har iverksatt et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens.

Byggetekniske utfordringer ved Fosbykollen sykehjem er et forhold som må hensyn tas i planperioden.

Inventar og utstyr er gammelt og slitt, mye av dette bør fornyes til dagens standard og krav. Dette er planlagt gjennomført i planperioden.

Hovedkjøkkenet står overfor en helt nødvendig renovering, som innebærer fornying av lokaler og maskinpark dette er helt nødvendig skal vi imøtekomme lovkrav og forskrifter i forhold til matproduksjon og transport.

Nødvendig velferdsteknologi, herunder moduler til saksbehandlingsprogram som Geric og ressursstyring blir fortløpende oppgradert til dagens behov og samfunnets krav til digitalisering av tjenestene. Nødvendig kompetanse for å benytte og vedlikeholde programvaren er på plass og utvikles kontinuerlig. Dette er kostbart og påvirker budsjettposten negativt. 2024 vil omfatte flere nødvendige oppgraderinger i forhold til digital kommunikasjon med andre aktører. Dette er helt nødvendige investeringer som må prioriteres i planperioden.

Annen velferdsteknologi som trygghetsalarmsystemer, styringsverktøy som LMP er på plass, digitale systemer i hjemmene til den enkelte bruker etter behov bør utvikles i planperioden.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pleie og omsorg	42 622	43 882	46 284	46 610	46 610	46 610
Sum	42 622	43 882	46 284	46 610	46 610	46 610

Fordeling på tjeneste (tabell)

Økonomiplan for 2024-2027

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	0	380	0	0	0	0
Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsette	616	233	357	357	357	357
Helse- og omsorgstjenester i institusjon	18 975	22 235	25 536	25 536	25 536	25 536
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	24 273	19 858	19 493	19 501	19 501	19 501
Institusjonslokaler	1 140	1 176	898	1 216	1 216	1 216
Sum	42 622	43 882	46 284	46 610	46 610	46 610

Kostra-analyse

	Aremark 2021	Aremark 2022	Marker Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Prioritet					
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) *) **)	12 014	10 331	8 518	7 998	8 461
Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B) *) **)	10 664	13 207	7 124	13 796	10 018
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B) *) **)	24 664	25 921	19 460	23 635	20 478
Produktivitet					
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass *)	1 596 019	1 679 188	1 407 214	1 435 768	1 634 013
Utgifter per beboerdøgn i institusjon	4 990	4 819	4 163	7 481	5 125
Kvalitet					
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	99,1 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Biler omsorgstjenesten	900	0	0	0	900
Oppgradering IT-systemer pleie og omsorg	350	0	0	0	350
Sum investeringsprosjekter	1 250	0	0	0	1 250

Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning

Tjenester og oppgaver

Virksomhetsområdet yter tjenester på følgende fagområder:

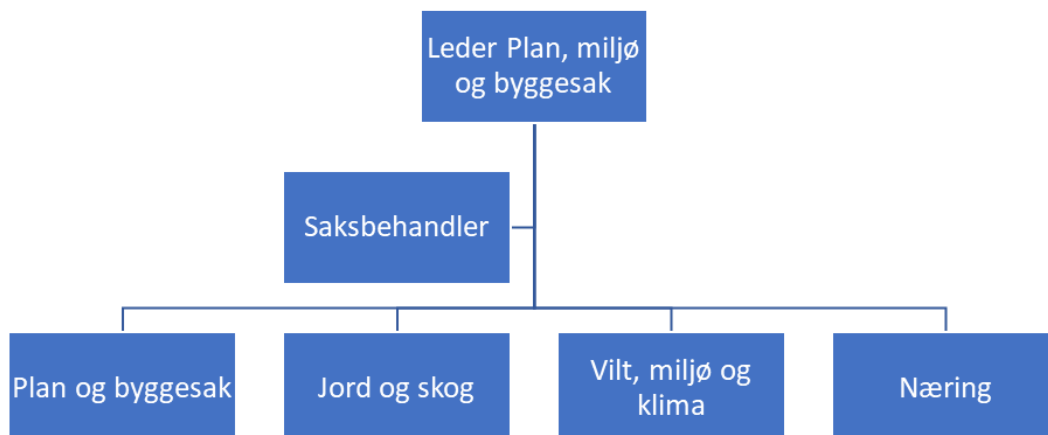
- Bygge- og delesaker
- Plansaker
- Forurensning inkl. spredte avløpsanlegg
- Geodata og oppmåling inkl oppdatering av kartgrunnlag
- Skogbruk
- jordbruk
- Miljø og klima
- Vilt
- Friområder, friluftsliv
- Næringsutvikling

Virksomhetsområdet omfatter administrasjon og drift av funksjonene som er tillagt fagområdene. Leder samordner driften av virksomheten, og har sekretæransvar for drift- og utviklingsutvalget.

Fagområdet Geodata leveres av Indre Østfold kommune. Fagområdene jordbruk, skogbruk, viltforvaltning, klima og miljø, forvaltning av friområde m.m. kjøpes av Marker kommune. Oppgaver som er tillagt kommunen innenfor utvalgte kulturlandskap og skogsbilveier ivaretas også i samarbeidsavtalen med Marker.

Virksomhetsområdet forholder seg til plan- og bygningsloven, matrikkelloven samt en rekke andre særlover og forskrifter innen de enkelte fagområdene.

Organisering

Tjenesteområder

Tjenesteområdene omfatter områdene bygge- og delesaker, plansaker, forurensning, geodata og oppmåling inkl oppdatering av kartgrunnlag, skogbruk, jordbruk, miljø og klima, friområder og friluftsliv og næring.

Tjenesteområdene ivaretas gjennom saksbehandlere fast tilsatt i Aremark kommune, og gjennom innkjøp av tjenester fra Marker og Indre Østfold kommune.

Leder har løpende kontakten med de aktuelle saksbehandlerne i Marker og Indre Østfold kommune og deres ledere. Vedtaksmyndigheten i saker innenfor disse tjenesteområdene ligger til Aremark kommune, med noen unntak innenfor jord og skog, hvor myndigheten er delegert til saksbehandlerne i Marker.

Det er stort press på og etterspørsel etter kommunens tjenester på disse områdene.

Utarbeidelse av kommunale planer relatert til fagområdene ligger også her. Dette gjelder også overordnede lovpålagte oppgaver hjemlet i plan- og bygningsloven hvor kommunedirektøren har en sentral og overordnet rolle. Viktige oppgaver er utarbeidelse av kommunens planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel og arealplan som ved den siste revisjonen har blitt ivaretatt av kommunen selv.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Det er ikke varslet endringer fra andre myndigheter innen disse tjenesteområdene som vil påvirke dagens drift i noen spesiell grad.

Det er startet prosess med sikte på å lage ny planstrategi for den kommende perioden. I tillegg har en startet arbeidet med sikte på å rullere samfunnsdelen og arealdelen til kommuneplanen. Dette arbeidet vil fortsette utover 2024.

I løpet av 2022 og 2023 har det vært etterslep på saksbehandling innen deling og oppmåling, hvor vi ikke har klart å levere i samsvar med lovpålagte frister. Dette vil trolig fortsette også i 2024. I løpet av 2023 har vi levert delesaksbehandling med egen saksbehandler, noe som imidlertid har redusert etterslepet noe.

Tjenester innen miljø og friluft, forvaltning innen vilt, skog og jordbruk kjøpes inn fra Marker kommune. Dette fungerer godt. Det samme gjør geodatatjenester som kjøpes inn fra Indre Østfold kommune.

Det har fungert godt å samlokalisere næring og plan og bygg tettere. Dette fortsetter i 2024. Det legges opp til å videreføre det gode arbeidet som utføres her også i 2024.

Mål for perioden

Det er lagt opp til at driften videreføres på samme nivå som i 2023.

Vi har som mål å levere tjenester innen lovpålagte saksbehandlingsfrister.

Det er viktig at Aremark kommune framstår som en "Ja-kommune". Vi skal derfor strekke oss for å imøtekomme innbyggerne i deres ønsker innenfor gjeldende lovgivning.

Det er behov for flere byggeklare tomter, og vi vil legge opp til rask og god saksbehandling for oppføring av nye boenheter på boligtomter.

Aremark kommune har vært del av Bygdemiljøpakkene i regi av Viken fylkeskommune fra 2021 og ut 2023. Noe forenklet handler bygdemiljøpakkene om at Viken fylkeskommune «låner bort verktøykassen sin», og kan bidra med blant annet veiledning, nettverksbygging og plan- og strategiarbeid. Formålet med prosjektet er å styrke distriktene med attraktive lokalsamfunn, næringsvekst og klimavennlig stedsutvikling. Vi planlegger for å videreføre arbeidet som er lagt ned i denne perioden med sikte på plan- og strategiarbeid knyttet til attraktive lokalsamfunn, næringsvekst og stedsutvikling.

Nye tiltak

I løpet av perioden vil det bli utarbeidet ny planstrategi for den kommende fireårsperioden. I tillegg startet arbeidet med å rullere kommuneplanens samfunnsdel og arealdel høsten 2023, og dette arbeidet vil utføres i 2024.

Det blir også benyttet midler til å fremme næringsutvikling og turisme.

Det er behov for ytterligere næringsområder i Aremark. Det er derfor blitt igangsatt et arbeide med mulig utvidelse av Sommero.

Arbeidet med å få etablert NND i Aremark fortsetter i 2023.

Økonomiplan for 2024-2027

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning	3 417	4 829	5 431	5 381	5 381	5 381
Sum	3 417	4 829	5 431	5 381	5 381	5 381

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	117	2 194	1 339	1 339	1 339	1 339
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	0	0	92	92	92	92
Plansaksbehandling	190	517	1 739	1 739	1 739	1 739
Byggesaksbehandling og eierseksjonering	921	92	143	143	143	143
Kart og oppmåling	778	-305	-304	-304	-304	-304
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	0	699	787	737	737	737
Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	976	931	931	931	931	931
Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og parkering	31	37	38	38	38	38
Naturforvaltning og friluftsliv	557	663	665	665	665	665
Sum	3 417	4 829	5 431	5 381	5 381	5 381

Kostra-analyse

	Aremark 2021	Aremark 2022	Marker Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Prioritet					
Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikl. nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *) **)	134	134	119	77	121
Andre nøkkeltall					
Netto driftsutgifter (303) Kart og oppmåling *)	491	779	865	307	3 228
Netto driftsutgifter (360) Naturforvaltning og friluftsliv *)	152	760	3 349	1 068	4 398
					7 701

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Brygge Tolsby	0	750	0	0	750
Sum	0	750	0	0	750
investeringsprosjekter					

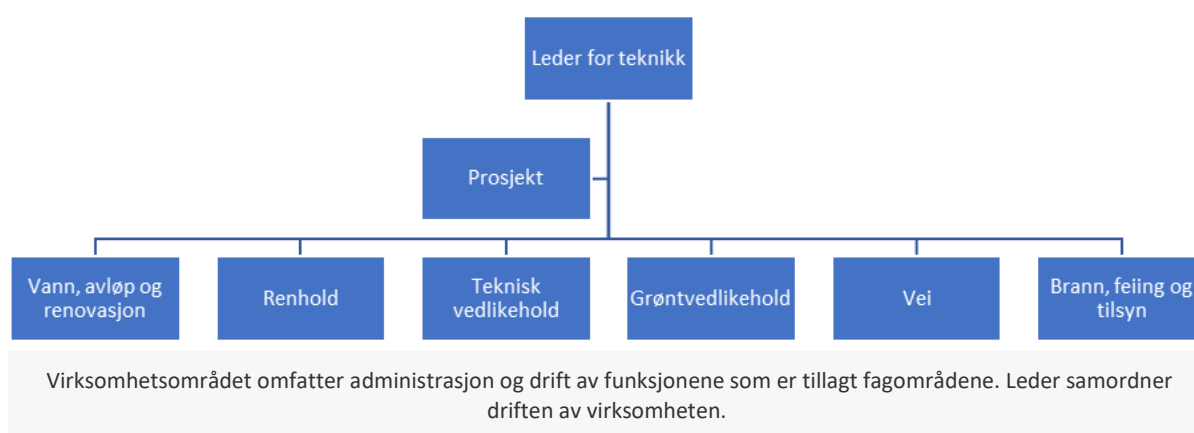
Teknikk

Tjenester og oppgaver

Virksomhetsområdet yter tjenester på følgende områder:

- Vedlikehold og drift og kommunal bygningsmasse
- Renhold av alle kommunale bygg
- Vedlikehold av grøntområder og plasser
- Vedlikehold av kommunale veier (inklusive gatelys)
- Gjennomføre vedtatte investeringer innenfor virksomhetsområdet

Organisering

Tjenesteområder

Tjenesteområdet omfatter drift, vedlikehold og renhold av kommunale bygg. Eksempel på oppgaver er service og vedlikehold på tekniske anlegg som ventilasjon, heis og elektriske anlegg. Vedlikehold og drift av kommunale veier, grøntområder, svømmehall, badeplasser og idrettsplasser, samt bistand til sykehjemmet med utkjøring av hjelpemidler. Utleie av Aremarkhallen blir også ivaretatt av teknikk.

Aremark hallen, med treningsrom og ungdomsklubb og svømmehallen på Furuund gir innbyggere i alle aldre mulighet for variert trening og fysisk aktivitet. Svømmebassenget er normalt åpent for publikum 8 måneder i året. Skolen benytter bassenget til svømmeopplæring.

Virksomheten leverer tjenester som støtter alle øvrige virksomheter i kommunen, samt kommunens innbyggere, hytte eiere og øvrige besøkende.

Teknisk har utarbeidet en vedlikeholdsplan for kommunale bygg. Dette er grunnlag for prioritering av vedlikehold i årene fremover. Det er lagt opp til noe vedlikehold av kommunale bygg, blant annet ligger det inne midler til oppgradering/vedlikehold av utleieleiligheter ved bytte av leietagere.

Det ble i 2022 vedtatt en vedlikeholdsplan for kommunale veier. Arbeidet med utbedring etter denne planen er i gang, og vi ønsker å fortsette dette arbeidet utover i perioden. For å kunne ta igjen etterslepet, vil det være behov for bevilgninger til drift over flere år.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Teknikk er et stort og tungt rammeområde i Aremark kommune. Det er fortsatt behov for en god del oppgradering og rehabilitering innenfor rammeområdet mange ansvar.

Det har de siste årene blitt utført en del vedlikehold på bygg, men her er det fortsatt ett stort etterslep. Målet er at arbeidet med å ta igjen etterslepet skal fortsette utover i planperioden, men det forutsetter at det bevilges penger til dette.

De kommunale veiene har varierende standard, og det er nødvendig å prioritere utbedring en tid fremover. Vedlikeholdsplanen for vei gir oss ett godt grunnlag for å prioritere oppgavene, men det er avhengig av en styrking av driftsbudsjettet for vei.

Fra 2020 har Aremark kommune selv stått for drift og vedlikehold av grøntanleggene i kommunen. Dette planlegges videreført, og det må regnes med noen investeringer i utstyr for å kunne utføre arbeidet på en god måte. Vi ser blant annet på mulighetene for å anskaffe robot gressklippere for bruk på de største plenene. Det er ikke avsatt midler til dette i økonomiplanperioden, men det vil bli gjort slike vurderinger i forbindelse med budsjettprosessene. Det vil i 2024 gjøres en ny vurdering av behovet for en mindre traktor, eller eventuelt andre typer utstyr tilpasset drift av utearealene.

Flerbrukshallen er ferdigstilt og de nye arealene gjør må vi styrke renholdet noe. Deler av flerbrukshallen har forholdsvis lange åpningstider, og vi må derfor tilpasse renholdet til dette.

Mål for perioden

Omsorgsboligene oppgraderes og tilpasses ved utskifting av leietagere.

Uteområde/lekeplass ved flerbrukshallen etableres våren/sommeren 2024. Deler av lekeapparater fra festivalområdet flyttes til hallen, og settes opp i samme område som Tufte parken etableres.

Det legges opp til en del bygnings vedlikehold i 2024. Rehabilitering av teknisk utstyr og fliser i svømmehallen vil bli påbegynt, og noe oppgradering av kjøkkenet på Furulund vil bli utført.

Det vil i løpet av året bli igangsatt rehabilitering av kjøkkenet på sykehjemmet. Her er det allerede startet med avklaring av behov og ett laget ett skisseforslag.

Vi har som mål å finne gode løsninger for bedre skjøtsel av kommunens grøntområder. I sommerhalvåret er det veldig mange oppgaver ansatte på teknisk må utføre, og det viser seg i praksis at det er vanskelig å holde grøntarealene pene samtidig. Det forventes noe mer ressursbruk i forbindelse med skjøtsel av friluftsområder og kulturminner. Det er også mulig at det må investeres i noe maskinelt utstyr for å utføre dette på en effektiv måte.

Nye tiltak

Det ses på mulig effektivisering av renholdet ved utskifting av maskiner og etablering av flere renholds soner. Dette vil kunne kreve noen investeringer i nye maskiner, men vil samtidig kunne frigi ressurser.

I 2024 vil vi fortsette fokuset på service og vedlikehold av tekniske anlegg som ventilasjon, heis og elektriske anlegg. Dette for å sikre at anlegg og utstyr tilfredsstillende gjeldende regelverk og fungerer som forutsatt.

Økonomiplan for 2024-2027

Vedlikeholdsplan for kommunale bygg oppdateres og vil danne grunnlag for prioriteringer i årene fremover. Målet er å få bukt med bygningsmessige forfall ved å utføre ett noe mer planmessig vedlikehold i årene fremover. Det legges opp til noe vedlikehold på lageret på Sommerro, deler av sykehjemmet og deler av servicefløya.

Det legges opp til at vedtatt vedlikeholdsplan for kommunale veier følges opp. Dette forutsetter at det settes av midler i drift. Det som prioriteres vil da være utskifting av ødelagte/manglende stikkrenner, rensing av grøfter og asfaltlapping. På investeringssiden er det fortsatt behov for midler til forsterkning og asfaltering av enkelte strekninger.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Teknikk	14 229	18 474	18 058	19 637	20 297	20 661
Sum	14 229	18 474	18 058	19 637	20 297	20 661

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Administrasjon	1 441	806	780	780	780	780
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	281	289	310	310	310	310
Administrasjonslokaler	511	907	310	1 762	2 607	2 971
Interne serviceenheter	0	5 663	6 646	6 669	6 669	6 669
Førskolelokaler og skuss	1 320	1 761	964	856	671	671
Skolelokaler	4 615	2 608	2 638	2 638	2 638	2 638
Aktivitetstilbud barn og unge	49	0	14	16	16	16
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	170	231	257	257	257	257
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	240	168	0	0	0	0
Institusjonslokaler	2 678	1 211	1 280	1 280	1 280	1 280
Kommunalt disponerte boliger	-505	57	181	189	189	189
Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	45	-13	-13	-13	-13	-13
Konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg	-89	240	245	245	245	245
Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering	1 239	1 499	1 485	1 584	1 584	1 584
Rekreasjon i tettsted	243	782	34	35	35	35
Naturforvaltning og friluftsliv	13	53	42	55	55	55
Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	-23	-23	253	228	228	228
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	1 324	1 178	1 591	1 652	1 652	1 652
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	128	107	110	110	110	110
Kommunale kulturbygg	864	951	930	985	985	985
Sum	14 229	18 474	18 058	19 637	20 297	20 661

Kostra-analyse

Aremark 2021 Aremark 2022 Marker Rakkestad Halden Kostragruppe 14

Prioritet

Økonomiplan for 2024-2027

Administrasjonslokaler brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *) **)	288	223	801	540	810	714
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner *)	535	4 503	694	705	309	1 411
Forv.utgifter i ei endomsforv. brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *) **)	138	112	144	165	324	358
Netto driftsutgifter per innbygger (222) skolelokaler (B) *) **)	4 204	3 788	1 873	3 292	1 416	3 404
Netto driftsutgifter per innbygger (261) institusjonslokaler (B) *) **)	1 817	2 038	1 527	832	774	2 142
Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger 6-15 år *) **)	41 202	35 141	15 010	27 855	11 916	29 986
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate *)	169 684	181 286	88 326	98 426	128 195	99 370
Kvalitet						
Antall nye søknader per 1000 innbyggere	9,0	4,0	3,0	7,0	8,0	5,0
Antall søknader per 1000 innbyggere	7,0	4,0	3,0	8,0	9,0	6,0
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb	84	83	66	251	95	61
CO2-utslipp fra energibruk i komm. eiendomsforvalt., egne bygg	0	0	12	0	0	0

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Aremark rådhus - ventilasjon	7 500	0	0	0	7 500
Aremark treningssenter og fritidstilbud	812	0	0	0	812
Bryggeanlegg	100	900	0	0	1 000
Fladebygrenda					
Fosbykollen - rehabilitering sykehjem og kjøkken	625	12 500	6 250	0	19 375
Fosbykollen sykehjem - heis	625	0	0	0	625
Furulund - inventar og utstyr	0	150	0	0	150
Furulund - kafe	175	0	0	0	175
Furulund - oppgradering bad	188	438	0	0	625
Furulund - oppgradering brannteknisk	188	0	0	0	188
Helsesenter - ventilasjon	125	0	0	0	125
Kjøp av boliger	0	10 000	0	0	10 000
Kommunale vegger	0	1 250	0	0	1 250
Kommunale vegger - vegglys	625	0	0	0	625
Nødstrømsaggregat	0	1 875	0	0	1 875
Oppgradering omsorgsboliger	250	250	250	250	1 000
SD-anlegg	125	125	125	0	375

Økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Sommero Industrifelt - grunnarbeider	150	0	0	0	150
Utvikling Sommero 2	500	1 500	0	0	2 000
Sum	11 988	28 988	6 625	250	47 850
investeringsprosjekter					

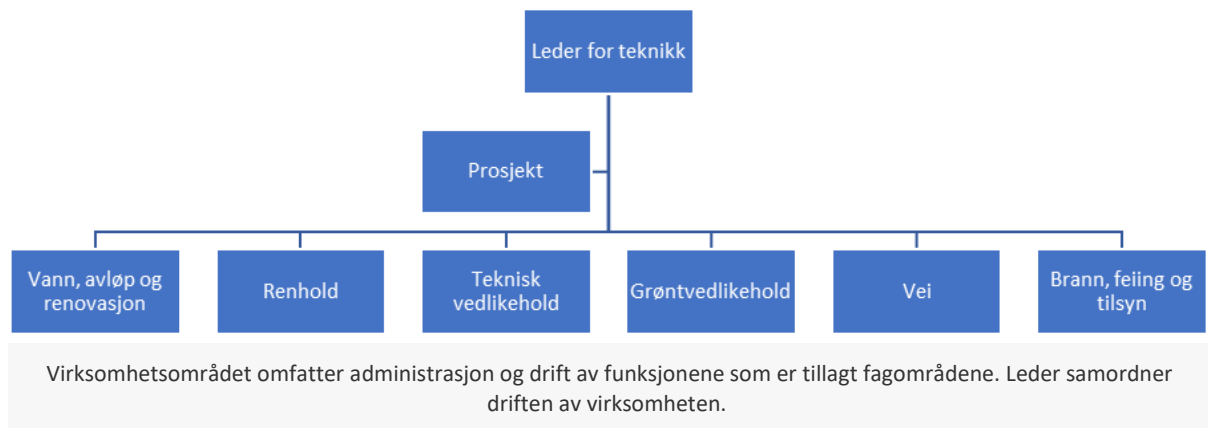
Vann, avløp og renovasjon

Tjenester og oppgaver

Tjenesteområdet yter tjenester på følgende områder:

- Renovasjon
- Vann og avløp

Organisering

Tjenesteområder

Virksomhetsområdet omfatter kommunal vannforsyning, avløpshåndtering og innsamling av slam til dette tjenesteområdet.

Vannforsyning omfatter produksjon og distribusjon av vann og nødvendig utbygging for å ivareta forsyning av drikkevann av god kvalitet i samsvar med gjeldene lover og myndighetskrav til alle abonnenter.

Avløpshåndtering omfatter de anlegg og ledningsnett som er påkrevd for å samle inn og rense avløpsvann (kloakk). Dette omfatter kommunens renseanlegg og pumpestasjoner. Kommunen er selv forurensningsmyndighet på anlegg med mindre enn 2000pe (personekvivalenter). Skodsberg og Bjørkebekk renseanlegg faller innenfor denne kategorien anlegg. Fjerning av fremmedvann er ønskelig for en god renseprosess og for å redusere driftstid på pomper etc.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Tjenesteområdene vann, avløp, slam og renovasjon drives etter selvkostprinsippet, noe som innebærer at det enkelte området finansieres av gebyrinntekt fra brukerne av tjenestene. Det er ikke anledning å subsidiere annen drift i kommunen med inntekter fra disse områdene.

En revidert *Plan for vann, avløp og miljø* ble godkjent i 2020. Det er utarbeidet en handlingsplan som skal revideres årlig i forbindelse med budsjett. For 2024 er det lagt opp til investeringer i forbindelse med sanering av en eternittledning i sentrum.

Mattilsynets gjennomførte i desember 2021 tilsyn med vannverk og distribusjonsnett i kommunen. Resultatet av dette ble at vi i 2022 fikk 4 avvik. Disse avvikene går i stor grad på at vi må øke lagringskapasiteten av drikkevann, etablere en permanent reservevannløsning og vesentlig bedre rutiner for drift og vedlikehold av ledningsnett. I 2024 er vi nødt til å ha på plass en konkret plan for når og hvordan vi skal ha løsninger som tilfredsstillende dagen krav på plass.

For å kunne innfri Mattilsynets og forskriftens krav, må det relativt raskt etableres ett vanntårn til. Vi må også starte arbeidet med å få på plass en fullverdig reservevannløsning. Dette vil bety at vi må vurdere å etablere en ny rå-vann kilde, med tilhørende system for rensing. Arbeidet med å se på mulige løsninger og svare ut Mattilsynet er i gang og en konkret liste over aktuelle løsninger vil være klar tidlig i 2024. Dette arbeidet vil også innebære en revidering av eksisterende beredskapsplan for vannforsyning i kommunen.

På avløpsiden er den største utfordringen innlekk fra dårlige eller feilkoblede avløpsrør. Slike lekkasjer gjør at vi ved nedbør får regnvann inn i de kommunale rør traseene og til slutt alt for mye vann inn på renseanlegget. Dette påvirker renseprosessen og øker også driftskostnadene unødvendig mye. Målet er intensivere arbeidet med å søke etter feil og reparere disse. På litt lengre sikt må vi forvente å få krav om Nitrogen rensing av avløpsvannet. Hva dette i praksis vil bety for renseanleggene i Aremark er ikke avklart, men det må forventes en ombygging/utvidelse av renseanleggene våre.

Rent praktisk er det fullt mulig å løse utfordringene som er nevnt på gode og bærekraftige måter, men det vil bety store investeringer på vann og avløp fremover. Dette vil i sin tur kunne bety en vesentlig økning av de kommunale avgiftene.

Renovasjon er innsamling av husholdningsavfall og drift av miljøstasjoner, samt gjennomføring av vedtatte «søppel-uker». Sistnevnte er et populært tilbud som normalt gjennomføres vår og høst. Kommunen jobber med å vurdere en organisering av renovasjonsordningen slik at privatavfall kan skilles fra næringsavfall. I tillegg ses det på muligheter for å etablere en bedre miljøstasjon i kommunen. Her ses det på muligheter for å kunne ta i mot flere fraksjoner.

Mål for perioden

Arbeidet med overvannsproblematikken videreføres. Målet er en reduksjon av mengden fremmedvann inn på våre renseanlegg.

Arbeidet med å finne gode løsninger i forhold til produksjon og distribusjon av drikkevann fortsetter. Hovedfokus vil være å finne gode løsninger for reservevann og nødvann.

Eternittledningen i sentrum skiftes ut. Dette vil i stor grad fjerne risiko for ledningsbrudd på denne strekningen.

Vi arbeider fortløpende med å oppdatere risikovurderinger, farekartlegginger og handlingsplaner, slik at vår vannleveranser tilfredsstillende forskriftskravene.

Arbeidet med å finne gode løsninger for å etableres en helt ny avfallshåndteringsplass i kommunen fortsetter. Målet med dette vil være å samle alt på ett sted. Det er også ønskelig å utvide antal fraksjoner, slik at man også kan levere farlig avfall, EE-avfall, metall osv.

Nye tiltak

Økonomiplan for 2024-2027

Innen vann og avløp planlegges utskifting av eternittledning i sentrum. Dette arbeidet vil fjerne størstedelen av kommunens eternittledninger og vil også være en viktig brikke i utviklingen av det nye boområdet på Fladebygrenda. Vi vil ved omlegging av denne trassen fjerne de mest kritiske punktene på vannledningen i sentrum, blant annet ved at vi fjerner bekkenkryssingen ved bensinstasjonstomta og noen kritiske kummer.

Det legges også opp til mer boligbygging på Bjørkebekk, noe som vil kunne føre til et større press på renseanlegget der. Arbeidet med å fjerne fremmedvann i avløpsnettets vil derfor videreføres, med fokus på Bjørkebekk

I forbindelse med at forsyningsikkerheten skal ivaretas, må det vurderes om det bør etableres ett nytt vanntårn og en råvannskilde til, alternativt kan være å etablere en reservevannsløsning sammen med en av våre nabokommuner. Dette arbeidet har blitt start opp i forbindelse med revidering av beredskapsplan for vannforsyning.

Selvkost note

	Budsjett 2024				Avsetn(+)/ bruk av (-) dekn.grads- fond eksl. renter	Balansen 2022	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/ underskudd (-) (påvirker balansen)	Årets deknings- grad i %		Deknings- gradsfond pr 31.12. inkl.renter	Memoria for selvkost belastet drift inkl. renter
Vann	6 269 805	5 343 461	926 344	117,34 %	926 344	0	4 766 448
Avløp	9 059 276	7 977 179	1 082 097	113,56 %	1 082 097	0	3 242 017
Renovasjon	2 340 007	3 060 752	-720 745	76,45 %	-720 745	1 736 402	0
Slamtømming	323 966	1 417 164	-1 093 198	22,86 %	-1 093 198	1 426 690	0
Feiing	711 323	777 788	-66 465	91,45 %	66 465	0	265 228
Spredt avløp	244 419	266 234	-21 815	91,81 %	21 815	0	45 019

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vann, avløp og renovasjon	-2 845	-4 425	-6 236	-6 648	-6 204	-6 204
Sum	-2 845	-4 425	-6 236	-6 648	-6 204	-6 204

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Byggesaksbehandling og eierseksjonering	-214	-86	-16	-16	-16	-16
Produksjon av vann	1 638	1 391	1 778	1 778	1 778	1 778
Distribusjon av vann	-2 611	-3 024	-4 181	-4 693	-4 249	-4 249
Avløpsrensing	2 994	3 392	3 392	3 392	3 392	3 392
Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	-4 491	-5 673	-6 980	-6 980	-6 980	-6 980
Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.	-48	-160	-103	-3	-3	-3
Innsamling av husholdningsavfall	-43	-265	-126	-126	-126	-126
Sum	-2 845	-4 425	-6 236	-6 648	-6 204	-6 204

Kostra-analyse

	Aremark 2021	Aremark 2022	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Produktivitet						
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb) *)	3 827	3 195	2 781	1 075	1 068	
Vann - Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb) *)	6 075	5 371	2 676	1 499	2 144	
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	11 518	10 938	11 360	5 575	4 990	5 613
Kvalitet						
Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannnett med kjent alder (år)	25,0	26,0	31,0	29,0	23,0	
Renovasjon - Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	324	487	317	400	419	0
Renovasjon - Levert til materialgjenvinning og biologisk behandling per innbygger (kommune)	4	167	138	103	219	0

*) Inflasjonsjustert med deflator

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Avløp - vannmålere	100	100	0	0	200
Pumpestasjoner	150	150	0	0	300
Renovasjonsordning	450	0	0	0	450
Reservevann	150	0	0	0	150
Skodsberg renseanlegg - teknisk anlegg	170	0	0	0	170
Tjenestebiler teknisk	300	0	0	0	300
Utskifting ledningsnett vann-eternittledning	3 900	3 900	3 900	3 900	15 600
Vann - jordklorid	200	0	0	0	200
Vann - sonemålere vann-nettet	300	150	0	0	450
Vann - vannledning over fylkesvegen	250	200	200	200	850
Vann og avløp - rehabilitering kummer	150	0	0	0	150
Vanntårn/høydebasseng	0	0	0	6 000	6 000
Vannverk - tekniske anlegg	200	0	0	0	200
Sum	6 320	4 500	4 100	10 100	25 020
investeringsprosjekter					

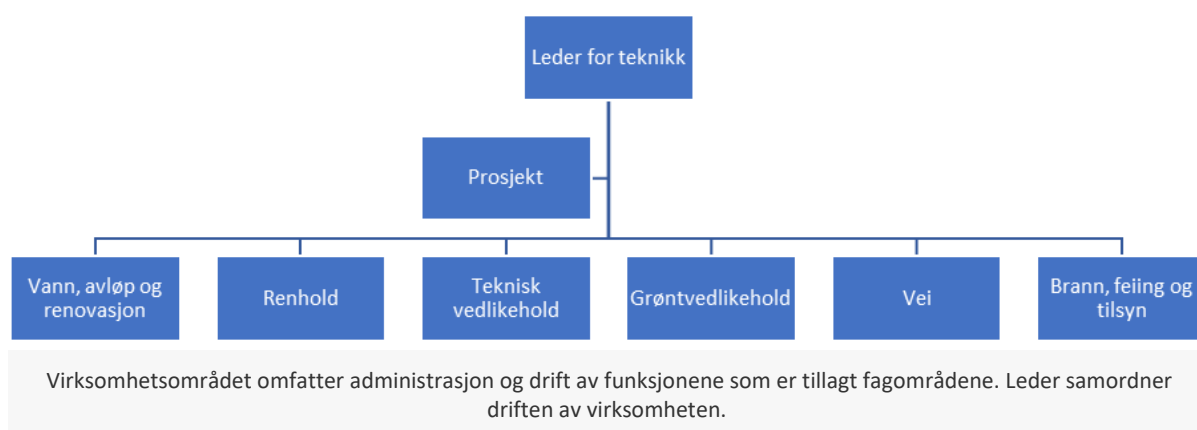
Brann og feiing

Tjenester og oppgaver

Tjenesteområdet yter tjenester innen:

- Brann og redning
- Brannforebyggende tilsyn etter §13
- Feiing og tilsyn av boliger

Organisering

Tjenesteområder

Omfatter lovpålagte oppgaver etter Brann- og eksplosjonsvernloven. I dette ligger det blant annet slukking av brann, redning, helseoppdrag, akutt forurensning og feie og tilsynstjenester, samt brannforebyggende tilsyn på kommunens §13 bygg.

Tjenestene feiing og tilsyn på bolighus og forebyggende tilsynstjenester kjøpes i sin helhet fra Halden. Overordnet ledelse/Brannsjef kjøpes også fra Halden. Operativt utførende mannskaper og utstyr befinner seg i Aremark.

Leder teknisk drift har på vegne av kommunedirektøren den løpende kontakten med brannsjefen i Halden. Aremark kommune har arbeidsgiveransvaret for alle ansatte i Aremark brannvesen, samt økonomiansvar for tjenestene. Feiegebyrer fastsettes og kreves inn av Aremark kommune.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Brannvesenet har de siste to årene hatt en betydelig oppgradering av biler og utstyr. Vi har tatt i bruk ny mannskapsbil (MAN), ny brannbåt og ny fremskutt enhet (MB Sprinter). Dette gjør at vi har tidsriktig og godt utstyr for å møte fremtidens oppdrag.

Aremark har ett godt samarbeid med Halden. Organiseringen vi har i dag fungerer bra og samarbeidet mellom våre brannvesen gir positive effekter for begge parter. Det synes derfor hensiktsmessig at dette samarbeidet forsetter slik som i dag.

Økonomiplan for 2024-2027

Aremerk brannvesen består av dyktige og engasjerte mannskaper. Det leveres veldig gode tjenester og mannskapene har ett høyt faglig nivå. Rekrutering av yngre krefter er bra, og dette bidrar positivt i gruppen.

Nye tiltak

I 2024 fortsetter vi arbeides med å finne bedre løsninger på internkontroll og loggføring av kompetanse på mannskapene. Her må vi ha ett system som tilpasse utrykningsmannskaper og deres oppgaver og ansvar.

Førerkort og kompetansebevis må på plass i forhold til biler og utstyret vi har i dag. Dette vil kreve at det settes av noe mere penger til dette i årene fremover. Dokumentert opplæring er en svært viktig del av å ha gode og effektive mannskaper i brannvesenet.

Det vil i 2024 være behov for noen mindre tilpasninger av brannstasjonen, slik at vi tilfredsstiller dagens HMS krav.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Brann og feiing	2 140	2 266	2 592	2 607	2 607	2 607
Sum	2 140	2 266	2 592	2 607	2 607	2 607

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Forebygging av branner og andre ulykker	-28	-34	-12	-12	-12	-12
Beredskap mot branner og andre ulykker	2 182	2 299	2 605	2 619	2 619	2 619
Sum	2 140	2 266	2 592	2 607	2 607	2 607

Kostra-analyse

	Aremerk 2021	Aremerk 2022	Marker Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14	
Prioritet						
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere	22,8	27,1	22,5	24,8	19,7	20,2
Brann- og ulykkesvern nettodriftsutgifterandel av totale utgifter (prosent)	1,8 %	1,9 %	1,7 %	1,3 %	1,9 %	2,2 %
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger *)	-39	-22	215	255	178	49
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger *)	1 510	1 696	1 087	743	1 069	2 104
Kvalitet						
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (kr) *)	516	490	452	408	490	527

*) Inflasjonsjustert med deflator

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Brannstasjon - oppgradering strøm og trykkluft	188	0	0	0	188
Sum	188	0	0	0	188
investeringsprosjekter					

Sentrale ansvar

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sentrale ansvar	-117 841	-124 128	-133 853	-134 191	-134 732	-134 896
Sum	-117 841	-124 128	-133 853	-134 191	-134 732	-134 896

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	9	-25	-25	-25	-25	-25
Konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg	0	-70	-70	-70	-70	-70
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	0	0	400	400	400	400
Skatt på inntekt og formue	-46 043	-46 162	-50 022	-50 022	-50 022	-50 022
Statlige rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd	-68 901	-70 696	-75 642	-77 196	-77 696	-78 198
Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v./komp for mva i inv.regnsk.	-6 640	-5 931	-6 377	-5 247	-4 984	-4 984
Motpost avskrivninger	-9 902	-10 571	-10 621	-11 878	-12 538	-12 902
Renter/utbytte og lån	10 515	9 552	10 559	10 378	11 133	11 763
Interne finansieringstransaksjoner	5 879	-225	-2 055	-531	-930	-858
Sum	-117 841	-124 128	-133 853	-134 191	-134 732	-134 896

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
KLP-egenkapitalinnskudd	400	400	400	400	1 600
Sum investeringsprosjekter	400	400	400	400	1 600

Vedlegg

Vedlegg – Forskriftsrapporter

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-68 403	-70 226	-70 226	-75 172	-76 726	-77 226	-77 728
Innteks- og formuesskatt	-42 226	-40 223	-40 223	-43 484	-43 484	-43 484	-43 484
Eiendomsskatt	-3 816	-5 939	-5 939	-6 538	-6 538	-6 538	-6 538
Andre generelle driftsinntekter	-7 217	-6 471	-6 471	-6 517	-5 387	-5 124	-5 124
Sum generelle driftsinntekter	-121 662	-122 859	-122 859	-131 711	-132 135	-132 372	-132 874
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	108 815	114 670	114 670	124 917	123 898	123 780	123 580
Avskrivninger	9 902	10 529	10 529	10 621	11 878	12 538	12 902
Sum netto driftsutgifter	118 717	125 200	125 200	135 539	135 776	136 318	136 482
Brutto driftsresultat	-2 945	2 341	2 341	3 828	3 642	3 946	3 608
Renteinntekter	-206	-500	-500	-500	-500	-500	-500
Utbytter	-2 809	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200
Renteutgifter	3 742	5 538	5 538	6 334	6 133	5 818	5 818
Avdrag på lån	7 006	7 640	7 640	7 850	7 870	8 940	9 570
Netto finansutgifter	7 733	9 477	9 477	10 484	10 303	11 058	11 688
Motpost avskrivninger	-9 902	-10 571	-10 571	-10 621	-11 878	-12 538	-12 902
Netto driftsresultat	-5 114	1 247	1 247	3 690	2 066	2 466	2 394
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	0	400	400	400	400	400	400
Avsetninger til bundne driftsfond	2 648	200	200	200	200	200	200
Bruk av bundne driftsfond	-3 413	-1 222	-1 222	-1 836	-1 736	-1 736	-1 736
Avsetninger til disposisjonsfond	11 112	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-5 233	-625	-625	-2 455	-931	-1 330	-1 258
Dekning av tidligere års	0	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
merforbruk i driftsregnskapet							
Sum	5 114	-1 247	-1 247	-3 690	-2 066	-2 466	-2 394
disponeringer eller dekning av netto driftsresultat							
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Politisk styring og sentraladministrasjon	16 627	16 903	15 251	17 393	18 648	18 548	18 548
Barnehage og kultur	9 107	10 529	10 744	12 780	12 575	12 575	12 575
Aremark skole og SFO	15 822	16 193	16 565	17 658	16 986	16 986	16 986
Barnevern, helse og NAV	16 721	15 478	15 574	19 893	18 395	17 932	17 732
Pleie og omsorg	42 622	43 882	44 635	46 284	46 610	46 610	46 610
Jord, skog-, planmiljø- og viltforvaltning	3 417	4 829	4 898	5 431	5 381	5 381	5 381
Teknikk	14 229	18 474	18 586	18 058	19 637	20 297	20 661
Vann, avløp og renovasjon	-2 845	-4 425	-4 397	-6 236	-6 648	-6 204	-6 204
Brann og feiing	2 140	2 266	2 272	2 592	2 607	2 607	2 607
Sum bevilgninger drift, netto	117 841	124 128	124 128	133 853	134 191	134 732	134 896
Herav:							
Avskrivinger	9 902	10 529	10 529	10 621	11 878	12 538	12 902
Netto renteutgifter og -inntekter	-33	-50	-50	-50	-50	-50	-50
Avsetninger til bundne driftsfond	2 570	200	200	200	200	200	200
Bruk av bundne driftsfond	-3 413	-1 222	-1 222	-1 836	-1 736	-1 736	-1 736
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	108 815	114 670	114 670	124 917	123 898	123 780	123 580

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	21 592	19 751	24 328	20 283	34 425	10 913	10 538
Tilskudd til andres investeringer	19	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	360	400	400	400	400	400	400
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Sum	21 970	20 151	24 728	20 683	34 825	11 313	10 938
investeringsutgifter							
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 564	-2 630	-2 668	-2 465	-3 505	-1 363	-88
Tilskudd fra andre	-109	-7 000	-7 000	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-4 008	-5 500	-5 500	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-15 289	-4 621	-4 621	-17 818	-30 920	-9 550	-10 450
Sum	-21 970	-19 751	-19 789	-20 283	-34 425	-10 913	-10 538
investeringsinntekter							
Videreutlån	0	600	600	600	600	600	600
Bruk av lån til videreutlån	0	-600	-600	-600	-600	-600	-600
Avdrag på lån til videreutlån	1 434	200	200	200	200	200	200
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 160	-200	-200	-200	-200	-200	-200
Netto utgifter videreutlån	274	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	-400	-4 039	-400	-400	-400	-400
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-274	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-274	-400	-4 039	-400	-400	-400	-400
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	900	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

Økonomiplan for 2024-2027

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Politisk styring og sentraladministrasjon								
Politisk styring og sentraladministrasjon	239	0	0	0	0	0	0	0
Sum Politisk styring og sentraladministrasjon	239	0	0	0	0	0	0	0
Barnehage og kultur								
Sum Barnehage og kultur	0	0	0	0	0	0	0	0
Aremark skole og SFO								
Aremark skole og SFO	0	0	188	188	188	188	188	750
Sum Aremark skole og SFO	0	0	188	188	188	188	188	750
Barnevern, helse og NAV								
Barnevern, helse og NAV	0	0	0	350	0	0	0	350
Sum Barnevern, helse og NAV	0	0	0	350	0	0	0	350
Pleie og omsorg								
Pleie og omsorg	360	0	0	1 250	0	0	0	1 250
Sum Pleie og omsorg	360	0	0	1 250	0	0	0	1 250
Jord, skog-, planmiljø- og viltforvaltning								
Jord, skog-, planmiljø- og viltforvaltning	0	0	0	0	750	0	0	750
Sum Jord, skog-, planmiljø- og viltforvaltning	0	0	0	0	750	0	0	750
Teknikk								
Teknikk	16 841	14 901	19 290	11 988	28 988	6 625	250	47 850
Sum Teknikk	16 841	14 901	19 290	11 988	28 988	6 625	250	47 850
Vann, avløp og renovasjon								
Vann, avløp og renovasjon	1 274	4 850	4 850	6 320	4 500	4 100	10 100	25 020
Sum Vann, avløp og renovasjon	1 274	4 850	4 850	6 320	4 500	4 100	10 100	25 020
Brann og feiing								
Brann og feiing	2 877	0	0	188	0	0	0	188
Sum Brann og feiing	2 877	0	0	188	0	0	0	188

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Investeringer i varige driftsmidler	21 592	19 751	24 328	20 283	34 425	10 913	10 538	76 158

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Trykkavløp Buer - vann F 345 og avløp F 353	19	0	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	19	0	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
KLP- egenkapitalinnskudd	360	400	400	400	400	400	400	1 600
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	360	400	400	400	400	400	400	1 600

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	21 970	20 151	24 728	20 683	34 825	11 313	10 938	77 758

Vedlegg - Investeringer per program

Andre investeringer

Beløp i 1000

Økonomiplan for 2024-2027

Investering	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum 2024-27
	Ferdig år	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	
Aremark skole og SFO							
IT-utstyr Aremark skole	LØPENDE		188	188	188	188	750
Sum Aremark skole og SFO		0	188	188	188	188	750
Barnevern, helse og NAV							
Oppgradering IT-system barnevern	2024	350	350	0	0	0	350
Sum Barnevern, helse og NAV		350	350	0	0	0	350
Pleie og omsorg							
Biler omsorgstjenesten	2024	900	900	0	0	0	900
Oppgradering IT-systemer pleie og omsorg	2025	350	350	0	0	0	350
Sum Pleie og omsorg		1 250	1 250	0	0	0	1 250
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning							
Brygge Tolsby	2026	750	0	750	0	0	750
Sum Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning		750	0	750	0	0	750
Teknikk							
Aremark rådhus - ventilasjon	2024	9 375	7 500	0	0	0	7 500
Aremark treningssenter og fritidstilbud	2025	10 562	812	0	0	0	812
Bryggeanlegg Fladebygrenda	2025	1 000	100	900	0	0	1 000
Fosbykollen - rehabilitering sykehjem og kjøkken	2026	19 500	625	12 500	6 250	0	19 375
Fosbykollen sykehjem - heis	2026	625	625	0	0	0	625
Furulund - inventar og utstyr	2030	150	0	150	0	0	150
Furulund - kafe	2024	415	175	0	0	0	175
Furulund - oppgradering bad	2025	1 324	188	438	0	0	625
Furulund - oppgradering brannteknisk	2024	1 026	188	0	0	0	188
Helsesenter - ventilasjon	2025	125	125	0	0	0	125
Kjøp av boliger	LØPENDE		0	10 000	0	0	10 000
Kommunale vegger	2030	2 500	0	1 250	0	0	1 250
Kommunale vegger - vegglys	2025	1 875	625	0	0	0	625

Økonomiplan for 2024-2027

Investering	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum 2024-27
	Ferdig år	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	
Nødstrømsaggregat	2025	1 875	0	1 875	0	0	1 875
Oppgradering omsorgsboliger	LØPENDE		250	250	250	250	1 000
SD-anlegg	2026	625	125	125	125	0	375
Sommero Industrifelt - grunnarbeider	2025	565	150	0	0	0	150
Tjenestebiler teknisk	2025	600	0	0	0	0	0
Utvikling Sommero 2	2026	3 250	500	1 500	0	0	2 000
Sum Teknikk		55 392	11 988	28 988	6 625	250	47 850
Vann, avløp og renovasjon							
Tjenestebiler teknisk	2025	1 200	300	0	0	0	300
Sum Vann, avløp og renovasjon		1 200	300	0	0	0	300
Brann og feiing							
Brannstasjon - oppgradering strøm og trykkluft	2025	188	188	0	0	0	188
Sum Brann og feiing		188	188	0	0	0	188
Sentrale ansvar							
KLP- egenkapitalinnskudd	LØPENDE		400	400	400	400	1 600
Sum Sentrale ansvar		0	400	400	400	400	1 600
Sum		58 530	14 662	30 325	7 212	838	53 038

Selvkost

Beløp i 1000

Investering	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum 2024-27
	Ferdig år	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	
Vann, avløp og renovasjon							
Avløp - vannmålere	2025	200	100	100	0	0	200
Pumpestasjoner	2030	880	150	150	0	0	300
Renovasjonsordning	2030	450	450	0	0	0	450
Reservevann	2025	150	150	0	0	0	150
Skodsberg renseanlegg - teknisk anlegg	2024	540	170	0	0	0	170
Utsifting ledningsnett vann-etermittledning	2030	19 500	3 900	3 900	3 900	3 900	15 600
Vann - jordklorid	2025	200	200	0	0	0	200
Vann - sonemålere vann-nettet	2025	450	300	150	0	0	450
Vann - vannledning over fylkesvegen	2027	850	250	200	200	200	850
Vann og avløp - rehabilitering kummer	2025	150	150	0	0	0	150
Vanntårn/høydebasseng	2030	6 000	0	0	0	6 000	6 000
Vannverk - tekniske anlegg	2030	200	200	0	0	0	200

Økonomiplan for 2024-2027

Investering	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum 2024-27
	Ferdig år	Netto prosjektutgift	2024	2025	2026	2027	
Sum Vann, avløp og renovasjon		29 570	6 020	4 500	4 100	10 100	24 720
Sum		29 570	6 020	4 500	4 100	10 100	24 720

Gebyrliste

Helse- og omsorg

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Trygghetsalarmer	271	283	

Opphold i institusjon

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Avlastningsopphold			
Enkelte dag- eller nattopphold	105	110	
Korttidsopphold	185	193	
Langtidsopphold	Se forskrift	Se forskrift	

Matsservering til brukere med enkeltvedtak

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Emballasje pr. porsjon ved varmmatombringing	16	17	
Grøt	40	42	
Kveldsmat	58	60	
Liten middag med dessert	78	81	
Liten middag uten dessert	55	57	
Normal middag med dessert	105	110	
Normal middag uten dessert	85	89	

Hjemmehjelp

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
2 - 3 G	179	187	Pr. time
3 - 4 G	241	251	Pr. time
4 - 5 G	301	314	Pr. time
Opp til 2 G	220	230	Pr. måned
Over 5 G	317	331	Pr. time

Barnehage

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Foreldrebetaling	3 000	3 000	Til og med 30.juni 2024 er maksimalprisen 3 000 kroner per måned for heltidsplass.
Foreldrebetaling	0	1 500	Fra 1.august 2024 er maksprisen 1 500 kroner pr måned for heltidsplass ihht satsen i statsbudsjettet.
Matpenger	500	500	
Søskenmoderasjon			Det gis 30% søsken moderasjon for barn nr. 2, og 50% for 3. eller flere

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr

Sats 2023 Sats 2024 Merknad

barn. Moderasjonen skal omfatte søsken som bor fast sammen.

Søskenmoderasjon

Samordnet søskenmoderasjon for heltidsplasser i SFO og barnehage. Redusert betaling (på SFO) for elever som går i SFO og har søsken i barnehagen.

SFO

Gebyr

Sats 2023 Sats 2024 Merknad

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Hel plass	2 539	2 648	
Korttidsplass	1 904	1 986	
Mat hel plass	122	127	
Mat korttid	92	96	
Søskenmoderasjon	0	0	

Søskenmoderasjon

30 % moderasjon for 2. barn eller flere. Samordnet søskenmoderasjon for heltidsplasser i SFO og barnehage. Redusert betaling (på SFO) for elever som går i SFO og har søsken i barnehagen.

Leiepriser

Leiepriser Furulund

Gebyr

Sats 2023 Sats 2024 Merknad

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Peisestue fredag-lørdag	850	887	
Peisestue søndag-torsdag	425	443	
Storsal fredag-lørdag	1 170	1 220	
Storsal + peisestue fredag-lørdag	1 913	1 995	
Storsal + peisestue søndag-torsdag	850	887	
Storsal søndag-torsdag	425	443	

Leiepriser Aremark skole

Gebyr

Sats 2023 Sats 2024 Merknad

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Lærerværelse/elevtorg mandag-torsdag	660	688	
Møterom mandag-torsdag	330	344	
SFO mandag-torsdag	542	565	

Leiepriser Aremarkhallen og Kulturscena

Gebyr

Sats 2023 Sats 2024 Merknad

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Andre idretts- og kulturarrangement; 3 timers minimumsleie	1 595	1 664	+ pr. påbegynte klokke time utover 3 timer: kr 308,-
Lag og foreninger tilknyttet Aremark kommune	Gratis	Gratis	
Leie klubblokaler mandag-torsdag	0	688	
Lokale idretts- og kulturarrangement; 3 timers minimumsleie	957	998	+ pr. påbegynte klokke time utover 3 timer: kr 308,-

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Øvrige lag og foreninger, enkeltpersoner og bedrifter; pr. time	319	333	

Badepriser

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Barn under 17 år, og pensjonister	22	0	
Familie	75	0	
Klippekort for enkeltpersoner - BARN	213	0	
Klippekort for enkeltpersoner - VOKSNE	532	0	
Voksen: 18 år og eldre	53	0	

Barn under 17 år, og pensjonister

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Familie

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Klippekort for enkeltpersoner - BARN

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Klippekort for enkeltpersoner - VOKSNE

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Voksen: 18 år og eldre

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Renovasjon

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Bolig, 270 ltr. stativ (helårs tømming)	1 693	1 693 Eks. mva	
Bolig, 400 ltr. stativ (helårs tømming)	2 509	2 509 Eks. mva	
Fritidsbolig, 270 ltr. stativ (helårs tømming)	1 693	1 693 Eks. mva	
Fritidsbolig, 400 ltr. stativ (helårs tømming)	2 509	2 509 Eks. mva	
Hjemmekompostering			
Kontainere ved hyttfelt			
Næring, 270 ltr. stativ (helårs tømming)	1 693	1 693 Eks. mva	
Næring, 400 ltr. stativ (helårs tømming)	2 509	2 509 Eks. mva	

Hjemmekompostering

Kommunen tilbyr fra 2021 komposteringsdunker til privat bruk. Pris pr. dunk ved kjøp hos kommunen er 1200 eks.mva (1500 inkl.mva). Strø kan hentes gratis hos kommunen, maks ti sekker i året, ta kontakt med kommunen ved behov.

Kontainere ved hyttefelt

Ved hyttefelt kan kommunen tilby kontainere med sensorer, slik at det tømmes automatisk ved behov hele året. Hyttefeltene må selv gå sammen for å lage plassering til kontainere, område for plassering må godkjennes av kommunen før oppbygning. Det må være også være godkjent søknad etter plan- og bygningsloven, samt inngått grunneieravtaler.

Takster for eiendomsinformasjon

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Meglerpakke	1 276	1 405	Eks. mva

Kulturskole

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Elevplass pr. år	3 267	3 407	
Søskenermoderasjon	2 286	2 384	Det gis søskenermoderasjon til barn nr. 2 eller flere

Feiing og tilsyn

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
For lovpålagt feiing og tilsyn med ildsteder og fyringsanlegg Boliger	490	490	Eks mva.
For lovpålagt feiing og tilsyn med ildsteder og fyringsanlegg Fritidsboliger	490	490	Eks. mva
Øvrige tjenester som ikke omfattes av lovpålagt feiing og tilsyn. Herunder fresing, kontroll montering av nytt ildsted, fjerning av gjenstander i røykkanaler, feiing av fyrkjeler, o.l. betales pris pr	850	850	Eks. mva

Bryllup og vielse

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Vigsel - sats 1	0	0	
Vigsel - sats 2	0	0	

Vigsel - sats 1

Kommunestyret ønsker at flere skal gifte seg i Aremark og fjerner egenandelen for borgerlig vielse som utføres utenfor kontortid.

Vigsel - sats 2

Kommunestyret ønsker at flere skal gifte seg i Aremark og fjerner egenandelen for borgerlig vielse som utføres utenfor kontortid.

Detaljregulering

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
For mindre reguleringsendringer betales	11 275	12 403	

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Private forslag til reguleringsplan (inkludert direkte kostnader) < 5.000 kvm	53 300	58 630	
Private forslag til reguleringsplan som avbrytes etter varsling	11 275	12 403	
Tillegg pr påbegynte 5.000 kvm	6 253	6 878	

Byggesak

Heiser / Løfteinnretninger

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Personheis og vareheis med/uten personbefordring	5 023	5 525	
Rulletrapper, rullebånd og rullende fortau	5 023	5 525	
Småheis/trappeheis	5 023	5 525	

Delingssøknader

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
For søknad om deling med grenser som er i samsvar med fastsatt plan	3 178	3 496	Uten mangler
For søknad om deling med grenser som er i samsvar med fastsatt plan	3 998	4 398	Med mangler
For søknad om fradeling av tilleggsparsell og grensejustering betales for hver eiendom som berøres av justeringen	2 665	2 932	Uten mangler
For søknad om fradeling av tilleggsparsell og grensejustering betales for hver eiendom som berøres av justeringen	3 280	3 608	Med mangler
For søknad om fradeling av tomt i regulert område, men hvor tomtedeling ikke fremgår av vedtatt plan	6 458	7 104	Uten mangler
For søknad om fradeling av tomt i regulert område, men hvor tomtedeling ikke fremgår av vedtatt plan	7 893	8 682	Med mangler
For søknad om fradeling av tomt i uregulert strøk	12 813	14 094	Uten mangler
For søknad om fradeling av tomt i uregulert strøk	16 093	17 702	Med mangler
For søknad om tillegg/ending	2 665	2 932	Uten mangler
For søknad om tillegg/ending	3 280	3 608	Med mangler

Behandlinger etter forurensningsloven

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Avløpsrenseanlegg f.o.m. 15Pe (separat anlegg)	14 555	16 011	
Avløpsrenseanlegg inntil 15Pe (separat anlegg)	6 765	7 442	
Behandling av søknader etter kapittel 15, «utslippstillatelse for oljeholdig avløpsvann»	6 150	6 765	
Behandling av tiltaksplaner, jf. forskriften kapittel 2 «graving i forurenset grunn»	14 555	16 011	
Infiltrasjonstest i forbindelse med etablering av private renseanlegg for avløpsvann jf. forskriften, kapittel 12	4 100	4 510	
Kontroll av tiltaksplaner som er under gjennomføring ved graving i forurenset grunn, jf. forskriften kapittel 2	3 690	4 059	

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Kontrollgebyr for alle som ikke er påkoblet det kommunale avløpsnett, prøvetaking 4.år.	681	741	
Prøvetaking og analysekostnader for mindre avløpsanlegg som må kontrolleres mer enn 2 ganger pr. år	1 845	2 030	
Tilsyn av anlegg etter forskriftens § 15	3 690	4 059	

Skilt og reklame

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Frittstående skilt/reklameinnretninger	9 020	9 922	
Reklameinnretninger på vegg, mur, gjerde, uthengsskilt	5 023	5 525	
Skilt og reklameinnretning over gesims	9 020	9 922	

Riving av bygninger, konstruksjoner og anlegg

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Eneboliger, tomannsboliger	9 020	9 922	
For riving av andre bygninger <300 m ²	13 428	14 771	
For riving av andre bygninger > 300 m ²	17 835	19 619	
Mindre bygninger som garasjer, uthus, skorsteiner, murer og andre konstruksjoner	5 023	5 525	

Dispensasjoner og ulovlighetsoppfølging

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Det settes et maksgebyr på kr 25.000,- for søknad om dispensasjon for bruksendring fra fritidsbolig til bolig	25 000	25 000	
Behandling av søknad om dispensasjon fra bestemmelser knyttet til byggverks størrelse, utforming og plassering som er gitt i plan eller pbl.	12 300	13 530	
Endring av eksisterende bebyggelse/eiendom	15 784	17 362	
Fravik/dispensasjon fra TEK 17. Beløp per fravik. Fra og med 2.avvik: 8.000,- per avvik	11 685	12 854	
Nyanlegg/omlegging av VA-ledninger eller annet underjordisk anlegg	12 300	13 530	
Nybygg/oppsettelse av ny eiendom	24 088	26 497	
Saksbehandling av ulovligheter etter plan- og bygningsloven betales etter medgått tid. Det skal føres timeliste over medgått tid ifm. ulovlighetsoppfølging	1 138	1 252	
Ved administrativ behandling av søknaden og når søknaden ikke betinger at saken sendes på høring	75 % av satsen	75 % av satsen	
Ved behandling av flere dispensasjonssøknader i forbindelse med samme tiltak for hvert forhold utover 1	50 % av satsen	50 % av satsen	

Behandling av søknad om dispensasjon fra bestemmelser knyttet til byggverks størrelse, utforming og plassering som er gitt i plan eller pbl.

Behandling av søknad om dispensasjon fra bestemmelser knyttet til byggverks størrelse, utforming og plassering som er gitt i plan eller pbl.

Behandling av byggesaker

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Ekstra arbeid med søknader	2 460	2 706	
Ekstra arbeid med søknader For midlertidig brukstillatelse nr. 1 for alle typer tiltak betales gebyr	5 023	5 525	
Ekstra arbeid med søknader Tillegg for to-trinnsbehandling, Pbl § 21-4, 4. ledd	3 500	3 850	pr igangsettingstillatelse
Forhåndskonferanse for tiltak med krav om ansvarlige foretak (§ 20-3)	3 588	3 947	
Forhåndskonferanse for tiltak uten krav om ansvarsrett (§ 20-4)	2 563	2 819	
Midlertidige tiltak			For midlertidige tiltak (inntil 2 år) betales det 50 % av fullt gebyr for tiltaket. Midlertidige konstruksjoner som skal stå mer enn to år regnes som permanente, og får fullt gebyr.

Tiltak som krever søknad og tillatelse, , PBL § 20-4

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Alminnelige driftsbygninger i landbruket BRA t.o.m. 1000 m ²	15 785	17 364	
Andre tiltak etter pbl § 20-4 inkl. terrasse, veranda	5 023	5 525	
Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel	9 225	10 148	
Nyoppføring av garasje/bod BRA 15 m ² - 50 m ²	9 020	9 922	
Nyoppføring av garasje/bod BRA 50 m ² - 70 m ²	13 428	14 771	
Nyoppføring av garasje/bod BRA t.o.m. 15 m ²	5 023	5 525	
Tilbygg BRA over 15 m ²	9 020	9 922	
Tilbygg BRA t.o.m. 15 m ²	5 023	5 525	

Tiltak som krever søknad og tillatelse, PBL § 20-3

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Andre boligbygg: For hver av de to første boenhetene	15 000	16 500	
Andre boligbygg: Tillegg pr. boenhet ut over 2 (maks gebyr kr 80 000)	6 150	6 765	
Anneks som tillegg til egen bolig/fritidsbolig	5 023	5 525	
Bruksendring: For hver av de to første bruksenhetene	20 090	22 099	
Bruksendring: Tillegg pr. bruksenhet ut over 2 (maks gebyr kr 80 000)	12 300	13 530	
Enebolig (inkl sekundærleilighet) og fritidsbolig	20 000	22 000	Pr enhet
Hovedombygging			Det betales 50 % av gebyret for nybygg
Sammenslåing og oppdeling av leiligheter i bolighus Andre sammenføyninger i bolighus	9 023	9 922	
Sammenslåing og oppdeling av leiligheter i bolighus For oppdeling og sammenføyning av flere enheter – pr. ny enhet	12 300	13 530	
Sammenslåing og oppdeling av leiligheter i bolighus Fra tomannsbolig til enebolig	2 460	2 706	
Større garasjer/garasjeanlegg større enn 70 m ² som skal tjene boligeiendom	15 785	17 364	

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Søknadspliktig fasadeendring: Småhus/bolighus med inntil 3 målbare plan	5 023	5 525	
Søknadspliktig fasadeendring: Store boligbygg	9 020	9 922	
Søknadspliktig innvendig ombygging av bolighus Pr. bruksenhet	5 023	5 525	
Tomannsbolig	40 283	44 311	
Utvidelse av bolig/fritidsbolig, tilbygg/påbygg/takopplett – tiltak som ikke inngår i § 3-2 Utvidelser 0 – 50 m ²	9 020	9 922	
Utvidelse av bolig/fritidsbolig, tilbygg/påbygg/takopplett – tiltak som ikke inngår i § 3-2 Utvidelser over 50 m ²	13 428	14 771	
Verandaer eller andre tilbygg over 50 m ² BYA.	13 428	14 771	

Enebolig (inkl sekundærleilighet) og fritidsbolig

Arealer er definert som bruksareal (BRA) jf NS 3940. Når samme utbygger samtidig innleverer flere søknader om helt like hus på samme eiendom som skal behandles etter §§ 3-3-1, 3-3-2 og 3-3-3 gis det en rabatt på 20 % fra og med hus/leilighet nr 5. Rabatten gis ikke dersom søknadene er mangelfulle, jf § 3-1, bokstav c.

Tomannsbolig

Arealer er definert som bruksareal (BRA) jf NS 3940. Når samme utbygger samtidig innleverer flere søknader om helt like hus på samme eiendom som skal behandles etter §§ 3-3-1, 3-3-2 og 3-3-3 gis det en rabatt på 20 % fra og med hus/leilighet nr 5. Rabatten gis ikke dersom søknadene er mangelfulle, jf § 3-1, bokstav c.

Større bygg og spesielle bygg, nybygg, til- og påbygg, PBL § 20-3

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Bruksendring			Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 20 %
Hovedombygging	0	0	Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 50 %
Idrettshaller, svømmehaller m.m.			Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 20 %
Nybygg/utvidelse av driftsbygning i landbruket Arealer til og med 1000 m ²	15 785	17 364	
Nybygg/utvidelse av driftsbygning i landbruket For driftsbygninger med total BRA over 1000 m ²	31 365	34 502	
Parkeringshus			Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 20 %
Større bygg og spesielle bygg, nybygg, til- og påbygg, PBL § 20-3			Som nybygg fratrukket 10 %
Søknadspliktig fasadeendring	9 020	9 922	

Endring av eksisterende bebyggelse | Mindre søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-3 eller § 20-4

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Innredning av rom til opphold, teknisk rom, heissjakt eller heismaskinrom	13 428	14 771	
Innvendig ombygging av bygg Pr. etasje for de tre første etasjer	9 020	9 922	
Innvendig ombygging av bygg hvor tiltaket omfatter flere enn tre etasjer Pr. etasje f.o.m. etasje nr 4	5 023	5 525	

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Sammenslåing eller oppdeling av bruksenheter med annet formål enn bolig Pr. ny bruksenhet	20 090	22 099	
Søknadspiktig trapp Pr stk	5 023	5 525	

Tekniske installasjoner - oppføring, endring, reparasjon

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Andre søknadspiktige tekniske installasjoner Pr. tiltak	5 023	5 525	
Offentlige/private felles VA- ledninger Pr. påbegynt 1000 løpemeter	9 020	9 922	
Opparbeidelse av private og offentlige hytte- og boligfelt med vei, vann og avløp Pr. påbegynt 100 løpemeter	9 738	10 712	
Privat avløpsrenseanlegg Pr. anlegg	5 023	5 525	
Privat stikkledning/separering/tilknytning 1-4 bruksenheter, pr. bruksenhet	5 023	5 525	
Privat stikkledning/separering/tilknytning 5 og flere bruksenheter, pr bruksenhet	4 510	4 961	
Søknadspiktig endring av sanitæranlegg 1-4 bruksenheter, pr. bruksenhet	4 510	4 961	
Søknadspiktig endring av sanitæranlegg 5 og flere bruksenheter	20 090	22 099	
Søknadspiktig montering/endring av pipe Pr. bolig	2 460	2 706	
Ventilasjons-, sprinkler-, kulde- og varmepumpeanlegg med vannbåren varme. Eller tilsvarende for bygg med 3 boenheter eller mer, og andre bygg over 500 m ² BRA	9 020	9 922	

Andre søknadspiktige tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-3

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Broer	17 938	19 732	
Brygger/ badebrygger under 5 løpemeter målt fra landfeste, enkle brygger	5 023	5 525	
Damanlegg, basseng, brønn o.l mindre tiltak	5 023	5 525	
Gjerde, mindre støttemur, søknadspiktig levegg o.l.	5 023	5 525	
Løsmasse- og fjellarbeider i dagen, grave- og fyllingsarbeid, endring av terreng, private veier og andre søknadspiktige utomhusanlegg. Pr. påbegynt 1000 m ² .	9 020	9 922	Maksimalt gebyr kr 60.000,-.
Mer enn 20 løpemeter. Alle avstander målt fra landfeste	17 938	19 732	
Midlertidige tiltak, f.eks boligbrakke på arbeidsplass	8 200	9 020	som for permanent tiltak, men ikke over kr 8 000,-
Mindre parkeringsplasser (til og med 10 biler)	9 020	9 922	
Store damanlegg	17 938	19 732	
Store parkeringsplasser (flere enn 10 biler)	17 938	19 732	
Større brygger: 5-20 løpemeter Større bryggeanlegg	9 020	9 922	
Støyskjerm, lysmast, TV-mast, radiomast, tribuner, enkle fartsoppbygg for skibakker, skitrekk, transportbane, større støttemur høyde over 2 meter o.l.	9 943	10 937	
Tunneler og offentlige veier - pr. påbegynt 100 meter	9 943	10 937	

Bygninger som er fredet eller regulert til bevaring

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
For søknadspliktige fasadeendring på bygninger som er fredet, eller regulert til «Spesialområde bevaring», og for andre bygg i hensynssone H-570 Bevaring kulturmiljø, reduseres gebyret med 30 %			Minstegebyr kr 5524,-

Endring av tillatelse

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
For endringssøknader svares 50 % av fullt gebyr. Minstegebyr kr 5524,- og maksimalt gebyr kr 10 000,- pr tiltak			

Oppmåling

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering § 10-2-1			
linnløsning av festegrund § 10-1-5	7 790	8 569	
Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/ eller klarlegging av rettigheter § 10-6 For overskytende grensepunkter pr punkt	2 665	2 932	
Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/ eller klarlegging av rettigheter §10-6 For inntil 2 punkter	12 813	14 094	
Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning § 10-5 For inntil 2 punkter	6 355	6 991	
Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning § 10-5 For overskytende grensepunkter pr punkt	718	790	
Oppmålingsforretning over spesielle arealer §10-7	8 713	9 584	
Oppmålingsforretningsarbeidet delvis blir utført av kommunen, delvis av andre §10-2-2			
Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning § 10-2	7 790	8 569	
Registrering av jordsameie § 10-1-4			
Utstedelse av matrikkelbrev § 10-8 Matrikkelbrev inntil 10 sider	189	208	
Utstedelse av matrikkelbrev § 10-8 Matrikkelbrev over 10 sider	376	414	
Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensende tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis følgende reduksjoner i gebyret per sak:			

Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering § 10-2-1

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter § 10.1 og 10.2

Innløsning av festegrunn § 10-1-5

For festegrunn som skal innløses til grunneiendom, skal det gjennomføres en oppmålingsforretning. For festegrunner som har målebrev med koordinatbestemte grensehjørner i EUREF89 eller NGO 1948, eller som kan konverteres til EUREF89 gjennom noe beregning, kan oppmålingsforretningen gjennomføres uten ny merking og måling. Festegrunner som ikke oppfyller kravet om tidligere oppmåling, gjennomføres med full oppmålings- forretning og med gebyr etter § 10.1.1

Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/ eller klarlegging av rettigheter § 10-6 | For overskytende grensepunkter pr punkt

Gebyr for kartlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid

Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/ eller klarlegging av rettigheter §10-6 | For inntil 2 punkter

Gebyr for kartlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid

Oppmålingsforretning over spesielle arealer §10-7

For forretninger over større sammenhengende arealer til landbruksformål, allmenne friluftformål og ferdig regulerte områder som senere skal deles, betales for klargjøring av saken et grunnbeløp og det øvrige arbeid etter anvendt tid

Oppmålingsforretningsarbeidet delvis blir utført av kommunen, delvis av andre §10-2-2

For oppmålingsforretning der deler av arbeidet utføres av andre, fastsettes gebyret til kommunen etter hvor stor andel av arbeidet kommunen utfører. Følgende prosentkala, regnet av totalgebyret brukes: 1. Kommunens klargjøring - 20 % 2. Varsling og forretningsmøte i marka - 20 % (for St.veggesen 25 %) 3. Tekniske arbeider og dokumentasjon - 40 % 4. Registerarbeidene (sluttarbeidene) - 20 %

Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning § 10-2

Viser til § 10.1.1, 10.1.3 og 10.1.4. (Tidligere midlertidig forretning. I tillegg kommer gebyr for å utføre oppmålingsforretning.

Registrering av jordsameie § 10-1-4

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.

Utstedelse av matrikelbrev § 10-8 | Matrikelbrev inntil 10 sider

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen

Utstedelse av matrikelbrev § 10-8 | Matrikelbrev over 10 sider

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen

Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensende tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis følgende reduksjoner i gebyret per sak:

6-10 saker - gebyr 10 % 11-25 saker - gebyr 15 % 26 og flere - gebyr 20 %

Oppretting av matrikkelenhet

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Areal fra 0 – 300 m ²	14 145	15 560	
Areal fra 20.001 – 100.000 m ² – pr påbegynt da.	1 845	2 030	
Areal fra 2001 – 20.000m ² – pr påbegynt da.	3 588	3 947	
Areal fra 301 – 2000 m ²	30 545	33 600	
Areal over 100.001 m ² – økning pr påbegynt da.	1 128	1 241	

Oppretting av uteareal på eierseksjon

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Areal fra 0 – 50 m ²	8 610	9 471	
Areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	3 485	3 834	
Areal fra 251 – 500 m ²	17 015	18 717	
Areal fra 500-2000 m ²	30 545	33 600	
Areal fra 51 – 250 m ²	12 813	14 094	

Oppretting av anleggseiendom

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Volum fra 0 – 2000 m ³	30 545	33 600	
Volum fra 2001 – 20 000 m ³ pr. påbegynt 1000 m ³ .	3 588	3 947	
Volum over 20 001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000 m ³ .	1 845	2 030	

Grensejustering

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Areal fra 0 – 250 m ²	16 400	18 040	
Areal fra 251 – 1000 m ³	19 783	21 761	

Areal fra 0 – 250 m²

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (Maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen

Areal fra 251 – 1000 m³

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (Maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen

Arealoverføring

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Areal fra 251 - 500m ²	35 465	39 012	
Arealoverf.pr nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	5 023	5 525	
Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift	21 320	23 452	

Anleggseiendom § 10-4-2

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Volum fra 0 – 250 m ³	21 320	23 452	
Volum fra 251 – 500 m ³	35 465	39 012	
Volumoverføring pr nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	5 023	5 525	

Volum fra 0 – 250 m³

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum

Volum fra 251 – 500 m³

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

Volumoverføring pr nytt påbegynt 500 m³ medfører en økning av gebyret på

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

Seksjonering

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Befaring	3 895	4 285	
Saker som ikke blir fullført. Når saken ikke kan avsluttes, kommunen avslår søknaden eller søker trekker saken:			
Sletting/oppheving av seksjonert sameie	2 768	3 045	

Befaring

Befaring av eiendom utføres når kommunen finner det nødvendig ved behandling av saken. Gebyret kommer i tillegg til behandlingsgebyr

Saker som ikke blir fullført. Når saken ikke kan avsluttes, kommunen avslår søknaden eller søker trekker saken:

Avsluttes en sak før saksbehandlingen er påbegynt, betales ikke gebyr. Avsluttes en sak etter at saksbehandlingen er påbegynt: Gebyr beregnet etter anvendt timer

Sletting/oppheving av seksjonert sameie

Saksbehandling for å slette seksjoner på en eiendom

Oppretting av eierseksjoner, nybygg

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
1 – 3 seksjoner	7 175	7 893	
4 – 8 seksjoner	8 405	9 246	

4 – 8 seksjoner

Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny seksjon* kr 700,- * Maksimalgebyr: 3 x satsen for 4 - 8 seksjoner.

Oppretting av eierseksjoner, eksisterende bygg

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
1 – 3 seksjone	7 893	8 682	
1 – 3 seksjoner	7 893	8 682	

1 – 3 seksjone

Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny seksjon* kr 1 140,- * Maksimalgebyr: 3 x satsen for 4 - 8 seksjoner.

Reseksjonering, endring av eierseksjoner i seksjonert sameie

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
1 – 3 seksjoner eller fellesareal endres	8 303	9 133	
4 – 8 seksjoner eller fellesareal endres	10 045	11 050	
Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny endret seksjon*	1 230	1 353	

Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny endret seksjon*

* Maksimalgebyr: 3 x satsen for 4 - 8 seksjoner.

Vann

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Årsgebyr for vann og avløp			

Årsgebyr for vann og avløp

Årsgebyr utformes iht. kommunens forskrift om vann og avløpsgebyrer. Som betyr at årsgebyret består av en fast del (abonnementsgebyr) og en mengde avhengig del (forbruksgebyr). Totalt årsgebyr består altså av begge deler

Abonnementsgebyr vann

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Bolig med vannmåler	2 440	2 961	Eks.mva
Bolig uten vannmåler	2 440	2 961	Eks.mva
Fritidsbolig med vannmåler	3 660	4 442	Eks.mva
Fritidsbolig uten vannmåler (også sommertilknytning)	3 660	4 442	Eks.mva
Næringsbygg med vannmåler *	2 440	2 961	Eks. mva
Næringsbygg uten vannmåler *	2 440	0	Eks.mva

Næringsbygg med vannmåler *

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen.

Næringsbygg uten vannmåler *

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen. Utgår - alle skal ha måler

Forbruksgebyrer vann

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Bolig med vannmåler pr.m3	25,13	33,73	Eks. mva
Bolig uten vannmåler (betales for 200m3)	5 026	6 746	Eks.mva
Fritidsbolig med vannmåler pr.m3	25,13	33,73	Eks. mva
Fritidsbolig uten vannmåler (betales for 200m3)	5 026	6 746	Eks. mva
Næringsbygg med vannmåler pr.m3	25,13	33,73	Eks.mva
Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m3)	25 130	0	Eks.mva
Sommertilknytning (betales for 40m3)	1 005	1 349	Eks. mva

Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m3)

Utgår - alle skal ha måler

Akontoer vann

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler			

Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler

Ved installering av vannmåler opprettes det en akonto i gebyrgrunlaget for vann og en for avløp (ved slamtømming vil man ikke få akonto for avløp). Akontoene er differensiert mellom bolig, fritidsbolig og næring. Akontoene blir lagt inn i gebyrgrunlaget for kommunale gebyrer når kommunen har mottatt skjema med melding om montering av vannmåler. I slutten av hvert kalenderår skal måleren leses av. Da sender kommunen ut beskjed om dette. Om man ikke leser av måleren vil forbruket kunne stipuleres til det som er oppgitt i disse akonto-gebyrene, hvis ikke det er foretatt tidligere målinger. Bolig – 140m3 Fritidsbolig – 30m3 Næringsbygg – 200m3, hjemmelshaver. Der hvor det betales for mer enn 200m3 fra før vil det ligge til grunn for opprettelse av akontoene. Definisjonen på næring er: 1. Jordbruk, skogbruk,

Økonomiplan for 2024-2027

fiske og fangst 2. Bergverksdrift 3. Industri 4. Kraft- og vannforsyning 5. Bygge- og anleggsvirksomhet 6. Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet 7. Transport, lagring, post og telekommunikasjoner 8. Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikringsvirksomhet, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting 9. Offentlig, sosial og privat tjenesteyting Kommunal avlesning av vannmåler: Kommunen kan selv foreta avlesning av vannmåler uten varsel til abonnenten og kan kreve særskilt gebyr for dette. Gebyret settes etter satser i § 1-5 Timepris, minimum en times arbeid. Sommervann og vannmåler: Abonnenter med sommervann kan installere vannmåler for egen regning, men den må stå frostfritt.

Tilknytningsgebyr

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Tilknytning vann	15 000	15 000	Eks. mva

Tilknytning vann

Engangsgebyr for etablering/tilkobling av abonnent på kommunale vann- og/eller avløpstjenester pr. abonnent.

Avløp

Abonnementsgebyr avløp

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Bolig med vannmåler	3 946	4 795	Eks. mva
Bolig uten vannmåler	3 946	4 795	Eks.mva
Fritidsbolig med vannmåler	5 919	7 193	Eks. mva
Fritidsbolig uten vannmåler	5 919	7 193	Eks. mva
Næringsbygg med vannmåler*	3 946	4 795	Eks. mva
Næringsbygg uten vannmåler *	3 946	0	Eks. mva

Næringsbygg med vannmåler*

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen.

Næringsbygg uten vannmåler *

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen. Utgår - alle skal ha måler

Forbruksgebyr avløp

Gebyr	Sats 2023	Sats 2024	Merknad
Bolig med vannmåler pr.m3	45,90	61,34	Eks. mva
Bolig uten vannmåler (betales for 200m3)	9 180	12 268	Eks. mva
Fritidsbolig med vannmåler	45,90	61,34	Eks. mva
Fritidsbolig uten vannmåler	9 180	12 268	Eks. mva
Næringsbygg med vannmåler	45,90	61,34	Eks. mva
Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m3)	45 900	0	Eks. mva

Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m3)

Utgår - alle skal ha måler

Akontoer avløp**Gebyr** **Sats 2023** **Sats 2024** **Merknad**

Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler

Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler

Ved installering av vannmåler opprettes det en akonto i gebyrgrunnlaget for vann og en for avløp (ved slamtømming vil man ikke få akonto for avløp). Akontoene er differensiert mellom bolig, fritidsbolig og næring. Akontoene blir lagt inn i gebyrgrunnlaget for kommunale gebyrer når kommunen har mottatt skjema med melding om montering av vannmåler. I slutten av hvert kalenderår skal måleren leses av. Da sender kommunen ut beskjed om dette. Om man ikke leser av måleren vil forbruket kunne stipuleres til det som er oppgitt i disse akonto-gebyrene, hvis ikke det er foretatt tidligere målinger. Akontoer: Bolig – 140m3 Fritidsbolig – 30m3 Næringsbygg – 200m3, hjemmelshaver. Der hvor det betales for mer enn 200m3 fra før vil det ligge til grunn for opprettelse av akontoene.

Tilknytningsgebyr**Gebyr** **Sats 2023** **Sats 2024** **Merknad**

Pumpestasjon	27 000	27 000 Eks. mva
Tilknytning avløp	35 000	35 000 Eks. mva

Tilknytning avløp

Engangsgebyr for etablering/tilkobling av abonnent på kommunale vann- og/eller avløpstjenester pr. abonnent.

Slamtømming**Gebyr** **Sats 2023** **Sats 2024** **Merknad**

Fremmøte uten tømming**	620	620
Tømming 2.år (inntil 3 m3)	1 773	443 Eks. mva
Tømming over 3 m3	630	158 Eks. mva
Tømming årlig (inntil 3m3)	3 544	886 Eks. mva

Fremmøte uten tømming**

**Det kan kreves gebyr på 620 kr ekskl. mva pr. fremmøte når slam/septiktank av praktiske grunner ikke kan tømmes og dette skyldes eier. Gebyret innkreves uavhengig av om boligen er bebodd eller ikke. Det kan søkes fritak for boliger som er ubeboelige.

Teknisk**Gebyr** **Sats 2023** **Sats 2024** **Merknad**

Leie av bryggeplass, pr. år	3 000	3 000
Leie av opplagsplass, pr. år	2 000	2 000

Betalingsregulativ Aremark kommune - gjeldende fra 01.01.2024

For plan, byggesak, geodata, eiendom, miljø, feiing/tilsyn, vann, avløp, slam og renovasjon.

Gebyrer med hjemmel i:

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (Plan- og bygningsloven) av 27. juni 2008 nr 71 § 33-1.

Lov om vern mot forurensninger og om avfall.

(Forurensningsloven) av 13. mars 1981 nr 6 § 52 a.

Lov om eigedomsregistrering (Matrikkellova) av 17. juni 2005 nr 101 § 32.

Lov om eierseksjoner (Eierseksjonsloven) av 16. juni 2017, sist endret fra 01.01.2020.

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsloven) av 01.07.2002.

KAP. 1 ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Gebyrer i kapittel 1-12 er listet opp uten merverdigavgift (mva), det ikke betales for mva der kommunen er myndighetsutøvende. Gebyrene fra kapittel 13-14 er listet opp med og uten mva og blir fakturert med mva.

Gebyrer vedtatt med hjemmel i plan- og bygningsloven § 33-1 og gjelder tiltak som blir behandlet etter *forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) SAK 10.*

§ 1-1 BETALINGSPLIKT

Alle som får utført tjenester etter dette regulativ skal betale gebyr. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Ved for sen betaling påløper purregebyr, 10 % av rettsgebyret. Gebyret utstedes til tiltakshaver.

Ved avslag på søknad blir gebyret ikke godskrevet ved innsendelse av ny revidert søknad.

§ 1-2 BEREGNINGSTIDSPUNKT

Gebyret beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig planforslag, søknad, endringssøknad, melding eller rekvisisjon foreligger.

§ 1-3 FORFALTE UBETALTE FORDRINGER

Dersom kommunen har en forfalt fordring overfor en søker/ forslagsstiller /rekvirent, kan kommunen kreve at gebyr for den nye saken er betalt før behandling av denne påbegynnes. Gebyret for ulike sakstyper forfaller forøvrig til betaling slik:

A. Planforslag og konsekvensutredninger

Gebyret for reguleringsplaner og konsekvensutredninger må være betalt før saken legges ut til offentlig ettersyn første gang. Mindre endringer i reguleringsplan faktureres når vedtak fattes.

B. Byggesøknader

Gebyret faktureres når vedtak fattes. Igangsettelsestillatelse, brukstillatelse, eller ferdigattest vil ikke bli gitt før gebyret er betalt.

C. Skilt og reklame

Gebyret faktureres når vedtak fattes.

D. Heiser /løfteanretninger

Gebyret må være betalt før driftstillatelse utstedes.

§ 1-4 REGULERING AV GEBYR

Endringer av forskrift om gebyrregulativ vedtas av kommunestyret. Det gjøres normalt i forbindelse med kommunestyrets behandling av budsjettet for kommende år.

Rettsgebyret (kap 5) følger de til enhver tid gjeldende satser.

§ 1-5 TIMEPRIS

For gebyr som ikke fastsettes på annen måte, herunder oppfølging av ulovlige tiltak, skal beregnes etter medgått tid følgende timesatser skal brukes:

Kontorarbeid:

Saksbehandler 1282,-

Assistent 726,-

Feltarbeid:

Saksbehandler 1282,-

§ 1-6 AVBRUTT ARBEID/TRUKKET SAK

Når en tiltakshaver/ forslagsstiller /rekvirent er årsak til at kommunens arbeid blir avbrutt, skal det betales en forholdsmessig andel av tilhørende gebyr tilsvarende det kommunen har utført eller måtte utføre, basert på timepris i henhold til § 1-5 - dog begrenset oppad til 75 % av satsene.

Denne generelle bestemmelse kommer ikke til anvendelse der regulativet inneholder detaljerte kriterier for slike forhold.

§ 1-7 URIMELIG GEBYR

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunngitt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

§ 1-8 GEBYR FOR SAKKYNDIG BISTAND

Kommunen kan i særlige tilfeller rekvirere sakkyndig bistand for å få gjennomført nødvendig tilsyn i samsvar med reglene i plan- og bygningsloven § 33-1 og § 25-2, annet ledd. For slik sakkyndig bistand kreves et gebyr i tillegg til konsulentutgifter på kr 2 750,-.

§ 1-9 TILSYN

10 % av byggesaksgebyret innkreves for tilsyn.

§ 1-10 KLAGEADGANG

Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages, da dette kun er en oppfølging av regulativet. Dette gjelder ikke der det treffes skjønsmessige avgjørelser.

Kommunens avgjørelse av søknad om reduksjon av gebyr kan påklages til Fylkesmannen for saker etter plan- og bygningsloven, matrikkelloven og eierseksjonsloven og til Aremark kommunes klageorgan for saker etter forurensningsloven.

GEBYRER ETTER LOV OM PLANLEGGING OG BYGGESAKSBEHANDLING § 33-1 og § 32-8

KAP. 2 DETALJREGULERING

§ 2-1 GENERELT

Regulativet gjelder for alle detaljreguleringer. Regulativet gjelder for nye reguleringsplaner og for utfylling og endring av vedtatte reguleringsplaner.

Gebyr skal være innbetalt før saken legges frem til 1. gangs behandling, eller kommunedirektøren fatter vedtak på delegasjon.

Gebyret belastes forslagsstiller, uavhengig av antall hjemmelshavere innenfor planområdet.

Det skal betales 50 % av fullt gebyr dersom forslagsstiller trekker innlevert reguleringsforslag før 1. gangs behandling i kommunen. Det samme gjelder når en sak må anses uaktuell som følge av manglende oppfølging av saken fra forslagsstiller.

§ 2-2 FRITAK FOR GEBYR

Følgende forslag til reguleringsformål er fritatt for gebyr etter arealberegning:

- Landbruks- natur og friluftsområder hvor bygnings- eller anleggstiltak ikke tillates.
- Grønnstruktur hvor bygnings- eller anleggstiltak ikke tillates.
- Natur- og friluftsområder i sjø og vassdrag hvor bygnings- eller anleggstiltak ikke tillates.

§ 2-3 DETALJREGULERING

Gebyr for detaljregulering

		Gebyr	
2- 3- 1	Private forslag til reguleringsplan (inkludert direkte kostnader) < 5.000 kvm	58 630	
2- 3- 2	Tillegg pr påbegynte 5.000 kvm	6 878	
2- 3- 3	For mindre reguleringsendringer betales	12 403	

2- 3- 4	Private forslag til reguleringsplan som avbrytes etter varslings	12 403	
---------------	--	-----------	--

Gebyrer for andre arbeider som ikke kan beregnes etter foranstående satser beregnes etter anvendt tid, pris pr time.

§ 2-4 KONSEKVENsutREDNINGER

For planer som utløser krav om konsekvensutredning, jf pbl § 4 - 2, skal det betales et tilleggsgebyr som tilsvarer 20 % av satsene for selve reguleringsplanen, jf§ 2 - 3.

§ 2-5 ANDRE UTREDNINGER OG TILLEGGSgeBYR

Kommunen kan kreve tilleggsgebyr etter medgått tid, jf. §1-5, dersom forslagsstiller fremmer endringsforslag underveis.

§ 2-6 MAKSIMUMSgeBYR FOR PLANBEHANDLING

Maksimumsgebyr for planbehandling er kr 1 127 500,-

KAP. 3 BEHANDLING AV BYGGESAKER

§ 3-1 GENERELT

A. Tillegg

I tillegg til det oppgitte gebyret for tiltak etter § 3-2 t.o.m. § 3-8 kommer gebyr for eventuelle dispensasjoner etter § 4-3.

B. Endring av tillatelse - jfr. § 3-9

Dersom arealet økes, betales - foruten gebyr for endringen - også tilleggsgebyr for det økede arealet som for ny søknad.

C. Tillegg for mangelfulle søknader

Søknader hvor kommunen må tilskrive søker for å be om supplerende dokumentasjon eller rette feil i søknaden gebyrlegges med et tillegg på 25 % til ordinær sats for det aktuelle tiltaket.

Feil eller mangler ved søknaden skal dokumenteres skriftlig i saken.

Med mangelfulle søknader menes manglende opplysninger/dokumentasjon som medfører at saken ikke er godt nok opplyst og kommunen må be om ytterligere opplysninger, underrette om feil eller mangler ved søknaden før vedtak kan fattes.

D. Tillegg for ekstra arbeid med søknader

Ekstra arbeid med søknader

- Midlertidig brukstillatelse Pbl § 21-10, tredje ledd

For midlertidig brukstillatelse nr. 1 for alle typer tiltak betales gebyr på kr 5 748,-

For midlertidig brukstillatelse nr. 2 osv. betales gebyr på kr 2 977,- pr. brukstillatelse når prosjektet avsluttes innen 3 år fra første brukstillatelse er gitt.

- Tillegg for to-trinnsbehandling, Pbl § 21-4, 4. ledd: Kr 6 078,- pr igangsettingstillatelse

E. Midlertidige tiltak

For midlertidige tiltak (inntil 2 år) betales det 50 % av fullt gebyr for tiltaket. Midlertidige konstruksjoner som skal stå mer enn to år regnes som permanente, og får fullt gebyr.

F. Forhåndskonferanse

For nærmere avklaring av rammer og innhold i tiltaket kan det holdes forhåndskonferanse mellom tiltakshaver, kommunen og andre berørte fagmyndigheter. Kommunen plikter å føre referat.

For gjennomføring av forhåndskonferanse gjelder følgende gebyrer:

- Forhåndskonferanse for tiltak med krav om ansvarlige foretak (§ 20-3): Kr 3 850,-.
- Forhåndskonferanse for tiltak uten krav om ansvarsrett (§ 20-4): Kr 2 750,-.

§ 3-2 TILTAK SOM KREVER SØKNAD OG TILLATELSE, PBL § 20-4

Tiltak som kan forestås av tiltakshaver uten krav om ansvarlig foretak, jf SAK § 3-1 og § 3-2 Arealer er definert som bruksareal BRA, jf NS 3940.

			Gebyr
3- 2- 1	Tilbygg	BRA t.o.m. 15 m ²	5 525
		BRA over 15 m ²	9 922
3- 2- 2	Nyoppføring av garasje/bod	BRA t.o.m. 15 m ²	5 525
		BRA 15 m ² - 50 m ²	9 922
		BRA 50 m ² - 70 m ²	14 771
3- 2- 3	Alminnelige driftsbygninger i landbruket	BRA t.o.m. 1000 m ²	17 364
3- 2- 4	Andre tiltak etter pbl § 20- 4 inkl. terrasse, veranda		5 525

Økonomiplan for 2024-2027

3-	Bruksendring		10
2-	fra tilleggsdel		148
5	til hoveddel		

§ 3-3 TILTAK SOM KREVER SØKNAD OG TILLATELSE, PBL § 20-3

Arealer er definert som bruksareal (BRA) jf NS 3940.

Når samme utbygger samtidig innleverer flere søknader om helt like hus på samme eiendom som skal behandles etter §§ 3-3-1, 3-3-2 og 3-3-3 gis det en rabatt på 20 % fra og med hus/leilighet nr 5. Rabatten gis ikke dersom søknadene er mangelfulle, jf § 3-1, bokstav c.

NYBYGG, TIL- OG PÅBYGG BOLIG- OG FRITIDSBOLIG

			Gebyr
3-3-1	Enebolig (inkl sekundærleilighet) og fritidsbolig		26 497
3-3-2	Enebolig med sekundærleilighet		31 007
3-3-3	Tomannsbolig		44 311
3-3-4	Andre boligbygg	For hver av de to første boenhetene	22 099
		Tillegg pr. boenhet ut over 2, maks gebyr kr 80 000	13 530
3-3-5	Utvidelse av bolig/fritidsbolig, tilbygg/påbygg/takopplett – tiltak som ikke inngår i § 3-2	Utvidelser 0 – 50 m ²	9 922
		Utvidelser over 50 m ²	14 771
3-3-6	Større garasjer/garasjeanlegg større enn 70 m ² som skal tjene boligeiendom		17 364
3-3-7	Bruksendring	For hver av de to første bruksenhetene	22 099
		Tillegg pr. bruksenhet ut	13 530

Økonomiplan for 2024-2027

		over 2, maks gebyr kr 80 000	
3-3-8	Søknadspliktig fasadeendring	Småhus/bolighus med inntil 3 målbare plan	5 525
		Store boligbygg	9 922
3-3-9	Sammenslåing og oppdeling av leiligheter i bolighus	Fra tomannsbolig til enebolig	2 706
		Andre sammenføringer i bolighus	9 925
		For oppdeling og sammenføring av flere enheter – pr. ny enhet	13 530
3-3-10	Hovedombygging	Det betales 50 % av gebyret for nybygg	
3-3-11	Søknadspliktig innvendig ombygging av bolighus	Pr. bruksenhet	5 525
3-3-12	Anneks som tillegg til egen bolig/fritidsbolig		5 525
3-3-13	Verandaer eller andre tilbygg over 50 m ² BYA		14 771

§ 3-4 STØRRE BYGG OG SPESIELLE BYGG, NYBYGG, TIL- OG PÅBYGG

Søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-3 som ikke faller inn under § 3-3. Arealer er definert som bruksareal (BRA), jf NS 3940.

NÆRINGSBYGG, OFFENTLIGE BYGG, ADMINISTRASJONSBYGG, IDRETTSANLEGG, STORE LANDBRUKSBYGG MM.

			Gebyr
3-4-1	Nybygg	Areal inntil 200 m ²	37 840
		Areal 200 – 500 m ²	61 160

Økonomiplan for 2024-2027

		Areal 500 – 1000 m ²	99 330
		Areal > 1000 m ²	123 200
3- 4- 2	Tilbygg til alle bygg i kap. 3- 4	Som nybygg fratrukket 10 %	
3- 4- 3	Hovedombygging	Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 50 %	
3- 4- 4	Bruksendring	Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 20 %	
3- 4- 5	Søknadspliktig fasadeendring		9 680
3- 4- 6	Parkeringshus	Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 20 %	
3- 4- 7	Idrettshaller, svømmehaller m.m.	Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 20 %	
3- 4- 8	Nybygg/utvidelse av driftsbygning i landbruket.	Arealer til og med 1000 m ²	16 940
		For driftsbygninger med total BRA over 1000 m ²	33 660

§ 3-5 ENDRING AV EKSISTERENDE BEBYGGELSE

Mindre søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-3 eller § 20-4 Arealer er definert som bruksareal (BRA), jf NS 3940.

Økonomiplan for 2024-2027

			Gebyr
3-5-1	Innredning av rom til opphold, teknisk rom, heissjakt eller heismaskinrom		14 771
3-5-3	Sammenslåing eller oppdeling av bruksenheter med annet formål enn bolig	Pr. ny bruksenhet	22 099
3-5-4	Innvendig ombygging av bygg	Pr. etasje for de tre første etasjer	9 922
3-5-5	Innvendig ombygging av bygg hvor tiltaket omfatter flere enn tre etasjer	Pr. etasje f.o.m. etasje nr 4	5 525
3-5-6	Søknadspliktig trapp	Pr stk	5 525

§ 3-6 TEKNISKE INSTALLASJONER - OPPFØRING, ENDRING, REPARASJON

Søknadspliktige tiltak etter Plan- og bygningslovens § 20-3

			Gebyr
3-6-1	Privat stikkledning/separering/tilknytning	1-4 bruksenheter, pr. bruksenhet	5 525
3-6-2	Privat stikkledning/separering/tilknytning	5 og flere bruksenheter, pr bruksenhet	4 961

Økonomiplan for 2024-2027

3-6-3	Offentlige/private felles VA-ledninger	Pr. påbegynt 1000 løpemeter	9 922
3-6-4	Opparbeidelse av private og offentlige hytte- og boligfelt med vei, vann og avløp	Pr. påbegynt 100 løpemeter	10 712
3-6-5	Søknadspliktig endring av sanitæranlegg	1-4 bruksenheter, pr. bruksenhet	4 961
3-6-6	Søknadspliktig endring av sanitæranlegg	5 og flere bruksenheter	22 099
3-6-7	Ventilasjons-, sprinkler-, kulde- og varmpumpeanlegg med vannbåren varme. Eller tilsvarende for bygg med 3 boenheter eller mer, og andre bygg over 500 m ² BRA		9 922
3-6-8	Privat avløpsrensaneanlegg	Pr. anlegg	5 525
3-6-9	Søknadspliktig montering/endring av pipe	Pr. bolig	2 706
3-6-10	Andre søknadspliktige tekniske installasjoner	Pr. tiltak	5 525

§ 3-7 ANDRE TILTAK

Andre søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-3

		Gebyr
3-7-1	Store parkeringsplasser (flere enn 10 biler)	19 732
3-7-2	Mindre parkeringsplasser (til og med 10 biler)	9 922

Økonomiplan for 2024-2027

3-7-3	Tunneler og offentlige veier - pr. påbegynt 100 meter	10 937
3-7-4	Støyskjerm, lysmast, TV-mast, radiomast, tribuner, enkle fartsoppbygg for skibakker, skitrekk, transportbane, større støttemur høyde over 2 meter o.l.	10 937
3-7-5	Midlertidige tiltak, f.eks boligbrakke på arbeidsplass - som for permanent tiltak, men ikke over kr 8 200,-	
3-7-6	Løsmasse- og fjellarbeider i dagen, grave- og fyllingsarbeid, endring av terreng, private veier og andre søknadspliktige utomhusanlegg. Pr. påbegynt 1000 m ² . Maksimalt gebyr kr 60.000,-.	9 922
3-7-7	Gjerde, mindre støttemur, søknadspliktig levegg o.l.	5 525
3-7-8	Damanlegg, basseng, brønn o.l mindre tiltak	5 525
	Store damanlegg	19 732

Økonomiplan for 2024-2027

3- 7- 9	Brygger/ badebrygger under 5 løpemeter målt fra landfeste, enkle brygger	5 525	
3- 7- 10	Større brygger: 5-20 løpemeter Større bryggeanlegg	9 922	
	Mer enn 20 løpemeter. Alle avstander målt fra landfeste	19 732	
3- 7- 11	Broer	19 732	

§ 3-8 BYGNINGER SOM ER FREDET ELLER REGULERT TIL BEVARING

			Gebyr
3- 8- 1	For søknadspåtlitige fasadeendring på bygninger som er fredet, eller regulert til «Spesialområde bevaring», og for andre bygg i hensynssone H- 570 Bevaring kulturmiljø, reduseres gebyret med 30 %	Minstegebyr	5 525

§ 3-9 ENDRING AV TILLATELSE

For endringsøknader svares 50 % av fullt gebyr. Minstegebyr kr 4 900,- og maksimalt gebyr kr 10 000,- pr tiltak.

KAP. 4 DISPENSASJONER OG ULOVLIGHETSOPPFØLGING M.V.

§ 4-1 ULOVLIGHETSOPPFØLGING

Økonomiplan for 2024-2027

			Gebyr
4- 2- 1	Saksbehandling av ulovligheter etter plan- og bygningsloven betales etter medgått tid. Det skal føres timeliste over medgått tid ifm. ulovlighetsoppfølging	Pr. time	1 252

§ 4-2 OVERTREDELSESGEBYR

Ved igangsetting av tiltak uten nødvendig tillatelse vil bestemmelsene i pbl § 32-8 om overtredelsesgebyr komme til anvendelse. Størrelse på eventuelt overtredelsesgebyr beregnes etter den til enhver tid gjeldende forskrift.

§ 4-3 TILTAK SOM KREVER DISPENSASJON - PBL KAPITTEL 19.

For innvilget eller avslått søknad om dispensasjon

			Gebyr
4- 3- 1	Behandling av søknad om dispensasjon fra formål og plankrav i arealplan og byggeforbud i plan og pbl i forbindelse med:	Nybygg/opprettelse av ny eiendom	26 497
		Endring av eksisterende bebyggelse/eiendom	17 362
		Nyanlegg/omlegging av VA-ledninger eller annet underjordisk anlegg.	13 530
4- 3- 2	Behandling av søknad om dispensasjon fra bestemmelser knyttet til byggverks størrelse, utforming og plassering som er gitt i plan eller pbl. Herunder byggegrenser mot veg og nabogrense, grad av utnytting og andre bestemmelser i pbl og forskrifter som ikke omfattes av § 4-4-1		13 530

Økonomiplan for 2024-2027

4- 3- 3	Ved behandling av flere dispensasjonssøknader i forbindelse med samme tiltak for hvert forhold utover 1		50 % av satsene over
4- 3- 4	Ved administrativ behandling av søknaden og når søknaden ikke betinger at saken sendes på høring		75 % av satsene over
4- 3- 5	Fravik/dispensasjon fra TEK 17. Beløp per fravik. Fra og med 2.avvik: 8 800,- per avvik		11 685

Det settes et maksgebyr på kr 25.000,- for søknad om dispensasjon for bruksendring fra fritidsbolig til bolig

KAP. 5 RIVING AV BYGNINGER, KONSTRUKSJONER OG ANLEGG PBL §§ 20-3 og 20-4

§ 5-1 TILTAK ETTER PBL §§ 20-3 og 20-4

Når det søkes om riving og gjenoppføring av tiltak som inngår i §§ 5-1-1 og 5-1-2, beregnes det ikke gebyr for riving.

		Gebyr
5- 1- 1	Mindre bygninger som garasjer, uthus, skorsteiner, murer og andre konstruksjoner	5 525
5- 1- 2	Eneboliger, tomannsboliger	9 922
5- 1- 3	For riving av andre bygninger <300 m ²	14 771

Økonomiplan for 2024-2027

5- 1- 4	For riving av andre bygninger > 300 m ²	19 619	
---------------	--	-----------	--

KAP. 6 SKILT OG REKLAME PBL § 20-1 bokstav i) jf. §§ 20-2, 20-3 og 20-4

§ 6-1 BEHANDLING AV SØKNADER

Satsene gjelder pr. stk. Der innretninger settes opp i grupper og /eller på samme fasade, kan gebyret reduseres til satsen for en innretning, forutsatt at gruppen samlet ikke dekker en større flate enn 35 m².

		Gebyr	
6- 1- 1	Skilt og reklameinnretning over gesims	9 922	
6- 1- 2	Frittstående skilt/reklameinnretninger	9 922	
6- 1- 3	Reklameinnretninger på vegg, mur, gjerde, uthengsskilt	5 525	

KAP. 7 HEISER /LØFTEINNRETNINGER PBL § 20-3

§ 7-1 DRIFTSTILLATELSE FOR NYE HEISER, OMBYGGINGER OG STØRRE REPARASJONER AV EKSISTERENDE HEISER

Gebyr omfatter saksbehandling etter pbl og utstedelse av driftstillatelse

		Gebyr	
7- 1- 1	Personheis og vareheis med/uten personbefordring	5 023	
7- 1- 2	Rulletrapper, rullebånd og rullende fortau	5 023	
7- 1- 3	Småheis/trappeheis	5 023	

KAP. 8 DELINGSSØKNADER

§ 8-1 SAKSBEHANDLING

Søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-1, første ledd, bokstav m) jf. §§ 20-2 og 20-4.

Økonomiplan for 2024-2027

		Uten mangler	Med mangler
8-1-1	For søknad om fradeling av tomt i regulert område, men hvor tomtedeling ikke fremgår av vedtatt plan	7 104	8 682
8-1-2	For søknad om deling med grenser som er i samsvar med fastsatt plan	3 496	4 398
8-1-3	For søknad om fradeling av tomt i uregulert strøk	14 094	17 702
8-1-4	For søknad om fradeling av tilleggsparsell og grensejustering betales for hver eiendom som berøres av justeringen	2 932	3 608
8-1-5	For søknad om tillegg/endring	2 932	3 608

FOR DISPENSASJON I FORBINDELSE MED DELING BENYTTES § 4-3

KAP. 9 BEHANDLINGER ETTER FORURENSNINGSLOVEN

Utslippstillatelse gitt med hjemmel i forurensningsloven § 52 a, jf forurensningsforskriften 1.6.2004 § 11-4.

		Gebyr
9-1-1	Avløpsrenseanlegg inntil 15Pe (separat anlegg)	7 442

Økonomiplan for 2024-2027

9-1-2	Avløpsrenseanlegg f.o.m. 15Pe (separat anlegg)	16 011
9-1-3	Behandling av søknader etter kapittel 15, «utslippstillatelse for oljeholdig avløpsvann»	6 765
9-1-4	Tilsyn av anlegg etter forskriftens § 15	4 059
9-1-5	Behandling av tiltaksplaner, jf. forskriften kapittel 2 «graving i forurenset grunn»	16 011
9-1-6	Kontroll av tiltaksplaner som er under gjennomføring ved graving i forurenset grunn, jf. forskriften kapittel 2	4 059
9-1-7	Prøvetaking og analysekostnader for mindre avløpsanlegg som må kontrolleres mer enn 2 ganger pr. år	2 030
9-1-8	Infiltrasjonstest i forbindelse med etablering av private renseanlegg for avløpsvann jf. forskriften, kapittel 12	4 510
9-1-9	Kontrollgebyr for alle som ikke er påkoblet det kommunale	741

	avløpsnett, prøvetaking 4.år.	
--	-------------------------------	--

KAP. 10 GEBYRER ETTER LOV OM HENDELSESREGISTRERING

OPPMÅLING

Gebyrforskrift med hjemmel i matrikelloven § 32 og Matrikkelforskriften av 26.6.2009 nr 864 § 16 fastsettes som følger:

§ 10 OPPRETNING AV MATRIKKELENHET

§ 10-1-1 OPPRETNING AV GRUNNEIENDOM OG FESTEGRUNN OG MATRIKULERING AV EKSISTERENDE UMATRIKULERT GRUNN

	Gebyr
Areal fra 0 – 300 m ²	15 560
Areal fra 301 – 2000 m ²	33 600
Areal fra 2001 – 20.000m ² – pr påbegynt da.	3 947
Areal fra 20.001 – 100.000 m ² – pr påbegynt da.	2 030
Areal over 100.001 m ² – økning pr påbegynt da.	1 241

Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensende tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis følgende reduksjoner i gebyret per sak	
6-10 saker	10 %
11-25 saker	15 %
26 og flere	20 %

§ 10-1-2 OPPRETNING AV UTEAREAL PÅ EIERSEKSJON

	Gebyr
Areal fra 0 – 50 m ²	9 471
Areal fra 51 – 250 m ²	14 094
Areal fra 251 – 500 m ²	18 717
Areal fra 500-2000 m ²	33 600
Areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	3 834

§ 10-1-3 OPPRETNING AV ANLEGGSEIENDOM

	Gebyr
Volum fra 0 – 2000 m ³	33 600
Volum fra 2001 – 20 000 m ³ pr. påbegynt 1000 m ³ .	3 947
Volum over 20 001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000 m ³ .	2 030

§ 10-1-4 REGISTRERING AV JORDSAMEIE

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.

§ 10-1-5. INNLØSNING AV FESTEGRUNN

For festegrunn som skal innløses til grunneiendom, skal det gjennomføres en oppmålingsforretning. For festegrunner som har målebrev med koordinatbestemte grensehjørner i EUREF89 eller NGO 1948, eller som kan konverteres til EUREF89 gjennom noe beregning, kan oppmålingsforretningen gjennomføres uten ny merking og måling.

Gebyret for dette settes til: kr 8 569,-

Festegrunner som ikke oppfyller kravet om tidligere oppmåling, gjennomføres med full oppmålingsforretning og med gebyr etter § 10.1.1

§ 10-2 OPPRETNING AV MATRIKKELENHET UTEN FULLFØRT OPPMÅLINGSFORRETNING

Viser til § 10.1.1, 10.1.3 og 10.1.4. (Tidligere midlertidig forretning) kr 8 569,-
I tillegg kommer gebyr for å utføre oppmålingsforretning.

§ 10-2-1 AVBRUDD I OPPMÅLINGSFORRETNING ELLER MATRIKULERING

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter § 10.1 og 10.2

§10-2-2 OPPMÅLINGSFORRETNINGSARBEIET DELVIS BLIR UTFØRT AV KOMMUNEN, DELVIS AV ANDRE

For oppmålingsforretning der deler av arbeidet utføres av andre, fastsettes gebyret til kommunen etter hvor stor andel av arbeidet kommunen utfører.

Følgende prosentkala, regnet av totalgebyret brukes	
1. Kommunens klargjøring	20 % (for St. vegv. 15%)
2. Varsling og forretningsmøte i marka	20 % (for St. vegv. 25%)
3. Tekniske arbeider og dokumentasjon	40 %
4. Registerarbeidene (sluttarbeidene)	20 %

§ 10-3 GRENSEJUSTERING

§ 10-3-1 GRUNNEIENDOM

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (Maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.

	Gebyr
Areal fra 0 – 250 m ²	14 094
Areal fra 251 – 500 m ²	23 452

§ 10-3-2 ANLEGGSEIENDOM

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den

maksimale grensen settes til 1000 m³.

	Gebyr
Areal fra 0 – 250 m ³	18 040
Areal fra 251 – 1000 m ³	21 761

§ 10-4 AREALOVERFØRING

§ 10-4-1 GRUNNEIENDOM

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift.

	Gebyr
Areal fra 0 – 250 m ²	23 452
Areal fra 251 – 500 m ²	39 012
Arealoverf.pr nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	5 525

§ 10-4-2 ANLEGGSEIENDOM

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

Økonomiplan for 2024-2027

	Gebyr
Volum fra 0 – 250 m ³	23 452
Volum fra 251 – 500 m ³	39 012
Volumoverføring pr nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	5 525

§ 10-5 KLARLEGGING AV EKSISTERENDE GRENSE DER GRENSEN TIDLIGERE ER KOORDINATBESTEMT VED OPPMÅLINSFORRETNING

	Gebyr
For inntil 2 punkter	6 991
For overskytende grensepunkter pr punkt	790

§ 10-6 KLARLEGGING AV EKSISTERENDE GRENSE DER GRENSEN IKKE TIDLIGERE ER KOORDINATBESTEMT/ ELLER KLARLEGGING AV RETTIGHETER

	Gebyr
For inntil 2 punkter	14 094
For overskytende grensepunkter pr punkt	2 932
Gebyr for kartlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid	

§10-7 OPPMÅLINGSFORRETNING OVER SPESIELLE AREALER

For forretninger over større sammenhengende arealer til landbruksformål, allmenne friluftformål og ferdig regulerte områder som senere skal deles, betales for klargjøring av saken et grunnbeløp på kr 9 350 og det øvrige arbeid etter anvendt tid.

§ 10-8 UTSTEDELSE AV MATRIKKELBREV

	Gebyr
Matrikelbrev inntil 10 sider	208
Matrikelbrev over 10 sider	414
Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen	

KAP. 11 GEBYRFORSKRIFTER FOR ARBEIDER ETTER LOV OM EIERSEKSJONER

§ 11-1 Begjæring om seksjonering eller reseksjonering av en eiendom.

Oppretting av eierseksjoner, nybygg

	Gebyr
1 – 3 seksjoner	7 893
4 – 8 seksjoner	9 246
Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny seksjon*	770

**Maksimalgebyr: 3 x satsen for 4 - 8 seksjoner.*

Oppretting av eierseksjoner, eksisterende bygg

Økonomiplan for 2024-2027

	Gebyr
1 – 3 seksjoner	8 682
4 – 8 seksjoner	10 486
Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny seksjon*	1 286

**Maksimalgebyr: 3 x satsen for 4 - 8 seksjoner.*

Reseksjonering, endring av eierseksjoner i seksjonert sameie

	Gebyr
1 – 3 seksjoner eller fellesareal endres	9 133
4 – 8 seksjoner eller fellesareal endres	11 050
Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny endret seksjon*	1 353

**Maksimalgebyr: 3 x satsen for 4 - 8 seksjoner.*

Befaring

Befaring av eiendom utføres når kommunen finner det nødvendig ved behandling av saken. Gebyret kommer i tillegg til behandlingsgebyr: kr 4 285,-

Sletting/oppheving av seksjonert sameie

Saksbehandling for å slette seksjoner på en eiendom: kr 3 045,-

Saker som ikke blir fullført. Når saken ikke kan avsluttes, kommunen avslår søknaden eller søker trekke saken

Avsluttes en sak før saksbehandlingen er påbegynt, betales ikke gebyr.
Avsluttes en sak etter at saksbehandlingen er påbegynt: Gebyr beregnet etter anvendt timer.

Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

KAP. 12 FORSKRIFT OM FEIING OG TILSYN I AREMARK KOMMUNE

§ 12-1 HJEMMEL

Brann- og eksplosjonsvernloven, med tilhørende Forskrift om brannforebygging av 01.01.2016, Kap 4, pålegger kommunene å organisere brannforebyggende arbeid. Forskriften er fra inneværende år endret til også å omfatte feiing og tilsyn i fritidsboliger, Kap 2, § 6

«Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feier sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted.

Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegg etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget.»

§ 12-2 ØKONOMI

Feiing og tilsyn er en lovpålagt oppgave som skal være selvfinansiert med feiegebyr. Kommunen kan derfor ikke kreve høyere avgift enn hva driften av tjenesten faktisk koster. Det kan dokumenteres at administrasjon og utførelse av tjenesten for fritidsboliger er mer ressurskrevende, og det legges derfor opp til noe høyere avgift for fritidsboliger.

For lovpålagt feiing og tilsyn med ildsteder og fyringsanlegg betales:

	Eks. mva.	
Boliger	490	
Fritidsboliger	490	
Øvrige tjenester som ikke omfattes av lovpålagt feiing og tilsyn. Herunder fresing, kontroll montering av nytt ildsted, fjerning av gjenstander i røykkanaler, feiing av fyrkjeler, o.l. betales pris pr. time	850	

Gebyret gjelder per pipeløp i boenhet/fritidsboligenhet.

Utenfor ordinær tjeneste / arbeidstid betales overtid og eventuelt helgetillegg i henhold til tariffavtale.

Tjenesten er behovsprøvd. Det betyr at feiing og tilsyn utføres etter mengde sot, bruk av fyringsanlegg, eller annen risiko.

Avgift kreves inn flatt. Dette betyr at kostnaden belastes med lik sum pr år.

Alle priser inkluderer nødvendig kjøring og materiell. Avgift blir innkrevd sammen med øvrige kommunale avgifter gjennom kommunen.

§ 12-3 FAGLIG UTFØRELSE

Varsling av feiing og tilsyn skal skje i god tid. For fritidsboliger kreves lengre varslingstid enn for boliger. Feiervesenet vurderer til enhver tid hva som er mest hensiktsmessig.

Eier av bolig / fritidsbolig skal sørge for at feier har tilfredsstillende og typegodkjent adkomst på taket. Eier plikter også ha tilgjengelig typegodkjent stige tilgjengelig på bakken. Feier medbringer egen stige for bruk hvor dette er mest hensiktsmessig.

Dersom feiing og tilsyn ikke kan utføres pga. forhold som skyldes eier/ bruker av bygg løper feiegebyr som om tjenesten var utført. På samme måte utføres feiing og tilsyn på nytt, uten ekstra kostnad for eier / bruker, dersom tjenesten ikke kan utføres til avtalt tid av feiervesenet.

Eier / bruker av private bygg kan selv foreta feiing ved behov. Slik feiing skal kontrolleres av kommunen og fritar ikke for gebyr.

Feiervesenet skal dokumentere feiing og tilsyn i eget system. Tjenesten skal utføres i samsvar med forskriftens bestemmelser slik at brukere av tjenesten får nødvendig hyppighet, kvalitet og service.

KAP. 13 FORSKRIFT OM GEBYR FOR VANN, AVLØP OG RENOVASJON I AREMARK KOMMUNE

Det er tre grupperinger innenfor dette kapitlet i forhold til gebyrtypene kommunen har. Det er bolig, fritidsbolig og næringsliv. Det skal være vannmåler på alle eiendommer det drives næring på i Aremark kommune, dette er vedtatt i Forskrift om kommunale vann- og avløpsgebyrer, Aremark kommune, Viken, 10.12.2020.

§ 13-1 VANN

Årsgebyr for vann og avløp

Årsgebyr utformes iht. kommunens forskrift om vann og avløpsgebyrer. Som betyr at årsgebyret består av en fast del (abonnementsgebyr) og en mengde avhengig del (forbruksgebyr). Totalt årsgebyr består altså av begge deler.

Abonnementsgebyr	Eks. mva
Bolig uten vannmåler	2 961
Bolig med vannmåler	2 961
Fritidsbolig uten vannmåler (også sommertilknytning)	4 442

Økonomiplan for 2024-2027

Fritidsbolig med vannmåler	4 442
Næringsbygg uten vannmåler*	2 961
Næringsbygg med vannmåler*	2 961

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen.

Forbruksgebyrer VANN

Forbruksgebyrer	Eks. mva
Bolig uten vannmåler (betales for 200m3)	6 746
Bolig med vannmåler pr.m3	33,73
Fritidsbolig uten vannmåler (betales for 200m3)	6 746
Sommertilknytning (betales for 40m3)	1 349
Fritidsbolig med vannmåler pr.m3	33,73
Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m3)	Utgår - alle skal ha måler
Næringsbygg med vannmåler pr.m3	33,73

Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler

Ved installering av vannmåler opprettes det en akonto i gebyrgrunnlaget for vann og en for avløp (ved slamtømming vil man ikke få akonto for avløp).

Akontoene er differensiert mellom bolig, fritidsbolig og næring. Akontoene blir lagt inn i gebyrgrunnlaget for kommunale gebyrer når kommunen har mottatt skjema med melding om montering av vannmåler. I slutten av hvert kalenderår skal måleren leses av. Da sender kommunen ut

beskjed om dette. Om man ikke leser av måleren vil forbruket kunne stipuleres til det som er oppgitt i disse akonto-gebyrene, hvis ikke det er foretatt tidligere målinger.

Akontoer - Vann

Bolig – 140m³

Fritidsbolig – 30m³

Næringsbygg – 200m³, hjemmelshaver. Der hvor det betales for mer enn 200m³ fra før vil det ligge til grunn for opprettelse av akontoene.

Definisjonen på næring er:

1. Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst
2. Bergverksdrift
3. Industri
4. Kraft- og vannforsyning
5. Bygge- og anleggsvirksomhet
6. Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet
7. Transport, lagring, post og telekommunikasjoner
8. Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikringsvirksomhet, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting
9. Offentlig, sosial og privat tjenesteyting

Kommunal avlesning av vannmåler

Kommunen kan selv foreta avlesning av vannmåler uten varsel til abonnenten og kan kreve særskilt gebyr for dette. Gebyret settes etter satser i § 1-5 Timepris, minimum en times arbeid.

Sommervann og vannmåler

Abonnenter med sommervann kan installere vannmåler for egen regning, men den må stå frostfritt.

§ 13-2 AVLØP

Abonnementsgebyr AVLØP

Abonnementsgebyr	Eks. mva
Bolig uten vannmåler	4 795
Bolig med vannmåler	4 795
Fritidsbolig uten vannmåler	7 193
Fritidsbolig med vannmåler	7 193
Næringsbygg uten vannmåler*	Utgår - alle skal

Økonomiplan for 2024-2027

	ha måler	
Næringsbygg med vannmåler*	4 795	

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen.

Forbruksgebyrer AVLØP

Forbruksgebyrer	Eks. mva
Bolig uten vannmåler (betales for 200m ³)	12 268
Bolig med vannmåler pr.m ³	61,34
Fritidsbolig uten vannmåler	12 268
Fritidsbolig med vannmåler	61,34
Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m ³)	Utgår - alle skal ha måler
Næringsbygg med vannmåler	61,34

Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler

Ved installering av vannmåler opprettes det en akonto i gebyrgrunlaget for vann og en for avløp (ved slamtømming vil man ikke få akonto for avløp).

Akontoene er differensiert mellom bolig, fritidsbolig og næring. Akontoene blir lagt inn i gebyrgrunlaget for kommunale gebyrer når kommunen har mottatt skjema med melding om montering av vannmåler. I slutten av hvert kalenderår skal måleren leses av. Da sender kommunen ut beskjed om dette. Om man ikke leser av måleren vil forbruket kunne stipuleres til det som er oppgitt i disse akonto-gebyrene, hvis ikke det er foretatt tidligere målinger.

Akontoer - Avløp

Bolig – 140m³

Fritidsbolig – 30m³

Næringsbygg – 200m³, hjemmelshaver. Der hvor det betales for mer enn 200m³ fra før vil det ligge til grunn for opprettelse av akontoene.

§ 13-3 TILKNYTNINGSGEBYR

Engangsgebyr for etablering/tilkobling av abonnent på kommunale vann- og/eller avløpstjenester pr. abonnent.

	Eks. mva.
Tilknytning vann	15 000
Tilknytning avløp	35 000
Pumpestasjon	27 000

§ 13-3 SLAMTØMMING

	Eks. mva
Tømming årlig (inntil 3m3)	886
Tømming 2.år (inntil 3 m3)	443
Tømming over 3 m3	158
Fremmøte uten tømming**	620

**Det kan kreves gebyr på 620 kr ekskl. mva pr. fremmøte når slam/septiktank av praktiske grunner ikke kan tømmes og dette skyldes eier. Gebyret innkreves uavhengig av om boligen er bebodd eller ikke. Det kan søkes fritak for boliger som er ubeboelige.

§ 13-4-1 RENOVASJON

	Eks. mva.
Bolig, 270 ltr. stativ	1 693

Økonomiplan for 2024-2027

(helårs tømming)		
Bolig, 400 ltr. stativ (helårs tømming)	2 509	
Fritidsbolig, 270 ltr. stativ (helårs tømming)	1 693	
Fritidsbolig, 400 ltr. stativ (helårs tømming)	2 509	
Næring, 270 ltr. stativ (helårs tømming)	1 693	
Næring, 400 ltr. stativ (helårs tømming)	2 509	

Hjemmekompostering

Kommunen tilbyr fra 2021 komposteringsdunker til privat bruk. Pris pr. dunk ved kjøp hos kommunen er 1200 eks.mva (1500 ink.mva). Strø kan hentes gratis hos kommunen, maks ti sekker i året, ta kontakt med kommunen ved behov.

Kjøp av ekstra sekk

Kr.20,- for en sekk, 6 sekker (en rull) for 100,-

§ 13-4-2 KONTAINERE VED HYTTEFELT

Ved hyttefelt kan kommunen tilby containere med sensorer, slik at det tømmes automatisk ved behov hele året. Hyttefeltene må selv gå sammen for å lage plassering til containere, område for plassering må godkjennes av kommunen før oppbygning. Det må være også være godkjent søknad etter plan- og bygningsloven, samt inngått grunneieravtaler.

§ 13-5 OM FRITAK FRA KOMMUNALE GEBYR

Gebyrer blir innkrevd uavhengig av om boligen er bebodd eller ikke. Det kan søkes fritak for boliger som er ubeboelige. 20.06.2019 vedtok kommunestyret noen prinsipper for fritak fra kommunale gebyr.

1. For å kunne få fritak fra feiing- og tilsynsgebyr må hjemmelshaver dokumentere at piperøret(ene) er koblet fra. Slik dokumentasjon må inneholde bilder.

2. For å kunne få fritak fra vann- og avløpsgebyrer må hjemmelshaver dokumentere at godkjent rørlegger har plombert vanninntaket.
3. For å kunne få fritak fra renovasjonsgebyr må hjemmelshaver få innfridd fritak fra feiing- og tilsynsgebyr, og fritak fra vann- og avløpsgebyr.
4. Fritak gis for maksimalt 3 år av gangen. Når de 3 årene er gått må eier selv sørge for å søke på nytt dersom det er et ønske om fritak for ytterligere en periode.
5. Det kan gis fritak fra gebyrregulativet når et hus rives av ulike årsaker, da huset/boligen vil være ubeboelig.

§ 13-6 OM FRITAK FRA VANN- OG AVLØPSGEBYRER FOR IDEELLE LAG OG FORENINGER

21.09.2017 vedtok kommunestyret i sak 43/17 at ideelle lag og foreninger som drifter egne anlegg gis et generelt fritak for avgift for vann og avløp fra 01.01.2017. Det er krav om at lag og foreninger har en tilknytning til kommunen.

KAP. 14 TAKSTER FOR EIENDOMSINFORMASJON

	Eks. mva.	
Meglerpakke	1 405	

Politiske spørsmål og svar

Du vil i teksten under finne spørsmål til budsjettet som er fremmet av kommunestyrepolitikerne. Svarene legges ut når de er ferdig formulert.

Spørsmålets overskrift er satt i fet tekst.

Spørsmål er skrevet i normal tekst.

Alle svar står i kursiv.

Sykepengerefusjoner fra NAV

Hvor stor andel av sykepengerefusjoner fra NAV i 2022 og 2023 ble benyttet til vikariater og innleie av arbeidskraft grunnet langtids sykefravær?

		<i>Regnskap</i>	<i>Regnskap</i>
		<i>2023</i>	<i>2022</i>
<i>10200</i>	<i>Vikarlønn - permisjoner med lønn</i>	<i>1 299 801,09</i>	<i>1 841 422,14</i>
<i>10204</i>	<i>Vikarlønn - sykefravær</i>	<i>2 222 593,05</i>	<i>2 955 454,09</i>

Økonomiplan for 2024-2027

10205	Vikarlønn - faste tillegg	219 566,21	292 170,84
12702	Vikartjenester	831 528,22	138 990,00
	Sum	4 573 488,57	5 228 037,07

Enkelte virksomheter har hatt fravær uten inntak av vikar. I noen tilfeller har det ikke vært hensiktsmessig å leie inn vikar og andre tilfeller har det ikke vært mulig å få tak.

Integreringstilskudd

Hva har Aremark kommune mottatt i integreringstilskudd fra staten i 2022 og så langt i 2023? (frie inntekter) Og hvordan er disse inntektene fordelt ut på rammene til de ulike sektorområdene i kommunen?

Integreringstilskudd for 2022 var på kr 6,6 mill og så langt i år har Aremark mottatt 7,7 mill kroner. Integreringstilskuddet blir ført under andre generelle driftsinntekter og blir fordelt ut til virksomhetene hvor utgiftene forventes å være.

Investeringer

Hvor store blir besparelsene i renter og avdrag for hver million som tas ut av investeringsbudsjettet?

For hver million som tas ut av investeringsbudsjettet vil man med 5 % rente og 40 års avdragstid kunne ta bort en kostnad på ca 75 000 pr år i renter og avdrag.

Vann og avløp - vannmålere

I sitt budsjettforslag foreslår kommunedirektøren å avsette kr 2,0 millioner til innkjøp av vannmålere som tenkes finansiert gjennom økning i de kommunale VA-gebyrene til Aremarks innbyggere. Gjennom mange år har praksis vært at abonnentene i Aremark selv bekoster innkjøp av vannmålere og leser av vannmåleren med innrapportering en gang årlig til kommunen. Skal derfor de som allerede selv har kjøpt og betalt for egen vannmåler nå måtte oppleve at de må betale på nytt for en ny vannmåler fordi kommunen ønsker å kunne fjernavlese alle vannmålerne i kommunen?

Forslaget om å innføre fjernavleste vannmålere kommer fra VA-planen og er et tiltak for å forbedre kontrollen på vannforbruket. Smarte målere gir tidlig varsling ved lekkasjer, sporer vannforbruket kontinuerlig, og muliggjør raskere reparasjon av lekkasjer. Investeringen støtter nasjonale mål og pålegg, og over tid vil kostnadene betale seg gjennom økte besparelser på strøm og kjemikalier ved produksjon av drikkevann. Med dagens lekasjenivå på 45%, er det nødvendig å handle nå for å møte nasjonale krav og sikre en bærekraftig fremtid. fjernavleste vannmålere settes inn i alle bygg med kommunalt vann og/eller kommunalt avløp. I dag er det stort sett næringsbygg og fritidsboliger som har

vannmålere. Det er ca. 300 bygg tilknyttet kommunalt vann som ikke har vannmåler i dag. Dette er i hovedsak bolighus.

Modulbygg på Bergslund - Oppdatert svar

I budsjettforslaget under Kommunedirektørens innledning står det: «Det vil vinteren 2024 også bli satt opp et nytt modulbygg på Bergslund.» Når ble dette vedtatt og hva er den totale kostnaden for dette?

Kommunedirektøren skal lede den daglige virksomheten, jfr kommuneloven § 13-1. og lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern, mv. (arbeidsmiljøloven). Arbeidsmiljøet på Bergslund er ikke innenfor den standard våre medarbeidere kan forvente. I dag bruker man en leilighet på Bergslund som kontorer og oppholdsrom. Det er ikke egne skifteområder og de sanitære forholdene er ikke gode. At man bruker «vaktrom» som hvilerom og som kontor for leder av avdelingen er ikke en ønsket løsning. I sum har vi fått arbeidsmiljøutfordringer på Bergslund. I lys av hva vi har sett i andre kommuner har kommunedirektøren besluttet at man må gjøre noe med arbeidsforholdene på Bergslund. For å løse disse har det blitt besluttet å leie inn et modulbygg for å løse de rent arbeidsplassrelaterte utfordringene så raskt som mulig. Kostnadene rundt dette dekkes innenfor rammeområdet. Prosessen er allerede igangsatt, men vi har ikke fått inn alle tilbud enda. Dette vil bli redegjort for i egen sak i 2024. Det kan i tillegg nevnes at vi får tilsyn fra Arbeidstilsynet i desember 2023. Videre er det sammen med bedriftshelsetjenesten lagt opp til et prosess rundt det øvrige arbeidsmiljø.

Oppdatering 01.12.23

Det har nå kommet inn priser for leie av modulbygg. Billigste leie for 24 mnd er 725.000,- Montering og demontering kommer i tillegg. Det er stort sprik i de tilbudene vi har fått og kommunedirektøren vil måtte trenge mer tid på å vurdere de. Det vil bli presentert en egen sak rundt dette i februar. Her vil det komme konkrete forslag for løsninger på kort og lang sikt og finansiering av tiltakene.. Kommunedirektøren vil her også gjøre en vurdering om det er fornuftig å sette opp et nytt bygg kontra det å leie/eie moduler i på langsikt.

Diverse spørsmål til budsjettet

Er det budsjettert med inntekt fra treningsrommet?

Ja, kr 150.000,-

Er det lagt in driftskostnad for treningsapparater?

Det er lagt inn kr 20.000,- som blant annet skal dekke denne kostnaden.

Er det tenkt avtale om drift i samarbeid med AIF?

Ja.

Hva er sykehjem og hva er hjemmetjenester i budsjettet?

Sykehjem blir ført på funksjon 253 og viser helse- og omsorgstjenester i institusjon, dvs 25 536 000

Hva er styrket omsorg?

Hjemmetjeneste og styrket omsorg blir ført på funksjon 254 og viser hjemmeboende brukere (betaler husleie selv), dvs kr 19 463 000

Hva er forventet refusjon på styrket omsorg?

Det er forventet refusjon for ressurskrevende tjenester på 10,4 mill kroner (ført som inntekt på funksjon 254)

Hva ligger i posten Institusjonslokaler?

Institusjonslokaler er funksjon 261 og er i denne virksomheten strøm og bioenergi (oppvarming)

Hva ligger i posten Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse?

Gjelder funksjon 234 og gjelder i hovedsak utgifter til dagaktivitet, omsorgslønn, støttekontakter, trygghetsalarmer og matombringning.

Er disse postene tatt med i budsjettet?

- Strømsfosskiosken? *Ja.*
- Historielaget? *Ja.*
- Toppfinansiering for lag og foreninger? *Nei.*

Sykepengerefusjoner fra NAV - Oppdatert svar

Ved langtidsfravær over 16 dager refunderer NAV lønnsmidler for den som er sykemeldt inntil seks ganger folketrygdens grunnbeløp. Hvor i budsjettet er påregnelige sykepengerefusjoner budsjettet og med hvor mye? Hvor store sykepengerefusjoner har Aremark kommune mottatt i 2021, 2022 og så langt i 2023?

Det er budsjettet for korttidsfravær i Aremark kommune. Det er ikke budsjettet for utgifter ifm langtidssykefravær eller inntekter i form av refusjon sykepenger. Refusjon sykepenger og fødselspenger for 2021, 2022 og så langt i 2023:

		
1 Aremark kommune (2023) - År/Periode 2023 1 - 12	Regnskap 2023	Regnskap 2022
17100 Sykelønnsrefusjoner	-2.889.886,00	-4.989.443,00
17101 Refusjon fødselspenger	-708.993,00	-1.143.834,00
TOTALT	-3.598.879,00	-6.133.277,00

Industrifeltet Sommerro - Oppdatert svar

Kan kommunedirektøren utdype nærmere hvordan han ser for seg utviklingen på industrifeltet Sommerro i 2024 og 2025, med tilhørende kostnader for Aremark kommune?

I forbindelse med revisjon av arealplanen vil det bli lagt inn forslag om et utvidet næringsområde på Sommerro. Det er ikke beregnet en spesifikk kostnad for akkurat denne endringen. Kostnader til detaljregulering vil bli lagt inn i budsjett for påfølgende år når arealplanen er vedtatt. Vi forventer vedtak vinter/vår 2025. For 2024 ligger det nå inne 500.000,- og for 2025 ligger det nå inne 1.500.000,-

Alle avtaler vedrørende kjøpet av Sommerro 2 er signert, men kjøpet må godkjennes av Statsforvalteren. Statsforvalteren har på sin side avslått søknaden. De skriver at å "gi tillatelse til deling vil ikke være i samsvar med jordlovens formål og intensjon om å sikre at arealressursene blir disponert på en måte som sikrer og samler ressurser som gir grunnlag for landbruksdrift for nåværende og fremtidig eiere." Dette avslaget ligger nå til klagebehandling i Landbruksdirektoratet. Hvis klagebehandlingen trekker inn i 2024 vil kommunedirektøren fremme egen sak om finansiering av kjøpet da.

Kommunale avgifter

Kan det utarbeides en samlet oversikt over de kommunale avgiftene i 2024 sammenlignet med 2023, og hva økningene er i kroner og prosent for de ulike kategoriene av eiendommer?

	Vann	Avløp	Renovasjon	Feiing	Eiendomsskatt	Totalt	Økning i % fra 2023
Normalgebyr inklusiv mva. 2024	12134	21329	2116	613	4089	40280	26 %
Normalgebyr inklusiv mva. 2023	9333	16406	2116	613	3407	31875	

Skole

Er det tenkt reduksjon i lærertettheten fra august 2024 med en 5 mnd.virkning?

Det er lagt inn med helårsvirkning.

Hva koster det å opprettholde en lærertetthet på samme nivå som inneværende år for 2024? Hvor mange lærertimer trengs?

Ca 750 000kr (lønn for lærere kan variere noe). 15timer pr uke = 570 timer pr år.

Hvilke pedagogiske utfordringer i undervisningen vil det bety hvis det blir reduksjon? Vil man få et spenn på 3 år innenfor en aldersblanding i disse fagene?

Det vil bli større grupper. Man vil få aldersspenn på tre år, men det har vi allerede hatt noen år. Lærerne kan variere utfra hva de tenker er pedagogisk best, og noen ganger kan det være grupper med representanter fra 3 alderstrinn.

Vil det bety at man "mister" personell med verdifull kompetanse i de 3 fagene?

Ja, men med riktig bemanning vil vi fortsatt være innenfor kravene til kompetanse. Med redusert bemanning er vi være enda mer sårbare ved fravær.

Politisk styring og sentraladministrasjon

Det er i budsjettet for 2024 foreslått en styrking av dette området på kr 500.000 i forhold til budsjettet for 2023.

a) Hva består denne økningen av?

Lisenser og programvare, reserverte tilleggsbevilgninger lønn, avskrivninger

b) Hvordan fordeles posten Politisk styring på kr 2.331?

kr 2 140 947 er godtgjørelser og sosiale utgifter og kr 190 199 er andre utgifter som kontingenter, tilskudd (TV-aksjon og tilskudd politikere), forsikring, konferanseutgifter og bilgodtgjørelse.

c) Hvordan fordeles posten Administrasjon på kr 10.980 på lønn og andre poster?

Lønn kr 7 851 800 og kr 3 234 700 i andre utgifter som datakommunikasjon, kontingenter, faglitteratur, kurs/konferanse, bilgodtgjørelse/reiseutgifter, lisenser og programvare, IT-utstyr, kjøp av tjenester fra kommuner, driftsavtaler datatjenester og økonomisystemer, juridisk bistand, Østfold Arkivselskap IKS.

d) Hva inngår i posten «Diverse fellesutgifter» på kr 2.786.000?

Forsikringer, kontingenter, lisenser og programvare, reserverte tilleggsbevilgning lønn (1 890 300), velferdstiltak ansatte.

e) Hvordan fordeles budsjettposten til Den norske kirke?

Disse midlene går til Aremark menighetsråd.

Nye stillinger

Hvor mange nye stillinger ligger inne i budsjettforslaget for 2024, på hvilke områder er det forslag om nye stillinger og hvilke kostnader ligger inne i budsjettet for å finansiere disse nye stillingene?

Det er økt fra 116,95 årsverk til 120,32 årsverk. Totalt 169 ansatte. Det er en økning på 3,37 årsverk. Denne økningen gjelder i hovedsak økt nattevakt i pleie og omsorg, økning av årsverk ift bemanningsnorm i barnehagen og ny ansatt lege.

Budsjettkutt i Aremark skole

I budsjettet skriver kommunedirektøren på side 15: «Samtidig vil skolen få et reelt kutt.» Hvor stort er dette kuttet i kroner og prosent (%) og vil kuttet bli gjennomført ved reduksjon i stillinger?

Størsteparten av kuttet vil bli reduserte lærerstillinger. Vi har gått fra 21,38 årsverk i 2022, til 20,3 årsverk i 2023. I 2024 er det lagt inn 20,18 årsverk og en reduksjon på kr 750.000,- i skolens totalbudsjett.

Budsjettkutt i Aremark skole

Er det ikke lenger fare for at lærertettheten blir for lav med de foreslåtte tiltak i 2024-budsjettet?

Gjentatte ganger med kontroll på årets GSI innsamling (grunnskolen informasjonssystem) viser at innsparingen er mulig uten å overskride bemanningsnormen (gjennomsnittlig gruppestørrelser). Vi har tidligere sett dette for hele skolen. Når vi knekker dette ned på aldersgrupper ser vi at vi har litt å gå på. GSI er en omfattende innsamling av det meste som skjer på skole, sfo, kulturskole og voksenopplæring. Innsamlingen gjøres hver høst og det er her tallene for gruppestørrelse hentes fra. Aremark har hatt en markant økning i gruppestørrelsen (dvs redusert lærertetthet) de siste årene.

Hvor mange flyktninger har Aremark tatt imot?

På side 19 i budsjettforslaget skriver kommunedirektøren at «Aremark kommune har hatt en økning i innbyggertall fra 1.318 i 2022 til 1.350 pr. 01.07.23.» Hvor mange av denne økningen på 32 innbyggere kan forklares med flyktninger fra Ukraina eller flyktninger fra andre land? Hvor er de statlige integreringstilskuddene å finne i budsjettforslaget? Og hvordan fordeles inntektene fra integreringstilskuddet ut på de ulike virksomhetene som har kostnader forbundet med å drive tilbudet til flyktningene?

Vi tok i 2022 imot 24 flyktninger og i 2023 har vi tatt i mot 16 til nå. Av disse har 9 personer flyttet tilbake igjen. Totalt bor det for tiden 31 flyktninger i kommunen.

Integreringstilskuddet er en fri inntekt som fordeles ut på rammene iht behov. Når det gjelder voksenopplæringstilskuddet så føres inntekt og kostnad direkte på skolen. Når det gjelder barn av flyktninger så er de implementert i ramma til skolen.

Kjøp av aksjer?

På side 37 i budsjettforslaget er det budsjettetert med kjøp av aksjer hvert år i perioden 2024 – 27. Hvilke aksjer er det her snakk om og hva er begrunnelsen for dette?

Dette er krav om egenkapitalinnskudd fra pensjonsleverandøren KLP.

Oppgradering av IT-systemene i barnevern og omsorg

Kan kommunedirektøren gi en nærmere begrunnelse for behovet for oppgradering av IT-systemene i barnevern og omsorg?

Det nåværende fagsystemet Familia i barneverntjenesten legges ned og nytt system erstatter dette, hvis ikke vi endrer dette har vi ikke noe fagsystem og kan ikke drifte tjenesten.

Fagsystemet Gerica må oppgraderes i forhold til nødvendig kommunikasjon med fastleger og sykehus, kjernejournal pålagt av staten, samtidig er det ny modul for vederlagsberegning til sykehjemsbeboere. Vaktbok for turnus er også en del av dette.

Kjøp av boliger

På side 35 i budsjettforslaget er det foreslått å bevilge kr 10 millioner i 2024 til kjøp av boliger. Hva er dette og hva er i tilfelle begrunnelsen for et slikt forslag?

Kommunestyret vedtok i budsjettet for 2023 at «Kommunestyret ber kommunedirektøren snarest legge fram en sak om bruk av Husbankens tilskuddsordninger for å bygge flere utleieboliger til flyktninger fra Ukraina. Dette må avstemmes med tidsforskyvningene til når dette er mulig å realisere og den faktiske flyktnings situasjonen.»

Det er i budsjettet satt av MNOK 10 (ink mva) til dette formålet. Formålet er å kjøpe ferdig bygde leiligheter og ikke å bygge egne. Det vil bli fremmet en egen sak rundt et slikt kjøp når det finnes leiligheter i markedet som det er ønskelig å kjøpe.

Brygge Tolsby

På side 35 i budsjettforslaget er det foreslått å sette av kr 750.000 til «Brygge Tolsby» i 2025. Hva skal gjøres og hvorfor?

Brygga og slippen på Tolsby er eid av Aremark kommune. Det er i 2025 satt av midler til å rehabilitere dette anlegget.

Aremark rådhus ventilasjon

På side 35 i budsjettforslaget er det foreslått å bevilge kr 7,5 millioner til ventilasjon på rådhuset. Er tankene om å se på mulighetene for å flytte rådhuset til bankbygget avlyst? (Jfr. sak og drøfting i formannskapet i det siste formannskapsmøtet)

Det er satt av penger til ventilasjon slik at vi har midler til dette hvis det ender med at vi ikke flytter aktiviteten over i et nytt rådhus. Det vil bli fremmet egen sak rundt dette tidlig 2024.

Psykologtjenesten

Hvor mange har benyttet seg av psykologtjenesten så langt i 2023 og hva betaler Aremark kommune for dette?

Denne tjenesten er svært lite brukt. Tjenesten har en fastpris samt en pris for konsultasjoner. Prisen i 2022 var 78.000,-

Aremark treningssenter

Her er det foreslått investeringer på kr 812.000. Hva er dette konkret?

Det er midler til å sette i stand uteområdene rundt treningssenteret og Furulund. Det som skal gjøres er blant annet å sette opp tufteparken, som nå ligger lagret, og lekeapparater.

Kommunale gebyrer

Vi ønsker å få bedre innsikt i gebyrnivået og priser på ulike tjenester i kommunen enn hva vi kan finne i budsjettforslaget. Hva er inntektene på plan og byggesaker og hva er de direkte kostnadene forbundet med dette, dvs. egne ansatte, ansatte innleid osv. Videre ønsker vi svar på hvilket inntektstap Aremark kommune har hatt i 2022 og 2023 når kommunen bryter de lovpålagte saksbehandlingsfrister og søker har krav på reduserte gebyrer.

Inntekter på plan og byggesaker

	Plan	Byggesak	Deling/oppmåling
- 2022:	kr. 0	kr. 889 279	kr. 885 171
- 2023 (per oktober):	kr. 0	kr. 404 479	kr. 41 309

Direkte kostnader for plan og byggesaker

	Drift:	Innkjøp av produksjon:
- 2022:	kr. 1 274 140	kr. 1 560 674
- 2023 (per oktober):	kr. 1 108 619	kr. 0

Inntektstap forbundet med å ikke overholde saksbehandlingsfrister?

Det er ikke vedtatt detaljreguleringer i årene 2022 tom okt 2023.

Byggesaker:

- 2022: Basert på registrerte KOSTRA-tall for 2022, ble alle byggesøknader behandlet innenfor frister.
- 2023: Vi har ingen foreløpige tall over saksbehandlingsfrister for 2023.

Delesaker:

2022:

- o 2022/459 kr. 15 093 (behandlet 2023)
- o 2022/479 kr. 15 093 (behandlet 2023)
- o 2022/395 kr. 15 093 (behandlet 2023)
- o 2022/446 kr. 15 093 (behandlet 2023)
- o 2022/326 kr. 15 093 (behandlet 2023)

2023:

- o 2023/1776 – kr. 15 093 (behandlet 2023)
- o 2023/175 behandlet innenfor frist (behandlet 2023)
- o 2023/2682 – kr. 15 093 (behandlet 2023)
- o 2023/2018 – behandlet innenfor frist (behandlet 2023)
- o 2023/169 behandlet innenfor frist (behandlet 2023)
- o 2023/5 behandlet innenfor frist (behandlet 2023)
- o 2023/4 behandlet innenfor frist (behandlet 2023)

Sakene fra 2022 har ligget til behandling i 2023, slik at behandling av disse har gått på bekostning av overholdelse av saksbehandlingsfrister innværende år. I tillegg tilkommer gebyr for oppmåling som ikke berøres av gebyrbortfall grunnet overskridelse av frister.

Totalt sett har vi hatt en gebyrreduksjon på saksbehandlingsgebyr i 2022/23 på ca. kr. 105 000 i delesaksgebyr.

Hovedkjøkkenet

På side 75 i budsjettforslaget skriver kommunedirektøren: «Hovedkjøkkenet står overfor en helt nødvendig renovering, som innebærer fornying av lokaler og maskinpark (...) dette er helt nødvendig skal vi imøtekomme lovkrav og forskrifter i forhold til matproduksjon og transport.» Hvor mange porsjoner mat lages på sykehjemmet og hvor mange kjøres ut? Hva er totalkostnaden på drift av kjøkkenet, inklusive den ekstra nye stillingen som foreslås for 2024? Hva vil «den helt nødvendige renoveringen» koste i form av investerings- og driftsmidler?

Det produseres ca 17 måltider ganger 5 hver dag til beboere på sykehjemmet, antall måltider er lovpålagt. Vi kjører ut ca 25 måltider hver dag, og ca 20 stk lunsj til kantine.

60 måltider ganger 3 pr uke til barnehage. Det produseres noe catering til kommunal bevertning. Totalkostnad fratrukket inntekter er 2.139.550.- for 2023. Med en ny stilling i 2024 vil dette koste 2.848.000.- med samme kostnads nivå.

Den nødvendige renoveringen av kjøkkenet vil bli en del av den totale entreprisen på sykehjemmet, det er i 2024 satt av 625.000.- til kartlegging og prosjektering av dette. Spesifikke kostnader knyttet til utbedring av kjøkkenet spesielt er pr nåværende tidspunkt vanskelig å si noe om

Fosbykollen

Det ble tidligere nedsatt en arbeidsgruppe som skulle utrede hva som skulle skje på Fosbykollen og hvordan omsorgstilbudet for de eldre skulle videreutvikles i årene fremover. Har denne arbeidsgruppen avsluttet sitt arbeid og når tenker kommunedirektøren at dette skal komme til politisk behandling? Hva er det kommunedirektøren konkret foreslår skal gjøres, på hvilket tidspunkt og hvordan er investeringsbudsjettet lagt? Er det pålegg på heisen på Fosbykollen? Er det pålegg om nødstrømsaggregat?

Arbeidsgruppen i forhold til utredning av sykehjem og omsorgstjenester i Aremark har ikke vært operativ, men det er internt under utarbeidelse et dokument med tanker rundt hvordan blant annet sykehjemmet bør utvikles fremover. Dette arbeidet er planlagt presentert vinteren 2024. Det er satt av 625.000,- i 2024 til kartlegging og prosjektering av rehabilitering og ombygging av bygningsmassen. Dette for å imøtekomme framtidens behov for sykehjem og omsorgstjenester i Aremark.

Det foreligger et avvik på heis etter heiskontroll, men ikke forbud mot å bruke heisen, Heisen er fra sykehjemmets byggeår og den bør utbedres ved en rehabilitering eller skiftes ut.

Risikoanalysen av strømforsyning på sykehjemmet sier at nødvendig lys og varme må alltid være til stede. Dagens nødstrømsaggregat leverer ikke tilstrekkelig med strøm for forsvarlig drift i forhold til dagens behov. Nødstrømsaggregat med nødvendig kapasitet er foreslått innkjøpt i 2025.

Styrket omsorg

På side 74 i budsjettforslaget skriver kommunedirektøren: «Det er forventet et høyt aktivitetsnivå innen styrket omsorg framover og kommunedirektøren varsler allerede nå at det hefter stor usikkerhet til lønnskostnader for 2024. Disse kan forventes å økes betydelig i løpet av året.» Innebærer dette at kommunedirektøren ikke har budsjettet med alle påregnelige kostnader til dette og at vi reelt sett

snakker om en bevisst underbudsjettering? Hvordan forholder dette seg i tilfelle til kommunelovens § 14-4, 3. ledd om at «Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.»

Budsjettet er satt opp i henhold til kommunelovens bestemmelser. Når det gjelder styrket omsorg er det vanskelig å forutse kostnadsnivå i forhold til behov av tjenester hos brukerne. Flere av disse har progredierende diagnoser som vi umulig kan se utviklingen av, det vi vet er at funksjonsnivået til disse over tid vil reduseres betydelig og behov for tjenester øker deretter. Bland annet har vi brukere som etter hvert har behov for en lovbestemt BPA ordning. Dette vil over tid føre til en 24-7 bemanning 365 dager i året. Når dette er nødvendig og trer i kraft vet vi ikke pr dags dato, heller ikke størrelses orden ved oppstart.

Furulund

Hva er samlede inntekter og utgifter på Furulund? Hva er investeringene på Furulund, cafe, brann og bad? Hva koster det totalt sette å drifte badedelen av Furulund og hvor mange benytter seg av dette tilbudet?

Inntekter Furulund 2022: kr 333 122,89 inkl reusjon momskomp.

Utgifter Furulund 2022: kr 1 932 161,36 inkl momskomp og avskr.

Kostnad ifm bassenget på Furulund 2022 (F 380 og 381): kr 598 210,61 Inntekter for betalende badegjester kr 23 898.

Investeringer Furulund:

Cafe: Kjøle- og fryserom, oppvaskmaskin, dampkoker

Brann: Lukke avvik ift branntilsyn

Bassenget: Fliser og utskifting av rørgater for fylling og tapping av badevann

Strømsfoss mølle

Hvilken leie betales det for Strømsfoss Mølle, hva er netto driftsutgifter for Strømsfoss Mølle? De betaler kommunale avgifter og strøm. Forsikring betales av Aremark kommune.

Vann og avløp

Hva er de absolutt lovpålagte investeringer i VA og hvilken tidsramme er det mulig å strekke dette over? Det er foreslått avsatt kr 2 millioner til kjøp av vannmålere. Betyr dette at Aremark kommune skal betale for folks vannmålere? Hva ligger i beregning på VA-investering i Strømsfoss? Er det vurdert å bruke refusjonsloven slik at de eiendommene som får glede av VA-investeringene i Strømsfoss må dekkes av de som bruker den?

Investeringer VA: Det er kommet krav fra Mattilsynet om å beregne vanntapet og fremlegge en plan for å redusere lekkasjer til et bærekraftig nivå. Som følge av dette igangsettes arbeidet med å skifte ut de eldste hovedvannledningene. Prosjekteringen av dette er igangsatt og utskiftingen er anslått å foregå over mange år. De eldste vannledningene representerer de største vannlekkasjene. Ved å redusere vannlekkasjene vil dette medføre sparte utgifter både i form av vannproduksjon og arbeidsinnsats/materiell. Et annet krav er å sikre tilstrekkelig lagerkapasitet av drikkevann som i dette tilfelle er i form av høydebasseng.

Vannmålere: Det er vedtatt at Aremark kommune skal vurdere å fjernavlese målere på alle bygg som har kommunalt vann og/eller avløp. Dette for å få full kontroll over forbruk og at abonnenten betaler for faktisk forbruk. Det er lagt til grunn at dette inngår i selvkostregnskapet.

Strømsfoss: Det er avsatt et beløp for oppstart til utbygging av et forsvarlig vann- og avløpsnett i Strømsfoss. Det vil også bli vurdert om deler av det eksisterende vann- og avløpsnettet kan benyttes. Det er ikke vurdert å benytte «refusjonsloven» (anleggsbidrag).

NND

På side 79 skriver kommunedirektøren: «Arbeidet med å få etablert NND i Aremark fortsetter i 2023.» Når er det fattet vedtak om at Aremark kommune ønsker å få etablert NND i Aremark og hvilket folkevalgt organ har i tilfelle vedtatt dette? Hvor mye planlegges brukt i budsjettet for 2024 på å få etablert NND i Aremark og hvilke beløp har Aremark kommune så langt mottatt av NND til arbeidet knyttet til dette prosjektet?

Kommunestyret vedtok i sak 7/22, NNDs behov for arealer for dekommisjonering, endrede premisser, følgende:

- *Aremark kommune ønsker å være med videre i prosessen som vertskommune for nasjonalt anlegg for behandling og langsiktig oppbevaring av radioaktivt materiale for nedbygging av reaktoranlegg.*
- *Følgende premisser legges videre til grunn:*
- *Medvirkning, informasjon og kommunikasjon er nødvendig med alle segmenter av befolkningen. Det er viktig at både Næring- og fiskeridepartementet, NND, IFE og Aremark og Halden kommuner tar del i dette arbeidet.*
- *Etter analysearbeid og bred medvirkning, vil folkevalgt organ få seg forelagt sak om eventuell lokalisering av et nasjonalt (og mulig mellomagringsanlegg) i Halden eller Aremark. Dette vil skje på vanlig måte som et saksframlegg med kommunedirektørens innstilling.*
- *Den norske stat må forplikte seg til å støtte Aremarksamfunnet og bistå Aremarksamfunnet i å lykkes som vertskap, og vinne synergier som forespeiles.*

Det har ikke vært direkte kostnader ifm dette arbeidet fram til nå. Indirekte har vi hatt lønnskostnader til flere medarbeidere. Disse kostnadene dekkes av tilskudd vi søker NND om. For 2023 er det søkt om kr 800.000,- For 2025 og 26 er det søkt om kr 1.000.000,- I dette beløpet ligger det også midler til medlemskap i «Dekom-gruppen» som det jobbes med med utgangspunkt i «Haldenmiljøet». De omsøkte beløpene vil dekke våre kostnader. I 2022 fikk vi kr 250.000,- i tilskudd for påløpte kostnader det året.

Andre generelle driftsinntekter, hva ligger inne i denne posten?

Andre generelle driftsinntekter består av rentekompensasjon, konsesjonskraftinntekter og integreringstilskudd.

Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andre kulturbygg

Vi ber om å få spesifisert nærmere hva som ligger inne i denne posten.

Det er tilskudd og bidrag til allment kulturarbeid, utgifter til Frivilligsentralen og Bruktstua, samt avskrivninger. I tillegg er det refusjon fra staten til Frivilligsentral og inntekter fra Bruktstua.

Lovpålagte/ikke lovpålagte tjenester

Kan kommunedirektøren spesifisere hvilke ikke-lovpålagte tjenester Aremark tilbyr?

Skole:

- *Bruk av assistenter uten at det foreligger vedtak opp mot elev. Vi bruker ikke lovpålagte assistenter for å unngå økning i lovpålagte assistenter.*
- *Loven sier flg om utstyr i skolen: Skolene skal ha tilgang til nødvendig utstyr, inventar og læremiddel. Skolen kan spare mye på utstyr i praktisk estetiske fag (mat i mat/helse, materialer til kunst og håndverk osv), bøker og datautstyr.*
- *Vi har noe flere elevturer enn loven krever (Leiskole i 7. og utenlandstur (i hovedsak kommunalt finansiert) i 9/10.trinn.*
- *Mye svømmeundervisning. Svømming er en del av kroppsøvningsfaget og vi tilbyr mye mer svømming enn hva vi trenger iflg lovverket.*

SFO:

- *Enkel matservering (de kan ha med matpakke selv)*
- *Gratistimer når det passer foresatte. Her tapte vi en del penger på at det ble bestemt at gratistid ikke skulle legges fast av kommunen.*
- *Lang åpningstid på SFO (vi kunne hatt kortere åpningstid).*

Kulturskolen:

- *Vi kunne hatt færre tilbud og plasser enn det vi har.*

Voksenopplæringa:

- *Kun krav om god norskopplæring. Loven sier ikke noe om antall timer. Vi gir nå 13,5 timer fordelt på tre dager pr uke. Kostnad for en undervisningstime i uka utgjør i lønnskostnader ca 50 000kr pr år.*

Strømsfosskiosken i sin helhet.

Virksomhet plan, miljø og byggesak:

- *Rådgivning og arbeid for å fremme næringsutvikling og turisme i kommunen.*
- *Regionalpark Haldenvassdraget*
- *Haldenvassdragets kanalselskap*
 - o *Drift av sluser*
 - o *Kanaltjenesten*

Barnehage og kultur:

Frivilligsentral

Bruktstua

Levende Aremark

Kultur:

Strømsfoss mølle

Bygdekino

Kulturscena

Tilskudd til arrangementer, lag og foreninger

Teknikk:

Grøntvedlikehold

Furulund (all aktivitet)

Bygningsvedlikehold

Veier
